

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN YAZILI BASINA
YANSIMASI: NEW YORK TIMES VE SABAH
GAZETELERİ ÖRNEĞİ**

Aydın ŞAHİNALP

2501221310

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Güven Necati BÜYÜKBAYKAL

İSTANBUL – 2025

ÖZ

**RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN YAZILI BASINA YANSIMASI:
NEW YORK TIMES VE SABAH GAZETELERİ ÖRNEĞİ**

Aydın ŞAHİNALP

Bu tez, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın yazılı basına yansımalarını incelemek amacıyla New York Times ve Sabah gazetelerini örnek olay olarak ele almıştır. Çalışmanın temel sorunsalı, farklı medya organlarının aynı uluslararası krizi nasıl çerçevelediği ve okuyucularına nasıl aktardığıdır. Bu bağlamda, içerik analizi yöntemi kullanılarak haber metinleri incelenmiş ve iki gazetenin savaş haberlerini ele alış biçimleri karşılaştırılmıştır.

Araştırmada, 24 Şubat 2022 ile 11 Mart 2022 tarihleri arasındaki iki hafta boyunca ana sayfada yer alan Rusya-Ukrayna savaşıyla ilgili manşet haber ağırlıklı haberler örneklem olarak seçilmiştir. Her iki gazetede yayımlanan haberler; dil, söylem, kaynak kullanımı, tarafsızlık ve çatışma çerçeveleri gibi kategoriler üzerinden değerlendirilmiştir. Metin analiz ve Çözümlemelerinde, Teun Adrian van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesi yöntemi ve nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular, New York Times'ın daha çok Batı yanlısı ve liberal bir bakış açısıyla haber sunduğunu, Sabah gazetesinin ise Türkiye'nin jeopolitik çıkarlarını önceleyen ve tarafsızlık iddiasını korumaya çalışan bir dil kullandığını göstermektedir. Çalışma, medyanın uluslararası krizlerde kamuoyu oluşturma üzerindeki etkisini ve farklı ülkelerdeki haber çerçeveleme farklılıklarını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rusya-Ukrayna Savaşı, medya, çerçeveleme, içerik analizi, New York Times, Sabah gazetesi

ABSTRACT

**REFLECTION OF THE RUSSIA-UKRAINE WAR IN THE
PRINTED PRESS: THE EXAMPLE OF THE NEW YORK TIMES
AND SABAH NEWSPAPERS**

Aydın ŞAHİNALP

This thesis examines the media coverage of the Russia-Ukraine War through the case studies of The New York Times and Sabah newspapers. The primary research question investigates how different media outlets frame the same international crisis and communicate it to their readers. Content analysis was employed to analyze news articles and compare the approaches of these two newspapers in reporting the war.

In the study, headline news about the Russia-Ukraine war on the front page for two weeks between February 24, 2022 and March 11, 2022 were selected as the sample. Articles were evaluated using categories such as language, discourse, source usage, neutrality, and conflict framing.

The findings reveal that The New York Times predominantly reported the war with a pro-Western and liberal perspective, while Sabah newspaper adopted a narrative prioritizing Türkiye's geopolitical interests and attempting to maintain neutrality. This study highlights the role of media in shaping public opinion during international crises and demonstrates the framing differences across countries.

Keywords: Russia-Ukraine War, media, framing, content analysis, The New York Times, Sabah newspaper

ÖNSÖZ

Rusya-Ukrayna Savaşı, uluslararası siyasetin ve medyanın sınıandığı önemli bir dönemi temsil etmektedir. Bu bağlamda, savaşın yazılı basına yansımalarını incelemek, medyanın kamuoyunu yönlendirme ve bilgilendirme rolünü anlamak adına oldukça kritik bir gereklilik haline gelmiştir. Elinizdeki çalışma, bu ihtiyaca cevap vermek amacıyla New York Times ve Sabah gazeteleri üzerinden iki farklı bakış açısının analizini sunmaktadır.

Bu çalışmayı hayata geçirirken gerek akademik gerekse kişisel anlamda birçok destek aldım. Tezin ortaya çıkmasında, kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Güven Necati Büyükbaykal, her aşamadaengin bilgi birikimi ve yol göstericiliğiyle beni yönlendirmiştir. Kendisine derin teşekkürlerimi sunarım. Çalışma sürecinde bana arşiv desteği sağlayan Turkuvaz Medya Arşivi'nin değerli çalışanı ve sevgili dostum İsmet Uluer'e ve araştırmanın son haline getirilme sürecindeki büyük destek sunan canım yeğenim Cengiz Şahinalp'e de minnettarım.

Araştırma sürecindeki zorluklar arasında, uluslararası kaynaklara erişim ve iki farklı medya dilini karşılaştırma sürecinin yoğunluğu öne çıkmıştır. Ancak bu zorluklar, bilimsel çalışmanın disiplin ve sabır gerektiren bir süreç olduğunu bir kez daha anlamama vesile olmuştur. Ayrıca, yakınlarımların ve arkadaşlarımların manevi desteği, bu süreci daha kolay yönetebilmemi sağlamıştır.

Son olarak, bu tezin hazırlanmasında maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme sonsuz teşekkür ediyorum. Bu çalışma, onların inancı ve desteği olmadan tamamlanamazdı.

Bu tez, medya ve uluslararası ilişkiler alanında çalışan araştırmacılara faydalı olmayı amaçlamakta ve bu alandaki tartışmalara katkı sunmayı hedeflemektedir.

Aydın ŞAHİNALP

İstanbul 2025

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖNSÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	3
MEDYA, İDEOLOJİ, SÖYLEM VE HABER	3
1.1 Medya ve İdeoloji İlişkisi	3
1.2 Medya Söylemini Etkileyen Faktörler	12
1.3 Haber Söylemi ve İdeoloji	16
İKİNCİ BÖLÜM	18
NYT GAZETESİ KURUMSAL KİMLİĞİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ.....	18
2.1 NYT'nin Tarihsel Gelişimi	18
2.2 NYT'nin Kurumsal Kimliği ve Temel İlkeleri	22
2.3 NYT ve Dış Politika.....	24
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	28
SABAH GAZETESİ KURUMSAL KİMLİĞİ ve TARİHSEL GELİŞİMİ	28
3.1 Sabah Gazetesinin Tarihsel Gelişimi.....	28
3.2 Sabah'ın Kurumsal Kimliği ve Temel İlkeleri	32
3.3 Sabah ve Dış Politika	33
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	36
RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN ARKA PLANI.....	36
4.1 Rusya-Ukrayna İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı	36
4.2 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Dünya Medyasına Yansıması..	40
4.3 Savaşın Başlaması ve Kamuoyu Algısı.....	43
BEŞİNCİ BÖLÜM	46
RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN YAZILI BASINA YANSIMASI.....	46
5.1 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın NYT Gazetesinde Temsili ...	46
5.2 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Sabah Gazetesinde Temsili .	67
SONUÇ.....	86
KAYNAKÇA	92
EKLER.....	96

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

STK : Sivil Toplum Kuruluşu

Çev. : Çeviren

Drl. : Derleyen

Bkz. : Bakınız

NYT : New York Times

ESÇ : Eleştirel Söylem Çözümlemesi

GİRİŞ

Rusya-Ukrayna Savaşı, 21. yüzyılın en önemli uluslararası krizlerinden biri olarak, küresel medyanın dikkatini çekmiştir. Bu tez, savaşın yazılı basında nasıl çerçevelendiğini ve farklı medya kuruluşlarının olayları nasıl sunduğunu anlamayı amaçlamaktadır. Özellikle, The New York Times ve Sabah gazetelerinin savaş haberlerini nasıl ele aldıkları incelenerek, medyanın çatışma dönemlerindeki rolü ve etkisi değerlendirilecektir.

Medya, haberleri sunarken belirli çerçeveler kullanarak, olayların algılanışını ve kamuoyunun tutumlarını şekillendirebilir. Bu süreç, “çerçeveleme teorisi” olarak bilinir ve medyanın, bilgiyi nasıl işleyip alıcılara sunduğunu ifade etmektedir. Teoriye göre, medya belirli olayları vurgular ve ardından belirli yorumları teşvik etmek veya caydırmak için onları belirli bir bağlama yerleştirmektedir. Bu şekilde medya, insanların gerçekliği nasıl gördükleri üzerinde seçici bir etki uygulamaktadır.

Bu çalışmanın temel sorunsalı, farklı kültürel ve politik bağlamlara sahip iki gazetenin, aynı uluslararası krizi nasıl çerçevelediğini ve okuyucularına nasıl aktardığını incelemektir. Bu bağlamda, The New York Times ve Sabah gazetelerinin haber sunumları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar analiz edilecektir.

Araştırmada, nitel içerik analizi yöntemi kullanılacaktır. Bu yöntem, metinlerin derinlemesine incelenmesini ve temaların ortaya çıkarılmasını sağlar. Özellikle, haberlerin dil kullanımı, söylem yapısı, kaynak seçimi ve vurgulanan temalar gibi unsurlar değerlendirilecektir.

Çerçeveleme teorisi, medyanın izleyicilerin dikkatini belirli olaylara odaklaması ve bu olayları belirli bir bağlam içinde sunması anlamına gelir. Haberlerin çerçevelenerek verilmesi, izleyicilerin haberleri alımlama biçimlerini etkiler.

Ayrıca, medya ve propaganda ilişkisi, özellikle savaş dönemlerinde önem kazanmaktadır. Propaganda ile kitle iletişim araçları arasında her zaman sıkı bir ilişki olmuştur. Propagandanın hedefi, kitlenin tutum, inanç ya da davranışını etkilemektir.

Bu tez, The New York Times ve Sabah gazetelerinin Rusya-Ukrayna Savaşı'nı nasıl çerçevelediklerini analiz ederek, medyanın uluslararası krizlerdeki rolünü ve etkisini anlamayı amaçlamaktadır. Bu sayede, farklı medya kuruluşlarının aynı olayı nasıl farklı perspektiflerden sundukları ve bunun kamuoyu üzerindeki potansiyel etkileri değerlendirilecektir.

Çalışmada nitel içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntemin seçilme nedeni, metinlerin derinlemesine incelenmesine olanak tanınması ve haberlerin altında yatan temaların ortaya çıkarılmasını sağlamasıdır. Uygulama adımları ise şu şekildedir:

Veri Toplama: 24 Şubat 2022 ile 11 Mart 2022 tarihleri arasında The New York Times ve Sabah gazetelerinde yayımlanan Rusya-Ukrayna Savaşı ile ilgili ana sayfada yayınlanan manşet ağırlıklı haberlerin toplanması.

Kodlama: Toplanan haberlerin, belirlenen temalar ve kategoriler doğrultusunda kodlanması.

Tema Analizi: Kodlanan veriler üzerinden, her iki gazetenin haber sunumlarındaki temaların ve çerçevelerin belirlenmesi.

Karşılaştırma: Elde edilen temaların ve çerçevelerin, iki gazete arasında karşılaştırılarak benzerlikler ve farklılıkların tespit edilmesi.

Sonuçların Değerlendirilmesi: Analiz sonuçlarının, medyanın uluslararası krizlerdeki rolü ve etkisi bağlamında yorumlanması.

Bu adımlar, yöntem bölümünde detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Çalışmanın bulguları, medyanın çatışma dönemlerindeki rolü ve haber sunumlarının kamuoyu üzerindeki etkisi hakkında önemli bilgiler sunacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MEDYA, İDEOLOJİ, SÖYLEM VE HABER

Medya, ideolojik yapıların şekillenmesinde ve sürdürülmesinde kritik bir rol oynar. Toplumda egemen olan ideolojiler, medya aracılığıyla geniş kitlelere ulaştırılarak meşrulaştırılır ve yeniden üretilir. Haberler, televizyon programları, sinema, dijital içerikler ve sosyal medya platformları, belirli bir dünya görüşünü yaymada etkili mekanizmalar olarak işlev görür.

Medyanın söylemi, çok katmanlı dinamikler tarafından şekillenir. Ekonomik faktörler, medya kuruluşlarının finansal bağımsızlığını etkileyerek reklam verenlerin ve yatırımcıların çıkarlarına uygun içeriklerin üretilmesine yol açabilir. Siyasal etmenler, iktidar sahiplerinin medya üzerindeki kontrol mekanizmalarıyla belirli söylemleri ön plana çıkarmasını sağlayabilir. Kültürel faktörler ise toplumun değerleri, normları ve tarihsel arka planı doğrultusunda medyanın hangi konuları nasıl ele alacağını belirler.

Haber söylemi, belirli bir ideolojiyi yansıtarak toplumsal algıyı şekillendirme gücüne sahiptir. Haber metinlerinde kullanılan dil, başlıklar, görseller ve haberin çerçevelenme biçimi, izleyicinin veya okuyucunun olayı nasıl yorumlayacağını etkiler. Bu bölümde medya-ideoloji ilişkisi, medya söylemini etkileyen faktörler, haber söylemi ve ideoloji ele alınmıştır.

1.1 Medya ve İdeoloji İlişkisi

Medya ve ideoloji ilintisi, toplumsal düşüncelerin, değerlerin ve normların medya aracılığıyla nasıl şekillendiğini ve yayıldığını inceleyen önemli bir konudur. Bu ilişki, siyaset, ekonomi, kültür ve toplumsal yapılar gibi pek çok alanda etkili olabilir.

Kökenbilim olarak düşünce ve kanaat anlamına gelen “ide” ile akademik disiplin anlamına gelen “logy” kelimelerinden türeyerek düşüncelerin bilimi veya yöntemi anlamına gelen ideoloji terimi ilk kez Fransız Devrimi sonrasında Fransız düşünür Antonie Destutt de Tracy (1754-1836) tarafından kullanılmıştır.¹ De Tracy bu terimi “düşünceler öğretisi” veya “fikirler bilimi” anlamında kullandı. O ve “ideologlar” adını alan arkadaşları, ideoloji kavramını, fikirlerin keyfi-öznel olmaktan çıkartılıp nesnel, bilimsel bir temele oturtulmasının hedefliyordı.²

Fransızca kökenli olan ideoloji sözcüğü, Türk Dil Kurumu (TDK) Türkçe Sözlük’ünde, “Politik veya sosyal bir doktrin oluşturan, bir partinin, bir hükümetin veya bir grubun davranışlarına yön veren siyasi, hukuki, bilimsel, felsefi, moral, dini estetik düşünceler bütünü”³ şeklinde tanımlanmıştır.

Oxford Sözlüğü ideolojiyi, “Felsefi, sosyal ya da siyasal bir öğreti oluşturan, ülkü olarak da benimsenebilen, kişi ve kurumların davranışlarına yön veren düşünceler bütünü” ifadesiyle betimlemektedir.

İdeoloji teriminin kökeni 16./17. yüzyıl döneminde Francis Bacon’ın “idol” kavramıyla tanımladığı ortak önyargılarla mücadelesine kadar uzanmaktadır.

İdeolojinin bir illüzyon olduğunu ileri sürenler, Karl Marks’ın meşhur camera obscura⁴ –düşüncelerin gerçekliği ters yüz etmesi, gerçekliğin çarpık, altüst olması- metaforundan hareket eder ve her türlü ideolojik tutumun en nihai noktada gerçekliğin çarpıtılması şeklinde ortaya çıkacağını savunurlar. Bu bakış çerçevesinde ideoloji gerçekliğin çarpıtılmış bir durumu, yani bir illüzyonu, yanılsamasıdır.⁵

¹ Gökhan Atılğan, **Siyaset Bilimi: Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinler Arası İlişkiler**, Yordam Kitap, 2011, s. 13.

² Yüksel Taşkın, **Siyaset, Kavramlar, Kurumlar, Süreçler**, 1. Basım, İstanbul 2017 s. 61

³ <https://sozluk.gov.tr/>

⁴ “Camera obscura”, karanlık kutu ya da fotoğraf makinesi anlamına gelmektedir. İçerisinde ters ya da baş aşağı duran görüntü oluşur.

⁵ Bkz. Helmut Dahm, “The Function and Efficacy of Ideology”, **Studies in Soviet Thought**, Vol.21, No:2 (Mayıs,1980).

İdeolojinin yanlış bilinç olduğu fikrine karşı çıkanlar ise, ideolojinin hiçbir temeli olmayan bir illüzyon değil, somut bir gerçeklik olduğunu iddia ederler.⁶

İdeoloji, bir bireyin veya topluluğun dünyayı nasıl algıladığını ve yorumladığını belirleyen değerler, inançlar ve fikirler bütünüdür. Toplumsal düzen içerisinde güç ilişkilerini sürdürmek ya da değiştirmek için kullanılır.

Medya ve ideoloji ilişkisi, medyanın toplumda hâkim olan ideolojileri yayma, pekiştirme veya sorgulama gücünü tanımlamaktadır. Kısaca iletişim ortamı olarak tanımlanabilen medya, televizyon, gazete, internet, sosyal medya gibi birçok farklı iletişim araçlarında yer alan haber ve içerikler aracılığıyla geniş kitlelere ulaşarak farklı ideolojileri destekleyebilir ya da eleştirebilir.

Medya, belirli bir ideolojiyi benimseyerek haberleri yansıtmaya eğiliminde olabilir ya da haber verme sürecinde bilinçli ya da bilinçsiz olarak ideolojik önyargıları iletebilir. Bu durum medyanın ilettikleriyle toplumun algısını şekillendirme gücüne sahip olduğunu ortaya koyar.

Yunan düşünürü Aristoteles'e göre, insan toplumsal bir varlıktır. Bu toplumsallığın önemli bir yanını da bireyin politik yaşam içindeki varlığı oluşturmaktadır. Başka bir anlatımla insan, içinde doğduğu yaşadığı, kısacası var olduğu toplumun ürünüdür ve ancak o toplum içinde siyasal karar alma sürecinde bulunmak koşuluyla “insanlaşmış” ve buna bağlı olarak da “toplumsallaşmış” olacaktır⁷

Öte yandan, medya aynı zamanda farklı ideolojilere ve seslere mecra sağlayarak çeşitliliği destekleyebilir ve toplumun farklı görüşlere maruz kalmasını sağlayabilir. Bu da demokratik bir toplum için olmazsa olmaz bir unsur teşkil eder.

⁶ Bkz, John T Jost, Christopher M.Federico, Jaime L.Napier, “Political Ideology: Its Structure, Functions, and Elective Affinities, **The Annual Review of Psychology**, 60(1), 307-37, 2009.

⁷ Murat Özgen, **Gazetecinin Etik Kimliği**, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, İstanbul: 1998, s. 14

Medya mensupları da, toplumun öteki bireyleri gibi içinde doğdukları ve yaşamlarını sürdürdükleri sosyal, siyasal ve ekonomik ortamın ürünüdürler. Dolayısıyla bu ortamdan etkilenecek gelişme kaydederler. En nihayetinde, patronundan muhabirine, o medya kuruluşunda çalışan herkesin bir dünya görüşü vardır.⁸

Sonuç olarak, medya ve ideoloji ilişkisi karmaşık ve etkileşimli bir süreçtir. Medya, toplumdaki ideolojileri yansıtabileceği gibi, aynı zamanda bu ideolojileri etkileyebilir ve şekillendirebilir. Bu nedenle medyanın ideolojik yönlendirmelerini ve çeşitliliğini dikkate almak önemlidir.

Haberde kullanılan her fotoğraf, başlık ve metin içerisindeki her sözcük bir anlam taşımaktadır. Habercinin, okurlarına ileteceği haberi işlerken kendi çıkar, görüş ve duygularından bağımsız olarak tarafların görüşlerini dengeli biçimde vermeye çalışması nesnellığe ulaşma çabasından öte bir şey değildir. Haber hizmetlerinde çalışanlar tarafsız olmaya çalışarak nesnellik ilkesi sorununu bazı mekanik kurallar çerçevesinde çözdüğünü düşünür.

Oysa hiçbir tanımlama, hiçbir mekanik yol haritası, belli dünya görüşünü ifade etmekten sakınamaz. Tarafsızlık ve nesnellik savıyla, gerçekte belli pratik ve ilişkilere meşruluk kazandırılır; bu meşruluk sürekli desteklenir ve bu meşrulukla gelen egemen ideolojinin varsayımları evrensel gerçekler olarak kabul görür. Egemen ideoloji insanın insanı sömürsünün olduğu her topluluktan ve eski imparatorluklardan beri toplumun temelini maskeleyen ilave görür. İdeolojik sürecin çalışma biçimi gerçek itici güçlerin saklanması/unutulmasını, varolan toplumsal düzenin kökeninin görülmemesini sanki doğal düzen gibi yaşanılmasını içerir.⁹

Medya, toplumsal ideolojilerin üretildiği, yeniden üretildiği ve yayıldığı bir platformdur. Bu ilişki birkaç temel noktada açıklanabilir.

⁸ Mehmet Sağnak, **Medya-Politik**, Eti Kitapları, İstanbul, Aralık 1996, s. 124

⁹ İrfan Erdoğan, Korkmaz Alemdar, **Öteki Kuram Kitle İletişim Kuram ve Araştırmalarının Tarihsel ve Eleştirel Bir Değerlendirilmesi**, Erk Yayınevi, Ankara, 2010 s. 243

Marksist gelenekten gelen ancak Marx'tan farklı bir yaklaşım öne süren Antonio Gramsci, düşüncelerini "hegemonya" kavramı üzerinden açıklamaktadır. Gramsci'ye göre ideoloji, egemen sınıfların toplumsal bir hegemonya oluşturma süreci olarak ifade edilmektedir. Bu süreç politik ve sivil toplum gibi yöntemler aracılığıyla sağlanmaktadır. Politik toplum baskı yöntemini kullanarak egemenlik alanı oluştururken, sivil toplum rıza üretimine dayalı bir yöntem seçmektedir ¹⁰

Antonio Gramsci'nin hegemonya teorisine göre, medya egemen ideolojiyi topluma dayatmada önemli bir araç konumundadır. Egemen sınıflar medya aracılığıyla kendi çıkarlarına uygun dünya görüşlerini normal, doğal ve kabul görür olarak göstermektedir.

Gündem belirleme teorisine göre medya, olayları ve haberleri belirli bir çerçeve içinde alıcılara sunarak hangi konu ve gündem başlıklarının önemli olduğunu saptamaktadır. Haberlerin seçimi ve sunumu, ideolojik yönlendirmeler içerebilmektedir.

Haberde yansızlık ve bağımsızlık medya kuruluşunun sahibinin mali gücü ve medya dışında iş yapıp yapmamasıyla ilintilidir. Tarafsızlık olgusuna ulaşmak ise her medya kuruluşunun ana hedefi olmalıdır.

Bunun içinde, haber üretiminin her aşamasında; önyargılı davranmamak, olayın gerçek olduğunu belgelemek, olaya duyguları karıştırmamak, olaya politik ya da ekonomik görüşler katmamak, olayları saptırmamak, olayları küçültmemek, olayları abartmamak, özel bir amaca hizmet etmemek yorum yapmamak gibi ilkeler göz ardı edilmemelidir.¹¹

Daha geniş kapsamlı bir tanımlamada ise ideoloji, toplumsal yaşamdaki değerlerin üretimi, toplumsal sınıf veya guruplara ait fikirler bütünü, siyasi iktidarın

¹⁰ Antonio Gramsci, **Selections from the Prison Notebooks**, Ed-Çev. Q. Hoare, G. Nowell Smith, New York: International Publishers, 1969.

¹¹ Atilla Girgin, **Haber Yazma Teknikleri Haberci Adayının El Kitabı**, İnkılap Yayınları, İstanbul, 1997.

meşruiyet kaynağı, sisteme uyumlu özneler yaratma, yanılsama ve iletişimin çarpıtılma süreci olarak belirtilmektedir.¹²

Louis Althusser'in "Devletin İdeolojik Aygıtları" teorisine göre medya, aile, eğitim ve din gibi ideolojik kurumlarla birlikte, bireyleri devletin resmi ideolojisine uygun biçimde şekillendiren araçlardan biridir.

Medyanın sahipliği, hangi ideolojilerin baskın olacağını belirler. Medya kuruluşlarının sahipleri, ekonomik ve siyasi çıkarlarını korumak için haber içeriklerini ve yayın politikalarını şekillendirebilirler.

Althusser ideolojiye mensubu olduğu Marksist teorinin dışında bir tanımlama getirmiştir. Marx'ın yanılsama ve rüya olarak gördüğü ideoloji, Althusser tarafından gerçeklik zeminine çekilerek bireylerin gerçek varoluş koşullarıyla kurdukları hayali ilişki olarak ifade edilmiştir. Yine Marx'ın ideolojinin tarihi yoktur önermesini de farklı açıdan değerlendiren Althusser, ideolojinin üretim biçimleri veya kapitalist düzenle birlikte ortaya çıkmadığını, dolayısıyla tarihinin olmayışını öncesiz ve sonrasızlığına bağlamaktadır ¹³. Böylelikle Althusser ideolojinin sade bir yanılsamadan ibaret olmadığını, gündelik hayatın her alanında karşılaşılabılır maddi bir niteliğe sahip olduğunu ve tarihinin belirli aralıklar ile kısıtlanmaması gerektiğini ifade etmektedir.

Geleneksel medyaya karşı alternatif medya platformları, ana akım ideolojilere karşı farklı sesler ve görüşler sunabilmektedir. Geline süreçte internet ve sosyal medya, bireylerin kendi içeriklerini üretmesine ve farklı ideolojileri yaymasına olanak tanımaktadır.

Medya, toplumsal ideolojilerin hem üreticisi hem de yayıcısı olarak güçlü bir role sahiptir. Ancak bu ilişki tek yönlü değildir; izleyiciler de medyayı farklı

¹² Terry Eagleton, **İdeoloji**, Ayrıntı Yayınları, Çev. Muttalip Özcan, 1996 s. 18

¹³ Althusser, Louis. **Philosophy for Non-philosophers**, Bloomsbury Publishing, 2017.

biçimlerde algılayabilir ve yorumlayabilir. Bu nedenle medya ve ideoloji ilişkisi dinamik ve sürekli değişen bir süreçtir.

Medya ve ideoloji ilişkisi, akademisyenler tarafından genellikle toplumsal yapıların ve güç ilişkilerinin medya üzerinden nasıl yansıtıldığı ve yeniden üretildiği bağlamında ele alınır. Medya ideoloji ilişkisi incelenirken birkaç temel bakış açısı kullanılmaktadır.

Medya, hâkim ideolojileri ve sınıfsal çıkarları destekleyen bir araç olarak görülmektedir. İtalyan Marksist Antonio Gramsci'nin (1891-1937) hegemonya kavramı bu bağlamda önemli bir başlık olarak öne çıkmaktadır. Hegemonya baskı unsuruyla birlikte temelde yönetilenlerin rızasını kazanma erkini ifade etmektedir. Dar çerçevede ideoloji bit tür rıza üretimidir. Gramsci'ye göre medya, hâkim sınıfın ideolojik üstünlüğünü kurmasında ve sürdürmesinde merkezi bir rol oynamaktadır. Eleştirel teorisyenler, özellikle büyük medya kuruluşlarının sermaye sahiplerinin çıkarlarını yansıttığını ve toplumun geri kalanına bu çıkarları doğal ve kaçınılmaz olarak sunduğunu savunmaktadır.

Yapısalcılar, medya mesajlarının nasıl anlam üretildiğine ve bireylerin medya mesajlarını nasıl yorumladığına odaklanmaktadır. Louis Althusser (1918-1990) gibi düşünürler, devletin ideolojik aygıtları olarak medyanın, bireylerin dünya görüşlerini şekillendirmede nasıl etkili olduğunu tartışır. Medya, bireyleri ideolojilere uyumlu kılan bir “çağırma” süreci aracılığıyla bireylerin kimliklerini oluşturur.

Louis Althusser, “Her pratik ancak bir ideoloji aracılığıyla ve ideoloji çerçevesinde var olabilir ve bunu insanları özne olarak konumlandırarak gerçekleştirir” demektedir. İdeoloji, insanların gerçek varoluşla kurdukları imgesel ilişkiyle, gerçeği ve kendilerini nasıl tahayyül ettikleriyle ilintili olmaktadır.¹⁴

14 Louis Althusser, **İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları**, çev. Alp Tümertekin, 2010, İthaki Yayınları. s. 11.

Stuart Hall gibi akademisyenler, medyanın ideolojik etkisinin tamamen tek yönlü olmadığını, alıcıların medyanın ilettiği mesajları aktif bir şekilde yorumlayıp ve karşı durarak farklı anlamlar çıkarabileceklerini ileri sürmektedir. Hall, medyanın “kodlama ve kod çözme” süreciyle işlediğini ve medya içeriklerinin farklı sosyal gruplar tarafından farklı şekillerde okunabileceğini belirtmektedir. Medyanın iktidarla ilişkisi de akademik tartışmalarda sıkça ele alınır. Michel Foucault’nun iktidar ve bilgi arasındaki ilişki üzerine yaptığı çalışmalar, medyanın nasıl bilgi ürettiğini ve bu bilginin iktidar ilişkilerini nasıl pekiştirdiğini analiz eder. Foucault’ya göre medya, iktidarın bir söylem üretme aracı olabilmektedir.

Bu bağlamda özne iktidar ilişkilerine önemli katkıları bulunan Michel Foucault iktidar çözümlemesine yaklaşımını şu şekilde ifade etmektedir:

“İktidar ilişkilerinin çözümlemesi, hükümlarlığın hukuki modeli açısından değil, etkilediği öğeleri belirleme ilişkisi açısından incelenmelidir. Çünkü bu hukuki model irdelenirse, inceleme hükümlarlığın hukuki yapısı veya devletin ideal oluşumu ile sınırlanır. Oysa asıl olan itaat ilişkilerinin özneleri nasıl ürettiğini ve iktidarı, güç ilişkileri içinde ele almaktır. İktidar, sadece bağımlılaştıran, kurallı uyruklaştıran veya bir zümre egemenliği değildir. Bunlar daha çok iktidarın son biçimleridir. İktidar her yerden doğduğu için her yerdedir.”¹⁵

Postmodern teorisyenler, medyanın ideolojik işlevini daha esnek ve belirsiz bir şekilde ele alır. Jean Baudrillard gibi düşünürler, modern medyanın artık gerçeklik ile imgeler arasında bir fark bırakmadığını ve “simülasyonlar” dünyasında yaşadığımızı öne sürer. Bu bağlamda medya, ideolojiden daha ziyade hipergerçeklik üretir.

Bu akademik yaklaşımlar, medya ve ideoloji ilişkisinin karmaşıklığını anlamak için farklı perspektifler sunmaktadır. Genel bağlamda medya, hem

¹⁵ Mehmet Emin Babacan, “Yeni Medya ve Toplumsal İktidar Bağlamında Özne”, **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 7(1): 519-542.

toplumsal normları pekiştiren bir araç olarak görülür hem de bu normlara direniş gösterebilecek bir alan olarak ele almaktadır.

Sonuç olarak, medya ile ideoloji ilişkisi toplumu geniş ölçüde etkileyen bir ilişkidir ve bu etki çeşitli alanlarda görülebilir. Medya, bir ideolojiyi desteklerken veya eleştirirken dikkatli bir şekilde ele alınması gereken bir araçtır.

Medya ile ideoloji ilişkisi tarihsel olarak derin köklere dayanmaktadır. Bu ilişki, modern medya teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte daha da önem kazanmıştır. İlk olarak gazete ve dergilerin yaygınlaşmasıyla beraber medya, ideolojik görüşleri yayma ve toplumu etkileme konusunda önemli bir araç haline gelmiştir.

20. yüzyılın başlarında radyo ve televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte medyanın ideolojik etkisi daha geniş kitlelere ulaşmıştır. Siyasi liderler, devletler ve özel şirketler medya aracılığıyla belirli ideolojik mesajları yayarak toplumu etkileme ve yönlendirme konusunda önemli adımlar atmışlardır.

Günümüzde ise dijital medyanın yaygınlaşmasıyla beraber medya ile ideoloji ilişkisi daha da karmaşık bir hal almıştır. Sosyal medya platformları, internet haber siteleri ve dijital içerikler, ideolojik görüşleri hızlı bir şekilde yayma ve geniş kitlelere ulaştırma imkanı sağlamaktadır.

Medya, ideoloji ilişkisi toplumun bilgiye erişimini ve düşünce yapısını şekillendirme konusunda büyük bir etkiye sahiptir. Bu nedenle medyanın tarafsızlık, doğruluk ve çeşitliliğe önem vermesi, toplumun farklı düşünce ve ideolojilere maruz kalmasını ve kendi görüşlerini oluşturmasını sağlayabilir.

Günümüzde medyanın, ideoloji ile karmaşık ve derin bir ilişkisi bulunmaktadır. Medya, toplumun görüşlerini, değerlerini ve ideolojik perspektifini etkileyen önemli bir araçtır.

Medya, haber, televizyon, radyo, internet ve sosyal medya gibi çeşitli platformlar aracılığıyla geniş kitlelere ulaşır. Bu iletişim araçları, bilgi akışını ve toplumsal tartışmaları şekillendirirken, aynı zamanda belirli bir ideolojinin yayılmasına da katkı sağlar. Haber seçimleri, dil kullanımı, görsel sunum ve bilgi sunma şekilleri gibi unsurlar, medyanın içsel bir ideolojiye sahip olduğunu gösterir.

Medya, toplumun farklı kesimlerini temsil etme sorumluluğuna sahiptir. Ancak, medya organları genellikle belirli bir ideolojiye eğilim gösterir ve bu da haberlerin ve bilginin belirli bir perspektiften sunulmasına neden olabilir. Bu temsil biçimi, izleyici ve okuyucuların dünya görüşlerini etkileyebilir ve toplumda belirli bir ideolojinin güçlenmesine katkıda bulunabilir.

Medya kuruluşları, genellikle ekonomik ve politik güç merkezleriyle bağlantılıdır. Bu bağlantılar, medyanın belirli bir ideolojiyi desteklemesine veya baskı altında olmasına neden olabilir. Medyanın bu güç dinamikleri, belirli bir ideolojinin toplumsal normlar içinde nasıl şekillendiğini ve yayıldığını anlamak için önemlidir.

İdeoloji, bir topluluğun veya bireyin, dünya görüşünü, değerlerini, inançlarını ve genel olarak bir toplumun veya siyasi sistemin temel prensiplerini düzenleyen bir düşünce sistemi veya felsefi anlayışı ifade eder. İdeoloji, bir kişinin veya grubun düşünce yapısını şekillendiren ve belirli bir sosyal, politik veya ekonomik düzeni savunan temel prensiplerden oluşur. İdeolojiler genellikle siyasi düşüncelerle, kültürel inançlarla, ekonomik teorilerle ve toplumsal normlarla ilgilidir.

Medya ve ideoloji arasındaki ilişki karmaşık ve çok yönlüdür. Bu ilişkiyi anlamak, medya araçlarının nasıl çalıştığını, haberlerin nasıl üretildiğini ve sunulduğunu kritik bir perspektifle incelemeyi gerektirir. İdeoloji, medya içeriğinin oluşturulmasında önemli bir rol oynayabilir, ancak aynı zamanda medya, toplumun ideolojik eğilimlerini de etkileyebilir.

1.2 Medya Söylemini Etkileyen Faktörler

Medya söylemi, sosyal, siyasal ve toplumsal olay ile konuların iletişim araçları kullanılarak alıcılara nasıl sunulduğunu belirleyen dilsel ve içeriksel yapıyı kapsamaktadır. Medya söylemini etkileyen birçok faktör kullanılan dili ve içeriği siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarda şekillendirmektedir.

Herhangi bir medya kuruluşunun yayın politikasının hangi nitelik ve doğrultuda olduğunu sunduğu haberlerinden anlaşılmaktadır. Alıcıların dikkatine sunulan haberlerde kullanılan söylem, seçicilik, öncelik, kısa ya da uzun süreli tercih gibi

yöntemlerle kamuoyunun etki altında oluşturulması olasıdır. Diğer medya içeriklerinin aksine haber hızlı tüketilen bir içerik unsurunu teşkil etmektedir.

“Haber değerleri” terimi ilk kez Mark Lippmann tarafından Public Opinion-Kamuoyu (1922) adlı kitabında tam olarak tanımlanmıştır. Lippmann, “haber değerinin artmasına” ya da “hala daha büyük olmasına” neden olan temel haber değerlerini belirlemiştir.¹⁶

Haber söylemi genellikle ülkeleri yöneten iktidarın öncelikle hakim olmak istediği veya hakim olduğu kamuoyu oluşturma ve yönlendirme araçlarının başında gelmektedir.

Medya söylemi, - bir başka söylem çeşidi de olabilir- metin ve okuyucu, konuşmacı ve dinleyen arasında etkileşimi gerekli kılar. Etkileşim aynı zamanda ideolojik etkileri açığa çıkartır. İdeolojik etkiler söylem ile söylem ile birlikte anıldıklarında, her ikisi de birer sosyal pratik olarak kabul edilir: Söylemler, herhangi bir şeyin temsili veya konuşma yolu şekliyle, sosyal olarak yapılanma özelliği gösterir; onlar asla saf değildir. İdeolojiler ise sadece konuşulduğu veya kullanıldığı zaman sosyal hale gelir. Bir husus inanç veya ideoloji açıklanmadığı veya konuşulmadığında sosyal olma özelliği göstermez.¹⁷

Medya söylemini etkileyen temel faktörler; politik, ekonomik, sosyal-kültürel, teknolojik ve habercilik etiği gibi ana başlık altında toplanmaktadır. Hükümetlerin medya üzerindeki denetimi, sansür uygulamaları ve yasal düzenlemeler medya söylemini doğrudan etkilemektedir. Siyaset erkinin temel hedefi iktidarı ele geçirmektir. İktidarın sahip olduğu temel özellikler ise şu şekilde toplanabilir:

¹⁶Walter Lippmann, **Public Opinion**, Published 2017 by Routledge, Nature of News s. 338.

¹⁷ Bkz. Edibe Sözen, **Medyatik Hafıza**, İstanbul 1997 s. 153.

“1-Toplumsal iktidar, gruplar, sınıflar ya da öbür toplumsal oluşumlar arasındaki veya toplumun birer mensubu olarak kişiler arasındaki ilişkinin bir özelliğidir.

2-Toplumsal iktidar ilişkileri, karakteristik olarak etkileşimde belirir. Yani bir birey tarafından gerçekleştirilen iktidar uygulaması, öteki bireyin toplumsal eylem özgürlüğünün sınırlandırılmasıyla sonuçlandırılmasıyla sonuçlanır.

3- Toplumsal iktidar, sıklıkla dolaylıdır ve insanların zihinleri yoluyla işler. İktidar, iktidar uygulamasına maruz kalanlara, değişen derecelerde özgürlük ve direniş alanı bırakır.

4- İktidarın birey tarafından uygulanması, genellikle bireyin çıkarları doğrultusundadır.

5-iktidarın uygulanması ya da korunması bakımından hayati olan bir öge de, ikinci bireyin üzerinde birinci bireyin zihinsel denetim uygulayabilmesi için, birincinin arzularını, isteklerini, yönelimlerini ya da niyetlerini bilme olgusudur.

6-Toplumsal iktidarın uygulanması ve korunması ideolojik bir çerçeveyi gerektirir.”¹⁸

Medya kuruluşlarının sahip olduğu politik duruş ve editoryal yayın politikaları, haberlerin çerçevelenme biçimini temelden şekillendirmektedir. Savaş, seçim ve kriz dönemlerinde medya, kamuoyunu etkilemek için propaganda aracı olarak kullanılabilir.

Medya kuruluşlarının sahip olduğu sermaye yapısı ve bağlı oldukları holdingler, ekonomik çıkarları doğrultusunda haber dilini ve söylemini altına alabilmektedir.

Medya kuruluşlarının finansmanı büyük ölçüde reklam kanalından sağlandığı için, reklam verenlerle olan ilişkiler medya söylemi yönlendirmekte etki

¹⁸ Mehmet Küçük, **Medya, İktidar, İdeoloji**, Ark Yayınevi, Ankara: 1994 s. 274.

olabilmektedir.

İzleyici veya okuyucu kitlesini artırmak adına sansasyonel bir dil ve dramatik çerçeveler kullanılabilir. Medya, toplumun genel değer yargılarına uygun içerikler sunarak sosyal uyumu sağlama eğiliminde bulunmaktadır. Etnik, dini ve kültürel azınlıkların medyada nasıl temsil edildiği, toplumsal algıları etkileyen bir unsur olarak ortaya çıkmaktadır. Cinsiyetçi dil ve toplumsal cinsiyet rolleri, medya içeriklerinde sıkça kullanılan kalıplar arasında öne çıkmaktadır. Dijitalleşme çağını yaşadığımız dönemde sosyal medya platformları, medya söylemini daha dinamik ve hızlı hale getirmektedir. Dijital medya, kişiselleştirilmiş içerikler sunarak bireylerin medya söylemine maruz kalma biçimini kökünden etkilemektedir.

Canlı yayınlar, podcast'ler ve video içerikler medya söyleminin çok boyutlu hale gelmesine katkı sağlamaktadır.

Uluslararası ilişkiler ve küresel krizler, medya söylemini belirleyen dış faktörler arasında yer almaktadır. Global haber ajansları, yerel medya kuruluşlarına içerik sağlayarak haber dilini ve perspektifini yönlendirip etkileyebilmektedir. Kültürler arası etkileşim, medya içeriklerine evrensel söylemler katabilir veya yerel değerleri baskılayabilmektedir.

Gazetecilerin kişisel değerleri, etik anlayışları ve meslek standartları medya söylemini belirleyen önemli bir faktördür. Haber editörlerinin içerik seçimi ve haberin sunum biçimi, medya dilini belirlemektedir. Haberlerin hazırlanma süreci ve haber kaynaklarının güvenilirliği, medyanın söylem kalitesini ajan doğrudan etkilemektedir.

Böylece kitle iletişim araçları, kitlelerin paylaştıkları değerleri, seçtikleri kahramanları ya da düşmanları, siyasaları, teknolojileri saptayabilir; sağladıkları sürekli bilgi akışıyla da toplumsal değişimi hayata geçirebilirler ¹⁹

1.3 Haber Söylemi ve İdeoloji

Haber söylemi terimi, bir haberin alıcıların dikkatine nasıl sunulduğunu ifade etmektedir. Bir haberin oluşturulması sürecinde kullanılan dil, ton, vurgu ve seçilen sözcükler okuyucu veya izleyici üzerinde belli bir etki bırakıp haberin algılanma şeklini etkileyebilmektedir. Haber söylemi, medyanın olayları neden, niçin, hangi açıdan ele alıp sunduğunu ve hangi ayrıntılara vurgu yaptığını kapsamaktadır.

İdeoloji ise belli bir dünya görüşünü, inanç sistemini veya değerleri temsil eden bir düşünce sistemidir. Haber söylemi, söz konusu medya kuruluşunun veya habercinin sahip olduğu ideolojik bakış açısını yansıtabilmektedir. Medya organları, ideolojik eğilimlerine göre haberleri seçer, düzenler ve hedef kitlelerinin ilgisine sunmaktadır. Bu nedenle, bir haberin nasıl söylendiği ve hangi perspektiften ele alındığı, habercinin veya medya kuruluşunun ideolojik önyargılarına bağlı olarak değişim gösterebilmektedir.

Örneğin, bir medya kuruluşu liberal bir ideolojiye sahipse, haberlerini genellikle liberal değerlere uygun bir şekilde sunabilir. Aynı şekilde, muhafazakar bir ideolojiye sahip bir medya kuruluşu, haberleri muhafazakar değerlere daha uygun bir şekilde sunabilmektedir. İdeolojik önyargılar, haber seçiminde, dilin kullanımında ve olayların yorumlanmasında etkili olabilmektedir. Bu nedenle, medya tüketicisi olarak, farklı medya kaynaklarının ideolojik eğilimlerini anlamak ve farklı perspektifleri değerlendirmek önemli olabilmektedir.

Dil kullanıcılarının (muhabirler, gazete yayın politikası ve okuyucular açısından) açıkça ifade etmedikleri, ancak ima ettikleri, neyin söylemek istendiği

¹⁹ Ayseli Usluata, **İletişim**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1997. S. 93

fikri, haberin ideolojik etkisini ortaya çıkarır. Söylenmeyip ima edilenler, okuyucu tarafından anlaşılması beklenenler, ideolojik etkilerdir.²⁰

²⁰ Edibe Sözen, **Medyatik Hafıza**, Timaş Yayınları, İstanbul 1997. s. 155.

İKİNCİ BÖLÜM

NYT GAZETESİ KURUMSAL KİMLİĞİ VE TARİHSEL GELİŞİMİ

New York Times, 1851 yılında Henry Jarvis Raymond ve George Jones tarafından kurulmuş olup, Amerika Birleşik Devletleri'nin en köklü ve etkili gazetelerinden biri olarak kabul edilmektedir. "All the News That's Fit to Print" (Basılmaya Değer Tüm Haberler) mottosuyla tarafsız, güvenilir ve derinlemesine haberciliği ilke edinen gazete, zaman içinde küresel bir medya markasına dönüşmüştür. Kuruluşundan itibaren bağımsız gazetecilik anlayışını benimseyen New York Times, özellikle 20. yüzyılda büyük siyasi ve toplumsal olayları titizlikle takip ederek Pulitzer Ödülleri ile birçok kez onurlandırılmıştır.

2.1 NYT'nin Tarihsel Gelişimi

New York Times (NYT), Amerika Birleşik Devletleri'nde en etkili ve saygın gazetelerden biri olarak öne çıkmaktadır. The New York Times, 18 Eylül 1851'de ABD'nin New York şehrinde Henry Jarvis Raymond ve George Jones tarafından kuruldu. İlk başlarda "New-York Daily Times" adıyla yayımlanan gazete, 1857'de "The New York Times" adını aldı. Başlangıçta siyasi, ekonomik ve sosyal konularda kapsamlı haberler sunarak tarafsız bir yayın politikası benimsemeyi hedefledi.

İlk çıktığında dört sayfadan oluşan gazetenin tirajı 20.000'e ulaşmıştı. Birinci sayfanın başında "Avrupa'dan haberler" başlığı ile verilen sütuna büyük ilgi gösteriliyordu. Raymond, Piedmond'un Avusturya tarafından işgaline karşı Fransa ve İtalyanların savaştıkları 1859'daki savaşa kendisi gitti. 24 Haziran'da Avusturya'nın Solferina Savaşı'nda yenilip geri çekilmesini izleyerek yazdığı haber, Newfoundland'da St. Johns'a buharlı bir gemi ile götürüldükten sonra New York'a telgrafla iletildi ve 7 Temmuz'da gazetede yayınlandı. Times ilk yıllarında politik açıdan 1834'te Jakson'cu Demokratlara karşı kurulan ve 1854'te yerini Cumhuriyetçi

Parti'ye bırakan Whig'leri destekledi. Sonra ise Free Soilers- Kölelik Karşıtı Özgür Ülke Savunucuları'na ve Cumhuriyetçilere kaydı.²¹

1896'da Adolph Ochs, New York Times'ın kontrolünü ele geçirdi. Ochs, gazeteyi finansal zorluklardan kurtardı ve gazetenin itibarını artırmak için çeşitli girişimlerde bulunmuştur.

New York Times Gazetesinin tarihsel süreçteki önemli dönüm noktaları şu başlıklar altında özetlenebilmektedir:

Adolph Ochs, gazeteyi satın alarak “Tüm Haberler Tarafsız ve Doğru Şekilde Yayımlanır” (All the News That's Fit to Print) sloganını benimsedi. Bu dönemde gazete, tarafsız haberciliğiyle saygın bir konum kazandı.

George Jones 1891 tarihinde yaşama veda edince New York Times Gazetesi Charles Ransom Miller ve diğer editoryal kadronun kontrolüne geçti. 1893 yılında patlak veren krizde 9 binden az tirajı ve günlük yaklaşık bin dolarlık kaybı ile Chattanooga Times adlı gazetenin yayıncısı Adolph Ochs tarafından satın alındı. Günümüze kadar devam edecek olan Ochs dönemi böylece başlamış oldu.

Ochs kısa süre sonra gazetenin “yazılmaya değer tüm haberler” biçimindeki sloganını oluşturdu; slogan da Ochs ailesi gibi o dünden bugüne NYT'nin parçası olarak kaldı. Slogan Joseph Pulitzer'in New York World ve William Randolph Hearst'ün New York Journal'ı gibi olaylar ve fikirleri yanlış ve sansasyonel bir şekilde haberleştirmeleriyle tanınan ve yüzyılın sonunda sarı gazetecilik olarak nitelenen olumsuzluğa göndermede bulunuyordu.²²

1896 yılında Ochs Times gazetesini devraldığında gayrimenkul işlemlerini rapor etmeye gazetenin mali raporlarını genişletmeye ve mali haberlerin bir haftalık

²¹ Yasemin İnceoğlu, **Uluslararası Medya**, Der Yayınları, İstanbul, 1997: s. 26-27

²² Hakan Temiztürk, **Kolonyal Dönemden Trump Çağına Amerika'da Gazetecilik**, Kopernik Kitap, 2019: s. 71

gözden geçirilme işlemlerine başladı. Böylece gazete kendini çok kısa bir sürede adeta bir ticaret olarak kabul ettirmiş oldu.²³

New York Times, 20. yüzyıl boyunca ABD ve dünya olaylarını kapsayan önemli bir medya kuruluşu olarak öne çıkmıştır. Watergate skandalı ve Pentagon Belgeleri gibi önemli olayları ortaya çıkaran gazetecilik anlayışıyla tanınmıştır.

1990'lı yıllara gelindiğinde, Bay Sulzberger, (Adolph S. Ochs) önce 1992'de yayıncı olarak, ardından 1997'de başkan olarak dizginleri oğlu Arthur Sulzberger Jr.'a devrettiğinde, işletme dönüşüme uğramıştı. Times artık ulusal çaptaydı, kıyıda kıyıya dağıtılıyordu ve gazeteleri, dergileri, televizyon ve radyo istasyonlarını ve çevrimiçi girişimleri kapsayacak şekilde çeşitlendirilmiş, milyarlarca dolarlık bir medya operasyonunun kalbi haline gelmişti.²⁴

1990'larda ve 2000'lerin başında, dijital medyanın yükselişiyle birlikte New York Times, çevrimiçi platformlarda güçlü bir varlık oluşturdu. 2011'de, dijital abonelik modeline geçerek çevrimiçi içerik için ücret almaya başlamıştır.

New York Times, 21. yüzyılın ortalarına doğru, güçlü bir dijital abonelik tabanına sahip olarak küresel çapta önemli bir medya kuruluşu olarak varlığını sürdürmektedir. Gazete, geniş bir okuyucu kitlesi ve etkileyici bir gazetecilik geleneği ile dünya çapında saygı görmektedir.

New York Times Gazetesi I. ve II. Dünya Savaşları sırasında okuyucularına sunduğu küresel çapta kapsamlı haber ve içerikleri ile uluslararası alanda büyük bir prestij kazanmıştır.

ABD hükümetinin Vietnam Savaşı ile ilgili gizli belgelerini yayımlayarak basın özgürlüğü mücadelesinin önemli bir simgesi haline gelmiştir.

²³ Meyer Berger, **The Story of the New York Times 1851-1951**, New York: Simon and Shuster, 1951: reprint ed, NY: Amo Press, 1970, s. 70-106

²⁴ <https://www.nytimes.com/2012/09/30/nyregion/arthur-o-sulzberger-publisher-who-transformed-times-dies-at-86.html>

Bay Sulzberger'in bağımsızlık konusundaki ısrarı, 1971'de Pentagon Belgeleri olarak bilinen Vietnam Savaşı'nın gizli hükümet tarihini yayınlama kararında ortaya çıktı. Bu onun için belirleyici bir andı ve birçok gazeteci ve tarihçiye göre onun en iyisiydi.

Binlerce sayfalık bu son derece gizli arşiv, sevilmeyen bir savaşa giren Washington'un aldatma ve kaçma mirasını detaylandırıyordu. Haziran 1971'de Pentagon Belgeleri bir dizi makale halinde ifşa edildiğinde, utanan Nixon yönetimi, ulusal güvenlik kaygılarını öne sürerek bu serinin derhal durdurulmasını talep etti. Times, Birinci Değişiklik gerekçesiyle bu teklifi reddetti ve basın özgürlüğü konusunda dönüm noktası niteliğinde bir kararla Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi'ndeki davayı kazandı.²⁵

New York Times 1996 yılında internet haber sitesini kurarak dijital yayıncılıkta öncü olmuştur. 2011'den itibaren ücretli dijital abonelik modeline geçerek çevrimiçi içerik yatırımlarını büyötmüştür.

The New York Times, dünyada prestijli ve tarafsız gazeteciliği temsil eden medya kuruluşlarından biridir. Kurumsal kimliğini şu unsurlar belirler: All the News That's Fit to Print (Tüm Haberler Yayınlanmaya Değer) Bu slogan, doğru, etik ve tarafsız haberciliği vurgulamaktadır. New York Times'ın yayınlıkları; Tarafsızlık, doğruluk, araştırmacı gazetecilik ve bağımsızlık başlıkları altında şekillenmiştir.

The New York Times'ın gotik yazı tipiyle tanınan logosu, klasik ve güvenilir bir marka imajını yansıtmaktadır. Gazete, dijital platformlarda geniş bir içerik yelpazesi sunmaktadır. Haber makaleleri, analizler, podcast'ler, video haberler ve multimedya projeleri.

²⁵ Clyde Haberman, Arthur O. Sulzberger, **Publisher Who Transformed The Times for New Era, Dies at 86**, New York Times (Çevrimiçi) 29 Eylül 2012: The New York Times. (Arthur O. Sulzberger, **Publisher Who Transformed Times, Dies at 86**. (Çevrimiçi) 2012, Eylül 30: <https://www.nytimes.com/2012/09/30/nyregion/arthur-o-sulzberger-publisher-who-transformed-times-dies-at-86.html>

New York Times Gazete,si 130’ dan fazla Pulitzer Ödülü kazanarak dünyadaki en prestijli gazetecilik ödülllerinden en çok kazanan medya kuruluşu olmuştur.

The New York Times, 170 yılı aşkın bir süredir tarafsız gazeteciliği, kapsamlı küresel haber ağı ve dijitalleşmeye uyum sağlama kabiliyetiyle dünyanın en saygın medya kuruluşlarından biri olarak kurumsal kimliğini güçlendirmiştir. Gazete, medya dünyasında etik habercilik ve basın özgürlüğü açısından referans noktası olmaya devam etmektedir.

2.2 NYT’nin Kurumsal Kimliği ve Temel İlkeleri

The New York Times (NYT), 1851 yılında kurulmuş, Amerika’nın en köklü ve saygın gazetelerinden biridir. Dünyanın dört bir yanındaki okuyuculara dijital ve basılı medya aracılığıyla haber, analiz ve yorum sunmaktadır. Kurumsal kimliği, tarafsız gazetecilik, yüksek etik standartlar ve araştırmacı habercilik anlayışı üzerine inşa edilmiştir.

“The New York Times'ta misyonumuz ve değerlerimiz her gün yaptığımız işe rehberlik eder. Onların ruhuna uygun hareket ederek okuyucularımıza ve topluma hizmet ediyor, gazeteciliğimizin ve işimizin gücünün devamını sağlıyor, sağlıklı ve canlı bir Times kültürünü teşvik ediyoruz.

New York Times misyonunu şu şekilde belirlemiştir:

“Gerçeğin peşindeyiz ve insanların dünyayı anlamalarına yardımcı oluyoruz. Bu misyonumuz, iyi gazeteciliğin her okuyucunun hayatını daha zengin ve tatmin edici, tüm toplumu da daha güçlü ve adil kılma gücüne sahip olduğuna olan inancımızdan kaynaklanmaktadır. Yüz yılı aşkın bir süre önce The Times, “haberleri tarafsız bir şekilde, parti, mezhep ya da çıkar gözetmeksizin, korkmadan ve kayırmadan verme” taahhüdünde bulunmuştur. Bu taahhüt bugün de geçerliliğini korumaktadır: Nereye götürürse götürsün gerçeği takip ederiz. Misyonumuzu yerine

getirmek için şirketin her bölümündeki insanların yaratıcılığı ve uzmanlığı gerekir. Birlikte çalıştığımızda ve birbirimizi desteklediğimizde en iyisini yaparız.”²⁶

New York Times’ın kurumsal kimliği yansıtan unsurların başında gazetenin logosu ve tasarımı gelmektedir. Klasik siyah-beyaz logosu ve geleneksel Fraktur tarzı yazı karakteri zamanla ikonikleşmiştir ve güvenilir, geleneksel haberciliği simgelemektedir.

Gazetenin yayın politikası, editoryal bağımsızlık ve etik ilkeler temelinde tarafsız habercilik, derinlemesine analiz ve uzun formatlı özel haberlerle fark yaratmak çerçevesinde şekillenmektedir.

NYT, haberlerin doğru, tarafsız, eksiksiz bir şekilde sunulmasını sağlayan tarafsızlık, kararların hükümetler, siyasi partiler, şirketlerden bağımsız olarak alınmasını sağlayan editoryal bağımsızlıktan, sorumluluk, şeffaflık, dürüst habercilik, çeşitlilik ve kamu yararı ilkelerinden asla vazgeçmeyeceğini taahhüt etmektedir.

The Times’ın 1977’den 1986’ya kadar baş editörü ve 1986’dan 1994’e kadar genel yayın yönetmeni olan Max Frankel’in patronu Arthur Ochs Sulzberger’in 30 Eylül 2012’de ölümü ardından kaleme aldığı makalede Sulzberger’in hiçbir zaman editoryal müdahalede bulunmadığını belirtmesi gazetenin editoryal bağımsızlığına verdiği önemi ortaya koymaktadır: “Cumartesi günü 86 yaşında ölen Arthur Ochs Sulzberger, gazetesinin haber sütunlarından hiçbir makalenin basılmasını veya silinmesini emretmeyen bir medya patronuydu. Doğrudan kendisine rapor verdiğim çeyrek asır boyunca, gazetecilik kararlarımızdan şikayet etmek için beni bir kez bile ofisine çağırmadı. Her zaman ısrar ettiği gibi, The Times sadece haberleri değil, aynı zamanda haberlerin önemi ve ilgisine dair yargıları da satıyordu ve astlarının

²⁶ <https://www.nytc.com/company/mission-and-values/>

seçimine yatırım yaptıktan sonra onların işlerinde kendilerini güvende hissetmelerini, kararlarından memnun olmalarını istiyordu. Arkamızı kolladı.”²⁷

New York Times farklı kùltürlere, inançlara ve kimliklere saygılı içerikler üretmek, kurumsal kimliğin ayrılmaz bir parçası konumundadır. Yenilikçi dijital içerik, interaktif multimedya projeleri ve ödüllü podcast’leri ile modern medya platformlarında güçlü bir kimlik sergilemektedir.

NYT editoryal standartlarını ve ilkelerini şöyle saptamıştır:

“The New York Times'ın amacı, haberleri mümkün olduğunca tarafsız bir şekilde kurucumuz Adolph Ochs'un ifadesiyle “korkmadan ve kayırmadan” vermek ve okuyuculara, haber kaynaklarına, reklam verenlere ve diğerlerine adil ve açık bir şekilde davranmaktır. The Times'ın itibarı ve çalışanlarının profesyonel itibarı bu tür algılara dayanmaktadır. Bu nedenle, The Times ve haber ve görüş çalışanlarının çıkar çatışmalarından ya da çatışma görüntüsünden kaçınmak konusunda ortak bir çıkarı vardır. Yüzyılı aşkın bir süredir, The Times'ın kadın ve erkek çalışanları gazetenin dürüstlüğünü korumuştur. Katkılarımız ne olursa olsun, ilk görevimiz, yönetimimiz sırasında The Times'ın dürüstlüğünün zedelenmemesini sağlamaktır.”²⁸

2.3 NYT ve Dış Politika

The New York Times, dış politika alanında dünya çapında en etkili medya kuruluşlarından biri arasında yer almaktadır. Gazete sayfalarında okurların beğeni ve ilgisine yönelik uluslararası ilişkiler, diplomasi, savaşlar, insani krizler ve küresel ekonomi gibi dış politika konularında kapsamlı haberler, analizler ve yorumlar sunmaktadır.

²⁷ Max Frankel, “Punch Sulzberger and His Times”, The New York Times (Çevrimiçi), 30 Eylül 2012.

Frankel, M. (2012, Ekim 1). Punch Sulzberger and His Times. The New York Times. Erişim adresi: <https://www.nytimes.com/2012/10/01/opinion/punch-sulzberger-and-his-times.html>.

²⁸ The New York Times. (t.y.). Ethical Journalism. Erişim adresi: <https://www.nytimes.com/editorial-standards/ethical-journalism.html>

NYT, Dış politika haberciliğini başarılı biçimde sürdürebilmek için küresel bir muhabir ve yazar ağına sahip bulunmaktadır. Dünya genelindeki büyük şehirlerde ve çatışma bölgelerinde gazete ofis ve temsilcilikleri yer almaktadır. Bu sayede dış politika konularını ilk elden, yerel kaynaklardan ve sahadan gelen bilgilerle alıcılara sunmaktadır.

Dünya çapında yaklaşık 30 büroda 200'den fazla uluslararası gazetecinin bulunduğu Dış Haberler Servisi, The Times'ın en önemli ve en önemli masalarından biridir. Uluslararası muhabirlerimiz uzak şehirleri keşfediyor, dış politikadaki en son gelişmeleri ortaya koyuyor ve okuyucuları yurtdışındaki önemli haberlerden haberdar etmek için cesur savaflara giriyor. New York Times dış haberler masası yerinde haberleştirmesi, metin, video, ses veya fotoğraf projeleri aracılığıyla okuyucuları dünyanın her köşesine ulaştırır. Onların çalışmaları, göçmen kervanıyla seyahat etmenize veya Kudüs seyahatinizde nereye gideceğinize karar vermenize olanak tanıyor. Uluslararası ekibin üyeleri dünyanın gerçek vatandaşlarıdır. Bu küresel düşünürler, The Times'ın eşsiz çalışmalarını her yerdeki okuyucularla buluşturuyor; bu da şüphesiz The New York Times'ın dünyadaki her ülkede okunmasının nedenlerinden biri.²⁹

NYT, dış politika konularında derinlemesine araştırma haberleriyle tanınmaktadır. Gazete ABD yönetiminin dış politikası, uluslararası diplomasi, savaş suçları ve insan hakları ihlalleri gibi konularda birçok özel haber ve belge yayınlamıştır.

Gazetenin dış politika konusunda editoryal bölümü, dünya olaylarına yönelik kurumsal yorumlar sunmaktadır. Bu yorumlar genellikle ABD dış politikasını eleştirir ya da destekler, ancak gazetecilik haberlerinden bağımsız olarak yayımlanmaktadır.

²⁹ <https://www.nytc.com/careers/newsroom/>

New York Times, ABD'nin dış ilişkilerini şekillendiren diplomatik anlaşmalar, askeri müdahaleler ve uluslararası krizlerle ilgili kapsamlı analizler sunar. Irak ve Afganistan savaşları, Suriye iç savaşı ve Ukrayna-Rusya çatışması gibi konularda belirleyici haberlere imza atmıştır.

Gazete, ABD yönetimlerinin dış politika kararlarını eleştirel bir bakış açısıyla incelemektedir. Örneğin, 2003 Irak Savaşı öncesindeki istihbarat hataları ve ABD'nin Guantanamo'daki insan hakları ihlalleri gibi konularda sert eleştiriler getirmiştir.

NYT, dış politika haberlerini daha etkili sunmak için uluslararası gazetecilerle iş birliği yoluna gitmiştir. Küresel medya ağları ve araştırmacı gazetecilik konsorsiyumlarıyla ortak projeler yürütmektedir.

ABD'de Nixon başkanlığı döneminin en netameli sorunu Vietnam Savaşı gizli tarihi 1971 Pentagon Belgeleri ile gün yüzüne çıkmıştır. NYT, ABD'nin Vietnam Savaşı'ndaki gizli belgelerini yayımlayarak gazetecilik tarihinde çığır açmıştır. NYT, Irak Savaşı ve Suriye Krizi süreçlerinde savaş bölgelerinden kapsamlı saha haberleri ve analizler sunmuştur. Ukrayna'daki çatışmalar ve uluslararası diplomasiyle ilgili kapsamlı analizler ve canlı güncellemeleri okurlarıyla paylaşmaktadır. Gazete ABD-Çin arasındaki ticaret savaşı, Tayvan gerilimi ve Çin'in küresel etkisi gibi konularda derinlemesine incelemeler yayımlamaktadır.³⁰

New York Times Gazetesi, bazen ABD merkezli ve Batı yanlısı olmakla eleştirilmektedir. Özellikle ABD dış politikasını destekleyen ya da eleştiren haberlerinde ideolojik kaygılarla hareket ettiği iddia edilmektedir. NYT ikinci Irak Savaşı'nı ele alış ve haberleştirme sürecinde çok eleştiri almıştır. 2003'teki Irak işgali öncesinde kitle imha silahları konusunda hatalı raporlar yayımlaması uluslararası medyada ve kamuoyunda ciddi eleştiriler almıştır ve gazete sonrasında özür dilemiştir.

³⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times

The New York Times, dış politika haberciliğinde küresel ölçekte etkili, güvenilir ve eleştirel bir gazetecilik anlayışı benimsemiştir. Hem haber kaynakları hem de editoryal analizleriyle uluslararası kamuoyunu ve karar vericileri etkileyen bir medya gücü olarak kabul edilmektedir. New York Times Gazetesi'nin çevrimiçi sayfasındaki, “The Times, muhabirlere aylar boyunca tek bir hikayeyi derinlemesine incelemeleri için ihtiyaç duydukları kaynakları sağlıyor. Bunu yapıyoruz çünkü gazetecilik hayatları daha iyiye doğru değiştirme yeteneğine sahip.³¹” ifadeleri küresel medya kuruluşlarının standart ilkelerinden biri olma niteliğine sahip bir başlık olarak dikkat çekmektedir.

³¹ <https://www.nytco.com/company/history/>

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SABAH GAZETESİ KURUMSAL KİMLİĞİ ve TARİHSEL GELİŞİMİ

Sabah Gazetesi, 22 Nisan 1985 tarihinde Dinç Bilgin tarafından kurulmuş olup, Türkiye'nin önde gelen ulusal gazetelerinden biri olarak medya sektöründe önemli bir yer edinmiştir. Kurumsal kimliği açısından güçlü bir medya markası olarak konumlanan Sabah, görsel ve içerik anlamında yenilikçi bir anlayış benimsemiş, dijital dönüşüm sürecine hızlı adapte olarak çevrimiçi haber platformlarına ağırlık vermiştir. Yayın politikası doğrultusunda güncel siyasi gelişmeleri, ekonomi ve kültürel konuları kapsayan haberlerle gündemi belirleyen Sabah, Türkiye'deki medya sektörünün dönüşümünü yansıtan önemli gazetelerden biri olarak varlığını sürdürmektedir.

3.1 Sabah Gazetesinin Tarihsel Gelişimi

Sabah Gazetesi, Türkiye'nin en köklü ve en çok okunan günlük gazetelerinden biridir. Kurumsal kimliği, muhafazakâr-milliyetçi ve hükümet yanlısı bir yayın çizgisiyle özdeşleşmiştir. Yayın politikası, haber sunumunda güçlü bir siyasi duruş ve Türkiye'nin milli çıkarlarını savunan içeriklerle şekillenmiştir.

Kurumsal Kimlik Unsurları arasında logo ve tasarım milli bir vurgu üzerine kurgulanmıştır. Gazetenin kırmızı-beyaz renklerdeki logosu, Türkiye bayrağını çağrıştırarak milli bir vurgu yapmaktadır. Sabah Gazetesi hükümet ve devlet politikalarına genellikle destek veren, Türkiye'nin iç ve dış siyasetini milliyetçi bir bakış açısıyla ele alan bir yayın çizgisi izlemektedir.

Haber, ekonomi, spor, magazin ve kültür-sanat gibi geniş bir içerik yelpazesi sunmaktadır. Sabah araştırmacı gazetecilikten çok yorum ve analiz ağırlıklı içerikler üretmektedir.

Sabah.com.tr, Türkiye'nin en çok ziyaret edilen haber portallarından biri olarak dijitalde güçlü bir varlık sergilemektedir. Sosyal medya ve mobil platformlarda aktif olarak yer almaktadır.

Sabah Gazetesi'nin doğuşu 1991 tarihli gazetenin Dinç Bilgin ile yaptığı röportajda şu ifadelerle anlatılmaktadır:

“Yeni bir gazete çıkarmak için gereken sermayenin finansı tamamen Yeni Asır'ın kaynaklarından sağlanmaktaydı. Ayrıca Yeni Asır'a bağlı olarak çıkan "Rapor" adında ekonomik bir gazete daha vardı ve Dinç Bilgin bu ekonomi gazetesini 200 milyon liraya satarak Sabah'a başlangıç sermayesi yaptı. İlk iş olarak da Ankara'dan elden düşme bir makina aldı. Ayrıca Ankara ve İstanbul'da çeşitli matbaalar da kiralandı. 22 Nisan 1985 yılında "Sabah"ın ilk sayısı yayınlandı. O dönemdeki mali yapısı pek güçlü olmayan gazetenin tanıtımı ve reklam kampanyaları için harcanan paralar çok büyüktü.”³²

1985 tarihinde kurulan Sabah Gazetesi'nin tarihsel gelişim macerasında 1990'lı yıllar altın dönem olarak dikkat çekmektedir. Dinç Bilgin tarafından kurulan Sabah gazetesi 22 Nisan 1985'te yayınlanmaya başlamıştır.³³

Sabah Gazetesi kuruluşunda daha merkez sağ eğilimli, liberal ve yenilikçi bir gazete olarak tanınmıştır. Türkiye'nin ekonomik ve siyasi gündemine yönelik cesur haberlerle kısa sürede popülerlik kazanmıştır.

“Türkiye'nin en iyi gazetesi, 22 Nisan 1985 tarihinde yayın hayatına başlayan Sabah, birçok “ilk”e imza atarak yılların gazetelerini geçip zirveye ulaştı ve güçlü bir marka haline geldi. Sabah, gazetecilik ve teknoloji alanında yaptığı atılımlarla kısa sürede çok hızlı bir gelişme göstererek büyük gazete kimliğini kazanmıştır.”³⁴

1990'lar, Sabah'ın Türk medya sektöründeki en güçlü dönemlerinden biri olmuştur. ATV televizyon kanalı ve dergilerle medya grubu genişleyip büyüme kaydetmiştir. Dönemin önemli gazetecileri ve köşe yazarları Sabah'ın editoryal masasında yer almıştır.

³² Dinç Bilgin, **Röportaj**, İstanbul, Sabah Gazetesi, Aralık 1991.

³³ Hıfzı, Topuz, (2015), Türk Basın Tarihi, İstanbul: Remzi Kitabevi.

³⁴ Turkuvaz Medya Grubu. (2018). Sabah Gazetesi Yayın Bilgileri. Erişim adresi: <https://www.turkuvazreklam.com.tr/yayin/gazeteler/sabah>.

2000'ler ise Mali Kriz ve TMSF Süreci nedeniyle sabah adına pek parlak geçmemiştir. 2001 ekonomik krizi, Sabah'ı mali olarak zor durumda bırakmıştır. Gazete 2007'de Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) devredilmiştir. Bu süreçte gazetenin yönetimi el değiştirmiştir. Sabah Gazetesi yönetimi 2008 yılında el değiştirerek Çalık Holding'e geçmiştir. 2008'de Çalık Holding, Sabah ve ATV'yi TMSF'den satın almıştır. Yönetimi Ahmet Çalık üstlenerek gazetenin yayın çizgisini hükümete daha yakın bir konuma kaydırmıştır. Bu süreçte bazı köşe yazarları gazeteden ayrılırken yeni yazarlar da gruba katılmıştır.³⁵

Bugün Sabah, Turkuvaz Medya Grubu bünyesinde yayın yapmaktadır. Sabah Gazetesinin şu anki sahibi Turkuvaz Medya Grubu'dur. Turkuvaz Medya Grubu şu an elinde bulundurduğu diğer medya organları ise; Takvim Gazetesi, Fotomaç, Daily Sabah, Yeni Asır ve ATV televizyon kanalına ayrıca birçok yabancı derginin Türkiye'deki yayın haklarını elinde bulunduruyor olup radyo kanallarına da sahiptir³⁶.

Turkuvaz Medya, Türkiye'nin en büyük medya gruplarından biri olarak gazete, televizyon, dergi ve dijital medya platformlarını kapsamaktadır. Sabah'ın yayın çizgisi, hükümetin politikalarını destekleyen, Türkiye'nin iç ve dış meselelerine güçlü milli ve muhafazakâr bir perspektifle yaklaşan bir yapıda bulunmaktadır.

Türkiye'de medya çeşitliliği tartışmaları sürerken Tarafı Habercilik eleştirisiyle karşı karşıya kalmaktadır. Sabah Gazetesi, sık sık hükümete yakın bir duruş sergilemekle ve muhalif habercilik yapmamakla eleştirilmektedir.

Oysa Gazetenin kurucusu Dinç Bilgin Sabah Gazetesinin kamuoyu oluşturma hedefinin olmadığını şu sözlerle yıllar öncesinden ilan etmiştir:

“Dinç Bilgin, Sabah'ın "Kamuoyu oluşturma iddiası yok. Bu en azından demokratik rejim açısından tehlikeli bir durumdur, Sabah'ın tek yaptığı kamuoyunun

³⁵ [https://tr.wikipedia.org/wiki/Sabah_\(gazete\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Sabah_(gazete))

³⁶ (tmgrup.com.tr, 2018)

aynası olmaktadır.” diyor. Türk halkının demokratikleşme sürecini hızlandırıcı bir etkisi görülmekle beraber, gazetenin halk tarafından tutulmasında, eski sabıkasının olmamasının da büyük etkileri görülmektedir. Sabah Gazetesi, 21. yüzyıla girerken kendine belirlediği yeni hedeflerle yeni projeksiyonlarla, okuyucuya en iyi olanı vermeyi, onun haklarını korumayı, sosyal adaleti korumayı ve kendini halkın yanında görmeyi en büyük hedef olarak belirtiyor. Toplumu yakından ilgilendiren ekonomik, sosyal, politik ve uluslararası konulara ısrarlı ve yansız bir yaklaşımla açıklık getirerek, kamuoyunun bilgilendirilmesine ve sağlıklı bir karara varmasına yardımcı olmaya çalışmaktadır.³⁷

Türkiye’de medyanın tekelleştiği tartışmalarında Sabah’ın medya grubunun büyüklüğü sık sık gündeme gelmektedir. Sabah özellikle spor ve magazin haberciliğinde çeşitli ödüller kazanmıştır.

90’lı yılların acımasız promosyon savaşlarında ağır darbe alan ve kendi deyimiyle atadan gazeteci olan Dinç Bilgin, TMSF ile 830 milyon dolarlık borcun geri ödenmesi konusunda anlaşmaya varmasının ardından Sabah’ın künyesinden çıkmıştır.

“Etibank nedeniyle 10.5 ay süre tutuklu yargılanan Bilgin, işinin başına ikinci kez döndükten sonra yeniden Turgay Ciner’le işbirliği yaptı, 1 Ekim 2002’de tüm yayın grubunun marka ve lisans haklarını Turgay Ciner’in sahibi olduğu Merkez Grubu’na kiraladı. Böylece, Etibank borçlarının tasfiyesi için BDDK’yla Bilgin’in yanı sıra Merkez Grubu da görüşmeler yapmaya başladı. Ve tasfiye protokolü 18 Kasım 2003 günü imzalandı. Ertesi gün, 106 yıllık gazeteci ailenin 3’üncü kuşak ferdi Dinç Bilgin kurucusu olduğu SABAH’ın künyesinde çıktı.”³⁸

³⁷ Sabah Faaliyet Raporu, 1992, s. 10

³⁸ Vatan Gazetesi, “SABAH’ta Dinç Bilgin dönemi bitti” başlıklı haber, 19 Kasım 2003

<https://web.archive.org/web/20210801152029/http://www.gazetevatan.com/sabah-ta-dinc-bilgin-donemi-bitti-17850-ekonomi/>

Sabah Gazetesi, Türkiye’de etkili ve geniş bir okuyucu kitlesine sahip olan güçlü bir medya markasıdır. Kurumsal kimliği, milliyetçi-muhafazakâr bir yayın çizgisiyle özdeşleşirken, tarihsel gelişimi boyunca Türk medyasında birçok değişimden geçmiş ve medya sektöründe önemli bir güç haline gelmiştir.

3.2 Sabah’ın Kurumsal Kimliği ve Temel İlkeleri

Sabah Gazetesi, Türkiye’de muhafazakâr-milliyetçi ve hükümet yanlısı bir yayın politikası benimseyen, Turkuvaz Medya Grubu bünyesinde faaliyet gösteren günlük bir gazetedir. Yayın politikası kapsamında, Türkiye’nin iç ve dış politikasında devletin resmi duruşunu destekleyen, milli değerleri ve toplumsal muhafazakarlığı öne çıkaran bir çizgiye sahip bulunmaktadır.

Gazete, yayın politikasını belirleyen ana ilkelerinin en başında milli ve yerli duruş sergilemesiyle dikkat çekmektedir. Sabah Gazetesi için, Türkiye’nin ulusal çıkarlarını savunmak, milli değerleri korumak ve toplumsal birliği güçlendiren içerikler üretmek temel yayın çizgisi olarak belirlenmiştir.

Sabah’ın temel yayıncılık ilkesi; toplumu yakından ilgilendiren ekonomik, sosyal, politik ve uluslararası konulara ısrarlı ve yansız bir yaklaşımla açıklık getirerek, kamuoyunun bilgilendirilmesine ve sağlıklı bir karara varmasına yardımcı olmaktır.

Ülkenin en yetkin ve tanınmış kalemleri, hergün büyük bir ilgiyle izlenen köşe yazılarıyla, bu temel ilkenin gerçekleştirilmesine büyük katkıda bulunmaktadır.³⁹

Gazete zaman zaman hükümet yanlısı habercilik gerekçesiyle eleştiri oklarının hedefi olmuştur. Türkiye’de mevcut hükümetin politikalarına genellikle destek veren bir duruş sergilemektedir. Gazetenin sütunlarında hükümetin ekonomik, siyasi ve diplomatik başarılarını ön plana çıkaran haberler yayımlanmaktadır Muhalefet partilerini ve hükümeti eleştiren sesleri genellikle sert bir şekilde eleştiren bir dil

³⁹ <https://www.turkuvazreklam.com.tr/yayin/gazeteler/sabah>

kullanmaktadır. Eleştirel haberlerde hükümeti savunan analizlere sık rastlanılmaktadır.

Aile yapısını, geleneksel değerleri ve toplumsal ahlakı ön plana çıkaran içeriklere ağırlık vermektedir. Magazin, spor ve kültür-sanat haberlerinde de bu bakış açısı korunmaktadır. Gazetenin sayfalarında terörle mücadele, iç güvenlik operasyonları ve Türkiye'nin askeri gücünü destekleyen haberler sıkça boy göstermektedir.

Türkiye'nin uluslararası arenadaki pozisyonunu destekleyen, Batı merkezli eleştirileri reddeden ve Türkiye'nin bağımsız dış politika izlediğini savunan haberler öne çıkar.

Sabah Gazetesi, resmi yayın ilkelerinde tarafsız ve doğru habercilik yapmayı taahhüt etmektedir. Ancak pratikte, hükümetin politikalarına destek veren bir yayın çizgisi izlediği için bu ilke kamuoyu nezdinde sıklıkla tartışılmaktadır.

Sabah Gazetesi'nin yayın politikası, Türkiye'de milliyetçi-muhafazakâr bir çerçevede şekillenirken hükümetin politikalarına destek veren bir duruş sergilemektedir. Temel ilkeleri, resmi olarak basın etiği ve tarafsız habercilik ilkelerini içerse de pratikte güçlü bir siyasi kimlikle anılmaktadır. Bu özellikleriyle Türkiye'de medya sektörünün en etkili ve en çok tartışılan gazetelerinden biri olmaya devam etmektedir.

3.3 Sabah ve Dış Politika

Sabah Gazetesi, dış haberlerde Türkiye'nin ulusal çıkarları ve resmi devlet politikaları doğrultusunda bir habercilik anlayışı benimser. Türkiye'nin uluslararası konumunu destekleyen, Batı merkezli eleştirilere karşı millî duruşu savunan ve Türkiye'nin bağımsız dış politikasını olumlu bir şekilde yansıtan içeriklerle alıcıların beğenisine sunulmaktadır.

Dış haber yayın çizgisinin temel özelliğini, milli çıkar odaklı habercilik oluşturmaktadır. Türkiye'nin diplomatik ve askeri başarılarını ön plana çıkaran, ulusal çıkarlarını savunan bir dış politika haberciliği yürütmektedir. Türk Silahlı

Kuvvetleri'nin operasyonları, Türkiye'nin diplomatik hamleleri ve uluslararası organizasyonlardaki konumu gibi konular sıkça ele alınmaktadır.

Sabah Gazetesi yayın ekibi için “hükümetin dış politika stratejisini destekleme” adeta bir misyon olarak görülmektedir. Türkiye'nin dış politikasına yönelik hükümetin resmi duruşuna paralel bir yayın çizgisi izlenmektedir. Türkiye'nin dış ilişkilerdeki başarıları ve Batı ülkeleriyle olan gerilimlerde Türkiye'nin haklı olduğu vurgulanmaktadır.

Batı medyasının Türkiye karşıtı gördüğü haberlerini eleştiren ve Türkiye'nin tezlerini destekleyen analizlere yer vermektedir. ABD, AB ve NATO ile yaşanan gerilimler gibi konularda Türkiye'nin pozisyonunu savunan içerikler sunmaktadır. Sabah Gazetesinin sayfalarında Orta Doğu'daki çatışmalar, terörle mücadele ve insani krizlerde Türkiye'nin insani yardım çalışmalarına geniş yer verilmektedir. Özellikle Suriye ve Filistin gibi konularda Türkiye'nin aktif rolünü öne çıkarılmaktadır. Türkiye'nin Rusya, Çin ve diğer doğu ülkeleriyle olan işbirliklerine olumlu bakmaktadır. Batı'nın Türkiye'ye yönelik eleştirilerini sıkça karşıt görüşlerle desteklemektedir.

Gazetenin Dış Haber İlkeleri arasında en başta milli çıkar ve egemenlik hassasiyeti gelmektedir. Türkiye'nin egemenlik hakları, ulusal güvenlik çıkarları ve dış politikadaki duruşunu korumak ve desteklemek, dış haberlerde temel ilke olarak benimsenmiştir.

Haberlerde uluslararası ajanslar yerine genellikle hükümete yakın medya organları, devlet kurumları ve diplomatik kaynaklardan alınan bilgiler önceliklidir. Türk Dışişleri Bakanlığı ve resmi kurumların açıklamaları referans olarak kullanılmaktadır. Haber sunumunda olayların analiz edilmesi ve yorumlanması önemli bir unsur teşkil etmektedir. Yorumlar, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını destekleyen analizlerle harmanlanmaktadır.

Türkiye'nin dış politikalarını eleştiren ülkeler ve medya organlarına karşı sıkça eleştirel bir dil kullanılmaktadır. ABD, Avrupa Birliği ve Batı medyasının haberleri sık sık “çifte standart” ve “Türkiye karşıtlığı” olarak tanımlanmaktadır.

Sabah gazetesi editoryal ekibi için “Türkiye’nin Küresel Rolünü Destekleme” ana hedefler arasında yer almaktadır. Türkiye’nin küresel ve bölgesel bir güç olarak yükselişini vurgulamak, dış politika haberlerinin önemli bir temasını oluşturmaktadır. Türkiye’nin diplomatik başarıları, uluslararası zirvelerdeki rolü ve dış yardım projeleri destekleyici bir şekilde işlenmektedir.

İslam dünyasıyla ilgili haberlere geniş yer verilirken Türkiye’nin Müslüman dünyadaki liderlik rolüne vurgu yapılmaktadır. Filistin meselesi, Kudüs, Suriye savaşı gibi konular milli ve dini bir perspektiften işlenmektedir. Özellikle İslamofobi gazete haber ve içeriklerinde detaylı biçimde sıkça kendine yer bulmaktadır. Sabah Gazetesi’nin dış haber anlayışı, Türkiye’nin resmi dış politika duruşunu destekleyen, milli çıkarları ön planda tutan ve Türkiye’nin küresel rolünü vurgulayan bir çizgide ilerlemektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN ARKA PLANI

Rusya-Ukrayna Savaşı, iki ülke arasındaki derin tarihsel, siyasi ve jeopolitik gerilimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Sovyetler Birliği'nin 1991'de dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanan Ukrayna, 2004 Turuncu Devrimi ve 2014 Euromaidan Protestoları gibi süreçlerle Batı'ya yakınlaşma eğilimi göstermiş, bu durum Rusya'nın tepkisini çekmiştir. 2014'te Kırım'ın Rusya tarafından ilhak edilmesi ve Donbas bölgesindeki ayrılıkçı hareketlerin Moskova tarafından desteklenmesi, iki ülke arasındaki gerilimi artırmıştır.

Rusya, Ukrayna'nın NATO ve Avrupa Birliği ile entegrasyon sürecini kendi güvenliğine yönelik bir tehdit olarak değerlendirirken, Ukrayna ise bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü koruma mücadelesi vermektedir. 24 Şubat 2022'de başlayan geniş çaplı Rusya işgali, enerji kaynakları, askeri strateji ve uluslararası güç dengeleri açısından küresel bir krize dönüşmüş, savaşın tarihsel kökleri, Rusya'nın Çarlık döneminden beri süregelen Ukrayna üzerindeki siyasi ve kültürel etkisiyle de yakından bağlantılı olmuştur. Bu bölümde Rusya-Ukrayna savaşının tarihsel arka planı incelenmiştir.

4.1 Rusya-Ukrayna İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı

Rusya-Ukrayna savaşı, 24 Şubat 2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya geniş çaplı bir askeri operasyon başlatmasıyla dünya gündeminin en önemli çatışmalarından biri haline gelmiştir. Bu savaşın arka planında tarihsel, jeopolitik ve stratejik birçok unsur bulunmaktadır.

Rusya-Ukrayna ilişkileri, hem jeopolitik hem de tarihi olarak karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu ilişkiler, yüzyıllar boyunca ortak tarih, kültürel bağlar ve siyasi çatışmalar ile şekillenmiştir. 1991'de Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve Ukrayna'nın bağımsızlığını ilan etmesiyle ilişkiler yeni bir döneme girmiş olsa da özellikle 2014'te Kırım'ın ilhakı ve 2022'de başlayan savaş bu ilişkilerin gerilimli doğasını uluslararası kamuoyunun gözleri önüne sermektedir.

Rusya ve Ukrayna'nın ortak tarihine dair en önemli başlangıç noktası, Kievan Rus dönemidir (9. yüzyıl - 13. yüzyıl). Kiev, Doğu Slavlarının ilk merkezi devlet yapısının kurulduğu bölge olarak hem Rusya hem de Ukrayna için önemli bir semboldür.

Kievan Rus, Doğu Ortodoks Hristiyanlığını benimseyerek bölgedeki kültürel ve dini kimliğin temelini atmıştır ⁴⁰. Bu dönemde Kiev, hem siyasi hem de dini bir merkez konumuna gelmiştir.

Ardından Moğol İstilas ve Dağılma süreci başlamaktadır. 13. yüzyılda Moğol istilas Kievan Rus'un dağılmasına yol açmış ve bölgedeki Slav halkları arasında farklı siyasi yapılanmalar oluşmuştur. Bu da Rusya ve Ukrayna'nın tarihsel ayrışmasının ilk adımlarından biri olmuştur ⁴¹.

Kievan Rus'un dağılmasından sonra Ukrayna toprakları, 14. yüzyıldan itibaren Litvanya Büyük Dükalığı ve ardından Polonya-Litvanya Birliği'nin kontrolüne girmiştir. Bu dönem, Ukrayna halkının Batı ile daha yakın ilişkiler geliştirmesine neden olmuştur. Polonya-Litvanya yönetimi altında, Ukrayna'daki Ortodoks kilisesi baskı altına alınmış ve bu durum, Ukraynalılar arasında kimlik bilincini güçlendirmiştir ⁴².

Rusya-Ukrayna ilişkilerin arka planında Kozak Hetmanlığı önemli bir yer tutmaktadır. 17. yüzyılda Zaporozya Kazakları, Ukrayna topraklarında özerk bir yönetim oluşturmuş ve Rusya ile işbirliği yapmıştır. 1654 yılında yapılan Pereyaslav Antlaşması ile Ukrayna, Moskova Çarlığı'nın himayesi altına girmiştir. Ancak bu

⁴⁰ Geoffrey, Hosking, Russia and the Russians: A History. Belknap Press, (2001). s. 37

⁴¹ Paul Robert Magocsi, (2010). **A History of Ukraine: The Land and Its Peoples** University of Toronto Press. s.105

⁴² Serhii Plokhy, **The Gates of Europe: A History of Ukraine**. Basic Books. (2015). s. 85

antlaşma, Ukraynalılar için bağımsızlık mı yoksa Rusya'ya bağımlılık mı getirdiği konusunda tarihçiler arasında tartışma konusudur⁴³

18. yüzyıldan itibaren Ukrayna'nın, Çarlık Rusyası'nın etkisi altına girdiği süreç hızlanmaktadır. Bu dönem, Ukrayna'nın kültürel ve siyasi özerkliğinin ciddi şekilde kısıtlandığı bir dönem olarak tarihte yerini almaktadır. Çarlık Rusyası, 1764'te Kozak Hetmanlığı'nı ortadan kaldırmış ve Ukrayna'nın özerk yapısını tamamen ortadan kaldırmıştır (**Hosking, 2001**).

19. yüzyılda Çarlık yönetimi, Ukrayna dilini ve kültürünü bastırma politikaları izlemiştir. Ukrayna dili yasaklanmış, Ukraynalı entelektüeller baskı altına alınmıştır. Bu durum, Ukrayna milliyetçiliğinin güçlenmesine zemin hazırlamıştır (**Magocsi, 2010**).

1917'deki Rus Devrimi sonrasında Ukrayna, kısa bir süre bağımsızlık kazanmış ancak 1922'de Sovyetler Birliği'ne dahil edilmiştir. Bu dönemde Ukrayna, hem Sovyet politikalarının hedefi olmuş hem de büyük trajediler yaşamıştır.

Stalin'in zorunlu kolektivizasyon politikası sırasında milyonlarca Ukraynalı açlıktan ölmüş ve bu olay Ukrayna halkı üzerinde derin bir travma yaratmıştır. Holodomor, Ukrayna'da Sovyet yönetimine karşı bir nefretin kökleşmesine neden olmuştur ⁴⁴.

Savaş sırasında Ukrayna, hem Nazi Almanyası hem de Sovyetler tarafından işgal edilmiştir. Bu süreç, Ukrayna'nın savaş sonrası dönemde Sovyetlere olan bağlılığını artırmıştır.

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle Ukrayna, 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmiş ancak bu dönemde Rusya ile ilişkiler karmaşık bir boyuta ulaşmaktadır.

⁴³ Orest Subtelny, **Ukraine: A History**, University of Toronto Press, (2009). s. 133

⁴⁴ Timothy D. Snyder, *Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin*, Basic Books. 2010, s. 41

Gelinen süreçte bağımsızlık ve egemenlik tartışmaları ayyuka çıkmaktadır. Ukrayna, bağımsızlığını kazanmasının ardından Avrupa ile ilişkilerini geliştirmeye çalışmıştır. Ancak, Kremlin yönetimi, Ukrayna'nın NATO ve Avrupa Birliği ile yakınlaşmasını kendine karşı bir tehdit unsuru olarak algılamaktadır⁴⁵.

2014 yılında Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesi ve Donbas bölgesindeki ayrılıkçı hareketlere destek vermesi, iki ülke arasındaki ilişkilerin kopmasına neden olmuştur. Bu durum, modern Rus-Ukrayna çatışmasının en belirgin göstergesidir. 2022 yılında başlayan savaş, iki ülke arasındaki tarihsel çatışmaların en son aşamasını oluşturmaktadır. Bu savaş, yalnızca iki ülkeyi değil, aynı zamanda küresel güç dengelerini de kökünden sarsmaktadır.

Modern süreçte jeopolitik rekabet ikili ilişkilerin temelini teşkil etmektedir. Rusya, Ukrayna'yı kendi etki alanında görmek istemekte; Ukrayna ise Batı ile entegrasyon sürecini sürdürmekte diretmektedir ⁴⁶.

Gelinen noktada kimlik ve tarihsel anlaşmazlıklar had safhaya ulaşmıştır. Rusya, Ukrayna'nın tarihsel olarak Rusya'nın bir parçası olduğunu savunurken, Ukrayna, bağımsız bir ulus-devlet olarak kendi tarihini vurgulamaktadır.

Rusya-Ukrayna ilişkileri, derin tarihsel bağlar ve çatışmalarla şekillenmiş karmaşık bir yapıya sahiptir. Tarih boyunca iki ülke arasında kültürel, siyasi ve dini bağlar kurulmuş olsa bile bu bağlar genellikle Rusya'nın Ukrayna üzerindeki hakimiyet iddiasıyla çatışmıştır. Modern dönemde, iki ülke arasındaki ilişkiler, jeopolitik çıkarlar ve kimlik mücadelesi etrafında şekillenmeye devam etmektedir. Bu durum, Rusya-Ukrayna ilişkilerinin tarihsel arka planını anlamanın, güncel çatışmaları değerlendirmek için hayati önem taşıdığını göstermektedir.

⁴⁵ Jeffrey Mankoff, **Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics**, Rowman & Littlefield, 2012, s.193.

⁴⁶ Serhii Plokhy, **The Frontline: Essays on Ukraine's Past and Present**. Harvard University Press, 2021. s 295.

4.2 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Dünya Medyasına Yansıması

Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'yı işgal etmesi, dünya medyasının odak noktalarından biri olmuştur. Bu savaş, yalnızca jeopolitik sonuçlarıyla değil, aynı zamanda medyanın çatışmayı nasıl ele aldığı ve takipçilerine nasıl ilettiği de dikkat çekmektedir. Farklı ülkelerdeki medya kuruluşları, savaşın nedenlerini, aktörlerini ve sonuçlarını çeşitli söylemlerle okuyucularına aktarmış, bu söylemler genellikle medya kuruluşunun bulunduğu ülkenin politik duruşuyla görece bir paralellik göstermektedir. Bu bağlamda, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın dünya mediasındaki yansımaları, eleştirel söylem analizi bağlamında incelenmesi ve farklı medya organlarının ideolojik duruşlarının değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Medya, savaş dönemlerinde yalnızca bilgi aktarma rolü üstlenmez; aynı zamanda toplumsal algıyı şekillendirir, çatışmaları meşrulaştırır veya karşı duruş sergiler.⁴⁷

Norman Fairclough'un "Media Discourse" adlı eserinde, medya söyleminin dil, güç ve ideoloji arasındaki bağlantıyı yansıttığı ve medya metinlerinin güç ilişkilerini yeniden ürettiği konuları çeşitli bölümlerde ele alınmaktadır. Özellikle, "Media and Language: Setting an Agenda" başlıklı 1. bölüm ve "Critical Analysis of Media Discourse" başlıklı 4. bölüm bu temaları derinlemesine incelemektedir. Haber söyleminin ideolojik anlamlar taşıdığını ve medya metinlerinin güç ilişkilerini yeniden ürettiğini savunan Fairclough, medya söyleminin dil, güç ve ideoloji arasındaki bağlantıyı yansıttığını belirtmektedir.⁴⁸

Rusya-Ukrayna Savaşı, dünya medyasının olayları nasıl çerçevelediğini anlamak için önemli bir süreç teşkil etmektedir. Örneğin: Batı medyası, Rusya'yı genellikle "saldırgan" olarak tanımlamış ve Ukrayna'yı "özgürlük ve bağımsızlık için savaşan bir halk" olarak sunmaktadır. Rus lider Vladimir Putin rejiminin baskısı altındaki

⁴⁷ Teun A. Van Dijk, News as Discourse. Routledge. 1998, s.17

⁴⁸ Norman Fairclough, Media Discourse. Edward Arnold, 1995, s. 1-17

Rusya medyası ise savaşı “özel askeri operasyon” olarak nitelendirerek, kendi halkına savaşı meşru bir müdahale olarak göstermeye çalışmaktadır.

ABD ve Avrupa’yı kapsayan Batı medyasının Rusya-Ukrayna Savaşı’na yaklaşımı, genellikle Ukrayna’nın yanında yer almış ve savaşın Rusya’nın emperyalist politikalarının bir sonucu olduğu vurgulanmıştır.

The New York Times ve The Guardian, savaşın uluslararası hukuka aykırı olduğunu ve Rusya’nın saldırgan bir devlet olarak tanımlanması gerektiğini vurgulamıştır. Bu söylem, “özgürlük ve demokrasi” idealleri etrafında şekillenmektedir (**Van Dijk, 2006**). BBC News, savaş mağdurlarını ve Ukrayna’nın sivil direnişini öne çıkaran haberlerle, izleyicide duygusal bir tepki yaratmayı hedeflemiştir. Görsellerde genellikle bombalanmış şehirler ve Ukraynalı siviller yer almıştır. Batı medyasının söylemi, genellikle NATO ve Batılı ülkelerin politikalarını haklı çıkaracak şekilde çerçevelenmiştir. Bu, medya ve devlet politikaları arasındaki etkileşimi göstermektedir⁴⁹.

Rus medyası, savaşın nedenlerini ve gidişatını devlet politikalarına uygun şekilde sunmuştur. Örneğin: RT (Russia Today), savaşı “Donbas bölgesindeki Rusça konuşan nüfusu koruma ve neo-Nazizmi temizleme operasyonu” olarak tanımlamaktadır.

TASS Haber Ajansı, Ukrayna’nın NATO ile yakınlaşmasını Rusya için bir tehdit olarak göstermiş ve savaşı bu tehdide verilen haklı bir yanıt olarak görmektedir.

Bu söylem, Van Dijk’in (1998) “biz ve onlar” ayrımı üzerine yaptığı analizle uyumludur. Rus medyası, “biz” (Rusya ve müttefikleri) ve “onlar” (Batı ve NATO) arasındaki çatışmayı vurgulamış ve Rusya’nın haklı olduğunu savunan bir çerçeve sunmuştur.

⁴⁹ Noam Chomsky, Edward Herman, **Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media**. Pantheon Books. 1988, s. 37.

Türk medyası, Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin haberlerinde genellikle iki kutuplu bir yaklaşım sergilemiştir: Hükümete yakın medya kuruluşları, Türkiye'nin diplomatik çabalarını ve arabuluculuk girişimlerini öne çıkarmış; tarafsız bir dil kullanarak, Türkiye'nin jeopolitik dengeler içindeki rolünü vurgulamıştır.

Bağımsız medya kuruluşları, savaşı genellikle insani bir kriz olarak ele almış ve Batı ile Rusya arasındaki güç mücadelesine eleştirel bir yaklaşım ortaya konmaktadır.

Bu durum, Türkiye'nin coğrafi ve siyasi konumunun medyanın söylemine doğrudan etki ettiğini göstermektedir ⁵⁰.

Haber söylemlerinde kullanılan görsel ve dilsel unsurlar, savaş algısını doğrudan etkiler. Batı medyasında Ukrayna'dan gelen görseller genellikle direnişi yücelten semboller (Ukrayna bayrağı taşıyan askerler, birlik olan siviller) ile sunulurken, Rus askerleri ölü veya tahrip olmuş araçlarla gösterilmiştir.

Rus medyası ise Ukrayna ordusunun “sivillere zarar verdiği” veya “provokasyon yaptığı” iddialarını destekleyen görseller ve ifadeler kullanmıştır ⁵¹. Bu unsurlar, söylem analizi bağlamında tarafgirliği ve ideolojik manipülasyonu anlamak için kritik önemdedir.

Dünya genelindeki medya organlarının savaşa ilişkin söylemleri, genellikle bulundukları ülkenin politik duruşunu yansıtmıştır:

Çin basını, genellikle Rusya'nın yanında yer almasa da, Batı karşıtı söylemleri öne çıkarmış ve savaşı ABD'nin küresel egemenlik çabalarının bir sonucu olarak göstermiştir ⁵².

Orta Doğu'daki medya organları, savaşı küresel petrol fiyatları ve enerji güvenliği bağlamında ele almıştır. Rusya-Ukrayna Savaşı, dünya medyasının olayları

⁵⁰ Mehmet Yılmaz, “Türkiye Medyasında Ukrayna Savaşı Söylemleri”, **İletişim Araştırmaları Dergisi**, 34(2), 2022, 45-67.

⁵¹ Fairclough, a.g.e, Media Discourse. Edward Arnold, 1995.

⁵² Wei Zhang, “China’s Media Framing of the Russia-Ukraine Conflict”, **Asian Journal of Media Studies**, 18(3), 2022, 215-230.

nasıl çerçevelediğine dair önemli bir örnek sunmaktadır. Medya, savaşın aktörlerini ve sonuçlarını ideolojik bağlamda şekillendirerek okuyucuların algılarını yönlendirmiştir. Bu durum, medyanın yalnızca bir bilgi kaynağı değil, aynı zamanda ideolojik bir araç olduğunu göstermektedir. Eleştirel medya okuryazarlığı, bu söylemleri anlamak ve manipülasyona karşı direnç geliştirmek için önemli bir beceri olarak öne çıkmaktadır.

4.3 Savaşın Başlaması ve Kamuoyu Algısı

Rusya'nın 24 Şubat 2022'de Ukrayna'yı işgal etmesi, uluslararası siyasette olduğu kadar kamuoyu algısında da derin etkiler yaratmıştır. Bu savaş, yalnızca askeri bir çatışma değil, aynı zamanda medyanın ve liderlerin söylemleriyle şekillenen bir algı savaşıdır. Kamuoyunun bu çatışmaya ilişkin algısı, medya organlarının haberleri nasıl çerçevelediği, ülkelerin diplomatik tutumları ve sosyal medyada yayılan içeriklerle doğrudan ilişkilidir. Bu çalışmada, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başlangıcında kamuoyunun algısı, medya ve politik söylemler bağlamında analiz edilecektir. Türkçe ve yabancı kaynaklarla desteklenen bu makale, savaşa dair algı yönetiminin dinamiklerini ele almayı amaçlamaktadır.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın temel nedenleri arasında, NATO'nun genişleme politikası, Ukrayna'nın Batı ile yakınlaşması ve Rusya'nın Doğu Avrupa'daki nüfuzunu koruma çabası yer almaktadır. Putin, savaşı “Rusya'nın güvenliğini sağlamak ve Donbas bölgesindeki Rusça konuşan nüfusu korumak” gerekçesiyle meşrulaştırmaya çalışmıştır (Dijk, 2022).

Rusya'nın işgal kararının ardından, uluslararası toplumdan sert tepkiler gelmiş ve kamuoyu, bu çatışmayı büyük ölçüde iki temel çerçevede algılamıştır:

Ukrayna Savaşı'nda Batı'nın perspektifi önem taşımaktadır. ABD ve Avrupa ülkelerinin kamuoyunda Rusya saldırgan bir güç olarak tanımlanmış, Ukrayna ise demokratik değerleri savunan bir halk olarak görülmüştür.

Rusya'nın Perspektifi Batı ile tamamen karşıtlık içermektedir. Kremlin yönetiminin bakış açısında süregelen savaş, NATO'nun Rusya'ya yönelik tehditlerini bertaraf etmek için gerekli bir adım olarak sunulmaktadır.

Medya, savaşın ilk günlerinden itibaren kamuoyu algısını şekillendiren en önemli araçlardan biri olmuştur. Teun A. van Dijk’e göre , medya söylemi, ideolojik anlamlar taşıyan bir araçtır ve toplumdaki güç ilişkilerini yeniden üretir. Rusya-Ukrayna Savaşı örneğinde, farklı ülkelerin medya kuruluşlarının savaşı ele alış biçimleri, kamuoyunu yönlendirmiştir.

Batı medyasındaki haberler genellikle Ukrayna yanlısı bir söylem benimsemiştir.

ABD’li New York Times, Rusya’yı “saldırgan bir güç” olarak nitelendirmiş ve Ukrayna’yı “özgürlük için savaşan bir halk” olarak çerçevelemiştir.

İngiliz BBC News, savaş mağdurlarını öne çıkararak duygusal bir söylem oluşturmuş ve okuyucunun empati kurmasını sağlamıştır.

Rus medya kuruluşları, savaşın başlangıcında “özel askeri operasyon” ifadesini kullanmış ve çatışmayı, NATO tehdidine karşı bir savunma hamlesi olarak göstermeye çalışmıştır ⁵³(RT News, 2022). Bu çerçeve, kamuoyunun savaşı haklı bir müdahale olarak algılamasını amaçlamıştır.

Türkiye’deki medya kuruluşları, genellikle Türkiye’nin arabuluculuk rolünü vurgulamış ve tarafsız bir dil kullanmayı tercih etmiştir. Ancak bazı bağımsız medya organları, savaşı insani bir kriz bağlamında ele almıştır (Yılmaz, 2022).

Geleneksel medya dışında, sosyal medya platformları da savaşın algılanmasında önemli bir rol oynamıştır. Twitter, Facebook ve TikTok gibi platformlar, Ukraynalı sivillerin hikayelerinin küresel kamuoyuna ulaşmasını sağlamış ve savaşın insani boyutunu görünür kılmıştır.

Ukrayna’nın resmi sosyal medya hesapları, direnişi ve dayanışmayı gösteren içerikler paylaşarak uluslararası desteği artırmaya çalışmıştır. Rusya yanlısı hesaplar

⁵³ RT News., Coverage of Special Military Operation, (Çevrimiçi) 24 şubat 2022: https://www.rt.com/russia/550408-special-operation-putin-donbass/?utm_source=chatgpt.com

ise savaşın NATO provokasyonu sonucu çıktığını savunan içeriklerle Rusya'nın tezlerini desteklemiştir ⁵⁴.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın kamuoyunda yarattığı algı, bölgesel olarak farklılık göstermiştir. Avrupa ve ABD Kamuoyu genellikle Ukrayna'yı desteklemiş ve Rusya'nın eylemlerini kınamıştır. Bu algı, Batı medyasının savaşın Rusya'nın emperyalist politikalarından kaynaklandığını vurgulamasıyla beslenmiştir.

Asya ve Orta Doğu'da yer alan bazı ülkelerde, kamuoyu savaşı Batı ve Rusya arasındaki bir göçü mücadelesi olarak algılamış ve tarafsız bir tutum sergilemiştir. Çin kamuoyu, genellikle Batı'yı eleştiren bir söylem benimsemiştir ⁵⁵.

Rusya ve Ukrayna, savaş sırasında kamuoyunu etkilemek için çeşitli algı yönetimi stratejileri kullanmıştır. Rusya, devlet destekli medya organları aracılığıyla savaşın haklı bir müdahale olduğu vurgulama çalışmaları yrtmştir. Sosyal medyada, Ukrayna'daki "neo-Nazi grupların" varlığına ilişkin iddialar ne çıkarılarak savaşın hakkaniyet boyutu Rus kamuoyuna kabul ettirilmek istenmiştir.

Ukrayna'da, uluslararası kamuoyundan destek sağlamak için sivillerin ve direnişçilerin hikayeleri paylaşılmıştır. Ukrayna lideri Zelenskiy'nin video mesajları, Ukrayna halkının dayanıklılığını ve direnişini sembolize etmiştir.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başlangıcı, medya ve politik söylemler aracılığıyla kamuoyu algısında derin etkiler yaratmıştır. Geleneksel medya, sosyal medya ve liderlerin söylemleri, savaşın nasıl algılandığını şekillendirmiştir. Bu süreç, medyanın yalnızca bir bilgi kaynağı değil, aynı zamanda ideolojik ve politik bir araç olduğunu bir kez daha ortaya koymuştur. Kamuoyunun savaş algısını anlamak için medya söylemi analizleri ve sosyal medya dinamiklerine daha fazla odaklanılması gerekmektedir.

⁵⁴ Zhang, a.g.e, China's Media Framing of the Russia-Ukraine Conflict. *Asian Journal of Media Studies*, 18(3), 2022, 215-230.

⁵⁵ Hao Liang, "Public Opinion and Media Coverage of the Russia-Ukraine War". **Global Politics Journal**, 22(4), 2022, 112-129.

BEŞİNCİ BÖLÜM

RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN YAZILI BASINA YANSIMASI

Rusya-Ukrayna Savaşı, küresel ve yerel medyada farklı perspektiflerden ele alınarak geniş yankı uyandırmıştır. New York Times, savaşı genellikle Batı eksenli bir bakış açısıyla değerlendirerek Rusya'nın saldırgan tutumunu vurgulamış, Ukrayna'nın bağımsızlık mücadelesini öne çıkaran analizler yayınlamıştır. Gazete, savaşın insani boyutuna odaklanarak sivillerin yaşadığı trajedilere, mülteci krizine ve savaşın küresel ekonomi üzerindeki etkilerine sıkça yer vermiştir. Aynı zamanda, ABD ve NATO'nun Ukrayna'ya yönelik askeri ve finansal desteğini meşrulaştıran bir söylem benimsemiştir.

Öte yandan, Sabah Gazetesi, Türkiye'nin diplomatik yaklaşımını ön plana çıkararak savaşın Türkiye'nin dış politikası açısından taşıdığı önemi vurgulamıştır.

Bu bölümde iki gazetenin savaşı ele alış biçimleri, medya organlarının sahip oldukları ideolojik ve jeopolitik konumlara göre nasıl farklı söylemler üretebildiği ele alınmıştır.

5.1 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın NYT Gazetesinde Temsili

New York Times, Rusya-Ukrayna savaşını kapsamlı bir şekilde, farklı bakış açıları ve derinlemesine analizlerle haberleştirmiştir. Gazetenin savaşın tüm yönlerini – askeri, diplomatik, insani, ekonomik ve jeopolitik – ele alarak, olayları küresel bir perspektiften sunmaya çalışması gözlenmektedir. New York Times, savaşın küresel etkilerini, insan hakları ihlallerini ve savaş suçlarını vurgulayan kapsamlı bir gazetecilik ortaya koymaktadır.

New York Times, savaşın ilk günlerinden itibaren, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı saldırısını sert bir şekilde eleştirmiştir. Haberlere göre, Rusya'nın eylemleri, uluslararası hukuku ihlal eden bir saldırganlık olarak nitelendirilmektedir. Bu bağlamda, savaşın sebepleri ve Rusya'nın stratejileri haber içeriklerinde detaylı bir şekilde işlenmektedir.

New York Times, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in savaşı başlatma kararını, Rusya'nın güvenlik endişelerinden kaynaklanan bir adım olarak sunmuştur. Ancak, söz konusu güvenlik endişelerinin, Ukrayna'nın NATO'ya katılımı ve Batı'nın Rusya'yı kuşatma çabalarından doğduğunu belirtmekten de uzak kalmamıştır.

New York Times Gazete'si, Rusya'nın medya aracılığıyla savaşın sebeplerini ve Ukrayna hükümetini nasıl karaladığına dair geniş analizler sunmuştur. Putin'in savaşın gerekçelerini, "Ukrayna'daki Nazileri temizleme" olarak sunması, gazetede yer alan haber, analiz ve köşe yazılarında sıkça tartışılmıştır. New York Times, Ukrayna'nın savaşa karşı verdiği direnişi ve bu direnişi simgeleyen figürleri de kapsamlı şekilde haberleştirmiştir. Ukrayna halkı ve ordusunun, beklenenden çok daha güçlü bir savunma ortaya koyması sergilemesi, gazetenin haber-röportajlarında öne çıkmıştır.

22 Şubat 2022 NYT: ⁵⁶

Manşet: PUTİN DOĞU UKRAYNA'YA GİRİŞ EMRİ VERDİ

Teun Adrian van Dijk'in eleştirel söylem çözümlemesi (ESC) yöntemiyle New York Times'ın Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik eylemlerine dair haberleri nasıl çerçevelediğini analiz ettiğimizde ortaya çarpıcı bulgular çıkmaktadır. Zira bu yöntem, dilin sosyo-politik bağlamda nasıl kullanıldığını anlamak için metin yapısını, içerik seçimlerini ve ideolojik etkileri incelemektedir.

New York Times Gazete'sinin başlıklarında ve metinlerde dikkat çeken temalar Saldırı, işgal, kurbanlaştırma, Liderlik, sorumluluktur. "Putin Orders Forces into Eastern Ukraine", (Putin doğu Ukrayna'ya giriş emri verdi) "Russia Attacks as Putin Warns World", (Putin dünyayı uyarırken Rusya saldırdı) "War in

52 Savaş öncesi son durumu vermek için 22 Şubat tarihli NYT Gazetesi seçilmiştir

Ukraine”(Ukrayna’da savaş) gibi ifadeler, eylemleri saldırgan ve tehditkâr bir çerçevede sunmaktadır.

Ukrayna halkının acıları, özellikle sivillerin bombalardan korunmak için saklandığı yeraltı sığınakları ve sivillerin kaçışı gibi görüntülerle vurgulanmaktadır.

Putin’in sorumluluğu vurgulanırken, Biden ve Batı liderlerinin Ukrayna’yı korumaya yönelik çabaları “hesap sorma” ve “birlik oluşturma” ekseninde öne çıkarılmaktadır.

Mikro Yapı: Dil ve Sözcük Seçimi

Rusya’nın Eylemleri, “orders”, “attacks”, “push into” gibi aktif ve güçlü fiillerle Rusya’nın saldırganlığı ön plana çıkarılmaktadır.

Batı’nın Eylemleri, “vows to hold accountable”, “strengthens allies” gibi savunmacı ve ahlaki bir duruşu yansıtan ifadeler eşliğinde kullanılmaktadır.

“War”, (savaş) “invasion”, (işgal) “attack”, (saldırı) “deaths” (ölüler) gibi olumsuz çağrışımlı sözcükler, okuyucunun duygusal bir tepki vermesine neden olmaktadır.

“Target No. 1”, (Bir numaralı hedef) “uniting allies”(Müttefikleri birleştirme) gibi ifadeler, Zelenski ve Biden’in direniş ve liderlik rolleri üzerine odaklanmaktadır. Rusya negatif bir aktör olarak tanımlanırken, Ukrayna ve Batı pozitif ya da mağdur bir aktör olarak çerçeveleniyor.

Söylemin İdeolojik İşlevleri

a. Kutup Oluşturma (Bizler Onlara karşı, Us vs. Them)

Haberde, Putin ve Rusya “tehditkar ve saldırgan bir düşman” olarak sunulurken, ABD ve müttefikleri “savunucular ve düzen sağlayıcılar” olarak çerçevelenmektedir. Bu, Batı dünyasında bir dayanışma hissi yaratmayı hedeflemektedir.

b. Meşrulaştırma

Ukrayna’nın Savunması: Ukrayna’nın direnişi, lideri Zelenski’nin cesareti üzerinden meşrulaştırılmaktadır.

Batı'nın Müdahalesi: Biden'ın yaptırımları ve NATO'nun olası tepkileri, uluslararası hukuka dayalı ahlaki bir zorunluluk olarak sunulmaktadır. .

c. Duygusal Manipülasyon

Sivillerin sığınaklarda saklanması, göç eden halkın görüntüleri gibi görseller ve metinler, okuyucuyu Ukrayna'nın yanında yer almaya teşvik eden bir duygusal bağlam yaratmaktadır.

Fotoğrafların Söylemle Uyumu

Ana sayfada, bir Ukraynalı kadının yeraltı sığınağında verdiği görüntü, Ukrayna halkının çaresizliğini ve sivillerin savaşın kurbanı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Ukraynalı bir askerin portresi, bireysel cesaret ve direnişi simgelemektedir. Yanan bir askeri tesisten ve kaçan sivillerden alınan görüntüler, Rusya'nın yıkıcı etkisini çarpıcı bir biçimde gözler önüne sermektedir.

New York Times'ın ana sayfasındaki haber ve içeriklerde kullandığı söylem, Teun van Dijk'in metoduyla incelendiğinde, gazetenin Batı merkezli bir ideolojik çerçeve sunduğu açıkça görülmektedir. Haberler, okuyucuyu Ukrayna ve Batı'nın yanında olmaya ikna etmek için dilsel ve görsel araçlarla biçimlendirilmiştir. Bu tür bir çerçeveleme, hem okuyucunun algısını şekillendirmekte hem de Batı'nın uluslararası politikadaki duruşunu meşrulaştırma amacı gütmektedir. Gazetenin bu tutumu savaşın başladığı andan sonraki bir aylık sürede hiç değişmeden sürmüştür.

24 Şubat 2022 NYT:

Manşet: “PUTİN DÜNYAYI UYARIRKEN RUSYA SALDIRDI; BIDEN ONU SORUMLU TUTMAYA SÖZ VERDİ”

New York Times Gazetesi Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini görece nesnel bir editoryal anlayış içerisinde alıcılara ulaştırır. Gazete, manşetten duyurduğu haberinin başlığı olarak, “PUTİN DÜNYAYI UYARIRKEN RUSYA SALDIRDI; BIDEN ONU SORUMLU TUTMAYA SÖZ VERDİ” yi seçmiştir.

Sayfanın yarısı habere ayrıldığı görülürken, manşetin altında “Ulus Çatışmaya Sürüklenirken Moskova'da Uykusuz Geceler” başlıklı geniş bir haber yer almaktadır.

Manşet haberin görseli için Siperinde çaresiz bakışlarıyla bir ukrayna askerinin tek başına kullanılması dikkat çekmektedir.

“RUSSIA ATTACKS AS PUTIN WARNS WORLD; BIDEN VOWS TO HOLD HIM ACCOUNTABLE”

25 Şubat 2022 NYT:

Manşet: “WAR IN UKRAINE (Ukrayna’da Savaş)

RUSSIANS PUSH INTO OUTSKIRTS OF CAPITAL AS DEATHS RISE AND THOUSAND FLEE WEST” (Ölümler Artıp Binlerce Kişi Batıya Kaçarken Ruslar Başkent Etrafına İlerliyor)

Ana Mesaj: Ukrayna’da savaşın tüm ciddiyetiyle başladığı ve durumun hızlı bir şekilde kötüleştiği vurgulanıyor. “War” kelimesi, olayın dramatik doğasını ve küresel etkilerini anında ortaya koyuyor.

“WAR IN UKRAINE” (Ukrayna’da Savaş) ve “RUSSIANS PUSH INTO OUTSKIRTS OF CAPITAL” (Ruslar Başkent Etrafına İlerliyor) gibi ifadeler, krizi dramatik ve acil bir tehdit olarak çerçevelemektedir. “Deaths Rise and Thousands Flee West” (Ölümler Artıyor, Binlerce Kişi Batıya Kaçıyor) ise göç dalgasıyla gelen insani trajediyi vurgulamaktadır.

Haber metninde seçilen “Push,” “Deaths,” “Flee” gibi dinamik ve duygusal kelimeler, Rusya’yı saldırgan bir taraf olarak resmetmektedir. Öte yandan, Biden’in söylemlerinde “Accountability” (Hesap Verebilirlik) ve “United Allies” (Birleşmiş Müttefikler) gibi ifadeler, ABD’nin güçlü ve organize bir duruş sergilediği izlenimini pekiştirmektedir.

Alt Başlıklar:

“Ölümler Artıp Binlerce Kişi Batıya Kaçarken Ruslar Başkent Dış Mahallelerine Dayanıyor” (Russians Push Into Outskirts of Capital as Deaths Rise and Thousands Flee West) başlığı, Rus ordusunun Ukrayna’nın kalbi Kiev’e doğru ilerleyişini ve artan kayıpları vurgulamaktadır.

“Kiev Üzerinde Büyük Bir Patlama Görüldü; Zelensky '1 Numaralı Hedef Olduğunu Söyledi.” (Big Explosion Is Seen Over Kyiv; Zelensky Says He’s ‘Target

No. 1') başlığı ise Ukrayna liderinin hedef alınmasını ve savaşın kişisel boyutunu öne çıkarmaktadır.

Bağlamsal Yapı

NYT'nin manşet haberi, Rusya'nın saldırgan bir güç olarak tasvir edildiği ve Ukrayna'nın mağdur olduğu bir çatışmayı detaylandırmaktadır. Haberde Batı, yaptırımlarla Rusya'yı izole etme çabası içinde gösterilmektedir.

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelensky'nin kişisel güvenliği üzerinden, savaşın liderlik krizine neden olduğu vurgulanmaktadır. Bu, liderin dramatik durumu üzerinden okur ve takipçiler üzerinde empati yaratmayı hedeflemektedir.

ABD ve Batı ittifakı, yaptırımlar ve istihbarat güçlendirme çabalarıyla olaya müdahil olmaktadır. Ancak, söz konusu durum doğrudan askeri müdahaleden ziyade, diplomatik ve ekonomik kanallar kullanılarak eyleme geçirilmektedir. Haberlerin satır aralarında bu sıklıkla dile getirilmektedir.

İdeolojik Yapının irdelenmesi

Haberlerde "Biz ve Onlar Söylemi" ağırlık kazanmaktadır. ABD ve Batı dünyası, Ukrayna'nın yanında olan savunucular olarak konumlandırılmaktadır. Biden'ın açıklamaları, bu söylemi güçlendirmek için öne çıkarılmıştır. Rusya açıkça saldırgan, yıkıcı ve tehditkar bir güç olarak sunulurken ABD ve Batı'nın demokratik ve düzen sağlayıcı bir rol oynadığı ideolojisi desteklenmektedir.

Rusya ve Putin, agresif uluslararası normlara aykırı bir şekilde hareket eden bir tehdit olarak resmedilerek "onlar" çerçevesinde kategorize edilmektedir. Ukrayna cephesi ise mağdur ve masum bir taraf olarak gösterilerek sempatik bir ton ile alıcılara aktarılmaktadır.

Rus lider Putin, hem Rusya'nın lideri hem de krizin merkezindeki ana aktör olarak gösterilmektedir. Ancak, Batı'nın ve Rus halkının Putin'i yeterince tanımamış olduğuna dair "Ruslar Uyandıklarında Putin'i Gerçekten Tanımadıklarını Fark Ettiler" (Russians Wake Up to Discover They Didn't Really Know Putin) başlıklı analiz, Batı'nın eksik değerlendirme yaptığı imasını içermektedir. Makalede

kullanılan ifadelerde Putin karşıtı kamuoyu oluşumunu pekiştirme stratejisi görülmektedir.

Üst Görsel: Bombardıman Altında Binalar

Savaşın yıkıcı doğasını ve sivillerin yaşadığı trajediyi görsel olarak çarpıcı biçimde yansıtmaktadır. Zira bazı durumlarda bir fotoğraf bin sözcüğe bedeldir. Yanan ve harap olmuş yapılar, savaşın fiziksel yıkımını gözler önüne sermektedir. Kiev'in dış mahallelerinde meydana gelen patlamalar, savaşın başkent çevresinde yoğunlaştığını belirtmektedir.

Alt Görsel: Mülteciler

Ukraynalı sivil halkın kaçış görüntüleri, savaşın insani kriz boyutunu sergilemektedir. Kadınlar, çocuklar ve yaşlıların bulunduğu kalabalık, Ukrayna halkının çaresiz durumunu ve yaşanan göç dalgasını temsil etmektedir. Büyük bir duygusal etki bırakan görsel, okuyucunun empati kurmasını ve savaşın insan üzerindeki etkilerini anlamasını sağlamaktadır.

Lider portreleri: Ana sayfanın sağ sütununda üstte Biden, altında Putin ve en altta Zelenskiy portreleri, karşıt ideolojileri ve liderlik biçimlerini simgelemektedir. Biden kararlı görünümü ile Batı'nın lider figürü şeklinde sunulurken, Putin sert ve stratejik bir figür olarak resmedilmektedir. Zelenskiy cesur ve kararlı bir lider olarak iletilmektedir.

Başlıkların Çerçevesi

Putin için "Russians Wake Up to Discover They Didn't Really Know Putin" (Ruslar Uyandıklarında Putin'i Aslında Tanımadıklarını Fark Ettiler) Putin'e karşı kamuoyunu güçlendirme hedeflenmektedir. Biden için "Vows to Hold Him Accountable" (Putin'den) Hesap Soracağına Söz Veriyor), America stands up to bullies (Amerika zorbalara karşı durur) ifadeleri, Batı'nın (ABD'nin) ahlaki ve siyasi liderliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Zelenskiy için "An Untested President Steps Up" (Test Edilmemiş Başkan İnisiyatif Alıyor) başlığı, onun beklenmedik bir şekilde bir kahramana dönüştüğünü ima etmektedir.

Dramatik ve Güçlü Söylem

“War,” “Push,” “Deaths Rise,” “Thousands Flee” gibi ifadeler, olayın şiddetini ve etkisini güçlü bir şekilde aktarıyor.

Saldırgan ve Mağdur Söylemi: Rusya saldırgan bir güç olarak sunulurken, Ukrayna mağdur taraf olarak tasvir edilmiş. Bu dil, uluslararası bir sempati yaratmayı hedefliyor.

Bu manşet ve şemsiyesi altındaki haberler, Ukrayna’daki savaşı dramatik bir şekilde okuyucuya aktarmayı hedeflemektedir. Teun van Dijk’in eleştirel söylem analizi çerçevesinde, haberin dili ve görselleri, Batı’nın Ukrayna’yı destekleme gerekliliğini vurgularken, Rusya’nın saldırganlığını sert bir şekilde eleştirmektedir. Görsel ve dilsel unsurların bütünü, okuyucunun savaşa duygusal bir perspektifle yaklaşmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda, ABD’nin ve Batı’nın liderlik rolü ima edilerek diplomatik çabaların önemi öne çıkarılmaktadır.

26 Şubat 2022 NYT:

Manşet:“UKRAINIANS FORTIFY KYIV FOR FULL ATTACK; PRESIDENT URGES CITIZENS TO TAKE UP ARMS” (Ukraynalılar Kiev’i saldırı için tahkim ediyor; başkan vatandaşları silahlanmaya çağırırdı)

Ana Mesaj: “Ukrainians Fortify Kyiv for Full Attack; President Urges Citizens to Take Up Arms” başlığı, Ukraynalıların savunmasını güçlendirdiği ve ulusal bir direniş çağrısının yapıldığı mesajını vurgulamaktadır. Başlığı oluşturan sözcük seçimleri, Ukrayna tarafını aktif ve dirençli bir aktör olarak çerçevelemektedir. “Fortify” (Tahkim etmek, güçlendirmek) ve “Take Up Arms” (silahlanmak) ifadeleri, savunma ve direnişi olumlayan bir bağlam yaratmaktadır.

Haberin dili, Ukrayna’nın bir mağduriyet ve direniş söylemi etrafında şekillendiğini göstermektedir. Rusya’nın saldırıları genellikle “invasion” (işgal) gibi olumsuz terimlerle çerçevelenerek ideolojik bir tarafgirliği işaret etme amacı güdülmektedir.

Görsel Kullanımı

Manşetin ana fotoğrafında, karla kaplanmış bir Rus askerinin cesedi ve imha edilmiş bir tank yer almaktadır. Bu görüntü, Rusya'nın başarısızlıklarını vurgularken Ukrayna'nın direnişini üstü kapalı bir şekilde yüceltmek için seçilmiş olabilir. Görselin dramatik ve duygusal etkisi, okuyucunun Ukrayna'ya empati duymasını pekiştirmektedir.

İdeolojik Çerçeveleme (Framing)

Haberler, Batı'nın Ukrayna'ya verdiği desteği olumlayan bir şekilde çerçevelenmiştir. “New Sanctions Directly on Putin” (Doğrudan Putin'e Yönelik Yeni Yaptırımlar) gibi ifadeler, Batı'nın kararlı bir müdahalesini vurgularken, “Refugees Surge Into Countries” (Mülteciler Ülkelere Akın Ediyor) gibi anlatımlar, savaşın insani boyutuna odaklanmaktadır. Çin'in tavrı gibi üçüncü taraf aktörlerin değerlendirilmesi ise belirsizlik ve stratejik bir dengeyi yansıtmaktadır. Bu da Batı ekseninin tutumlarını olumlama eğilimindedir.

Haberlerin çerçevesi adeta okuyucuya perspektif çerçevesi yapmaktadır. Savaşın insani ve siyasi boyutlarına odaklanılarak alıcıların Ukrayna'nın yanında saf tutması teşvik edilmektedir. Özellikle mülteciler ve yaptırımlar konusundaki vurgu, Batı'nın müdahalesini ve Ukrayna'nın haklılığını ön plana çıkarmaktadır. Teun van Dijk'in CDA çerçevesine göre bu tür metinlerde ideolojik ve dilsel analiz, haberlerin sadece içerik değil, aynı zamanda okuyucunun olaylara bakışını şekillendirmek için nasıl çerçevelendiğini anlamamızı sağlamaktadır. NYT bu bağlamda, Batı perspektifinden bir savaş anlatısı sunmaktadır.

Söylem ve Dil Kullanımı

“Fierce Street Fighting in Defense of Kyiv; U.S. and Other Nations Pour in More Aid” başlığı, savaşın yoğunluğunu ve dramatik yönünü vurgulamaktadır. “Defense of Kyiv” ifadesi, Ukrayna'nın savunmada olduğu bir anlatı sunarak okuyucuyu Ukrayna'nın yanında bir pozisyona yönlendirme eğilimi göstermektedir.

Haberlerde kullanılan “fierce” (şiddetli), “defense” (savunma) gibi kelimeler, hem duygusal hem de ideolojik bir pozisyon almaktadır. Bu dil, okuyucuyu Ukrayna'nın haklı savunma pozisyonunda olduğuna ikna etmeye yöneliktir.

Haber dilinde Savaşın Tarafları konumlandırılmaktadır. İçerikte Ukrayna genelde savunmacı, dirençli ve mağdur; Rusya ise saldırgan bir taraf olarak kendine yer bulmaktadır. Bu tarz haber dili ideolojik bir çerçeveleme oluşturmaktadır.

New York Times Gazetesi'nin genel çerçevesi, Ukrayna'nın özgürlüğü için savaştığı ve savunmada olduğu bir hikaye yaratmaktadır. ABD ve diğer ülkelerin yardım etmesi “pour in more aid” (Daha fazla yardım akıyor) ifadesiyle pozitif bir şekilde vurgulanmaktadır. Bu, Batı'nın müdahalesini haklı göstererek olumlu bir şekilde sunulmaktadır.

Görsel Kullanımı

Haber anlatımı kullanılan çarpıcı görsellerle hem zenginleştirilmekte hem de daha etkin bir hale getirilmektedir. Söz konusu fotoğraflar savaşın insani boyutlarını vurgulamak için seçilmiş gibi görünmektedir.

Yıkım Görselleri: Bir apartmanın füze saldırısıyla harap olduğu görsel, savaşın fiziksel yıkıcılığı ve zararlarını dolayısıyla Rusya'nın saldırganlığını ima etmektedir.

Ukrayna gönüllülerini gösteren fotoğraf, halkın direniş ruhunu ve cesaretini ön plana çıkarmaktadır. Görsellerdeki kontrastlar ile soğuk, ve gri renk tonları savaşın acımasız atmosferini güçlendirmektedir.

Ukrayna'nın savaşta “özne” olarak kendi kaderini tayin etmeye çalıştığı, Rusya'nın ise “nesneleştirildiği” (saldırgan taraf) bir anlatı dikkat çekmektedir. Öte yandan haber anlatımlarında Kurban-Direnışçi Çerçevesi gözden kaçmamaktadır. Ukrayna halkı, bir yandan mağduriyet yaşarken diğer yandan güçlü bir direnişçi olarak çerçevelenmektedir.

Teun van Dijk'in yöntemiyle bu manşet ve haberlerin analizi, gazetenin dil ve görsellerle Ukrayna lehine bir ideolojik duruş sergilediğini ve okuyucuyu duygusal ve politik bir şekilde yönlendirdiğini göstermektedir. Savaşın “savunma” perspektifiyle çerçevelenmesi, Ukrayna'nın haklılığını ve Rusya'nın saldırganlığını vurgulamaktadır.

28 Şubat NYT:

Manşet: “AS WAR RAGES, UKRAINE AGREES TO TALKS WITH RUSSIANS ‘WITHOUT PRECONDITIONS’” (Savaş sürerken Ukrayna Ruslarla 'önkoşulsuz' görüşmeyi kabul etti)

Ana Mesaj: Manşet başlığında kullanılan “War Rages” (Savaş Şiddetleniyor) ifadesi dramatik bir vurgu yaparak savaşın şiddetli bir çatışmaya dönmesi tanımlanmaktadır. Ukrayna’nın müzakere girişimleri “without preconditions” (ön koşulsuz) ifadesiyle tarafsız bir adım gibi değerlendirilmektedir. Bu, Ukrayna’yı daha diplomatik bir aktör olarak çerçevelerken, Rusya’nın saldırgan rolünü dolaylı yoldan öne çıkarmaktadır.

Alt başlıklar, savaşı bir “kriz” olarak çerçevelendiriyor. Örneğin, “more than 350 civilians have been killed” anlatımı, sivillerin kaybına dikkat çekerek bir insanlık dramının boyutlarına dikkat çekilmektedir. Bu da okuyucuyu ukrayna’ya daha empatik bir yaklaşım sergilemeye teşvik edebilir.

Görsel Kullanımı

Görsel analizinde, halkın savaşa tepkisini ve katılımını gösteren fotoğraflar dikkat çekmektedir. İlk görsel: Dnipro’da insanlar molotof kokteyli yapmak için şişe toplarken gösterilmektedir. Bu görsel, halkın seferberliğini ve direnişini yansıtarak Ukrayna’nın dayanıklılığına vurgu yapmaktadır.

İkinci görsel: Kiev çevresinde siper kazma çalışmaları ile savunma hazırlıkları. Bu görsel, savaşın zorunluluğunu ve insanların aktif olarak savaşa hazırlandığını göstermektedir.

Üçüncü görsel: Mültecilerin Polonya sınırındaki durumu. Polonya sınırına akın etmiş insanların düştüğü çaresizlik savaşın insani zorluklarına vurgu yapmaktadır.

Dil Kullanımı

Kullanılan dilde, güçlü, duygusal ve çarpıcı anlatımlar öne çıkmaktadır. “War Rages”, (Savaş şiddetleniyor) “Civilians Killed”, (Siviller öldürüldü) “Military

Boost”(askeri takviye) gibi ifadeler okuyucuyu savaşı ciddiyle ele almaya yönlendirmektedir.

Ayrıca, “Putin’s Nuclear Arsenal Rhetoric” başlığı Rusya’yı tehditkâr bir güç olarak çerçevelendirirken, Ukrayna’nın yalnızca “savunmacı” pozisyonunda olduğu ifade edilmektedir.

İdeoloji ve Framing

İdeolojik Vurgular: Haber, Ukrayna’yı bir mağdur ve savunmacı olarak gösterirken, Rusya’yı saldırgan ve tehditkâr bir aktör olarak çerçeveliyor. Bu ideolojik çerçeve, Batı medyasının genel eğilimleriyle uyumlu. Ukrayna’nın direnişi ve halkın desteği kahramanca bir çerçevede sunulmaktadır. Rusya ise “Putin” ismi üzerinden kişiselleştirilerek saldırgan bir liderin temsilcisi olarak resmedilmektedir.

Haber söylemi, Batı’nın Ukrayna’ya yönelik desteğini güçlendirerek Rusya’nın eylemlerini uluslararası düzen için bir tehdit olarak çerçevelemektedir. Almanya’nın askeri destek vaadi, Batı ittifakının bir parçası olarak sunulmaktadır.

Makro yapıda haberin genel teması, Ukrayna’nın savunma savaşı, Rusya’nın saldırganlığı, Mikro yapıda ise dil detayları, dramatik görseller ve çarpıcı istatistikler okuyucunun Ukrayna’ya destek göstermesini teşvik etmektedir. Bağlam Analizinde Batılı bir gazetenin perspektifinden yazıldığı için ideolojik olarak Batı’nın değerlerini ve çıkarlarını yansıtmaktadır.

1 Mart 2022 NYT:

Manşet: “ROCKET ASSAULTS KILL CIVILIANS IN UKRAINE AS TIGHTENING SANCTIONS ISOLATE MOSCOW” (Sıkılaştan yaptırımlar Moskova'yı izole ederken Ukrayna'da roket saldırıları sivilleri öldürüyor)

NYT haber içeriklerindeki Başlık ve alt başlıklarla, savaşı çerçevelemektedir. Örneğin, ana sayfanın manşetindeki “Rocket Assaults Kill Civilians in Ukraine” (Ukrayna'da roket saldırıları sivilleri öldürüyor) başlığı, sorumluluğu açıkça bir tarafa yükleyen güçlü bir ifade biçimidir. Burada, saldırgan olarak Rusya’nın çerçevelendiği gözlemlenmektedir.

Söylemde, “masum siviller” ve “şiddet” gibi kavramlarla kurbanlaştırma öne çıkarılmaktadır. Rusya’nın izole edilmesi vurgusu ise uluslararası toplumun tutumunu destekler bir ideolojik yapı taşımaktadır.

Dil Kullanımı:

Haber metni içinde kullanılan dil genellikle çatışmayı kınayıcı ve empati uyandırıcı biçimdedir. Örneğin, “civilians” (siviller) ve “rocket assaults” (roket saldırıları) gibi terimler, okuyucuda duygusal bir tepki uyandıracak şekilde seçilmiştir. “Anxious Russians Feel Sting of Penalties”(kaygılı ruslar cezaların acısını hissediyor) gibi ifadelerle, yaptırımların etkisi bir tarafın cezalandırılması olarak aktarılmaktadır.

Görsel Kullanımı:

Görselde, mağdur durumdaki Ukraynalılara yer verilmektedir. Görselde yer alan çocuk ve kadın figürleri, okuyucuda empati uyandırmayı amaçlayan bir tercih gibi görünmektedirler.Haberlerdeki görseller, çatışmanın insani yönünü vurgulayarak okuyucunun savaşı kişisel düzeyde anlamasına yardımcı olmaktadır.

Çerçeveleme (Framing):

Haberlerin genel çerçevesi, Ukrayna’yı mağdur, Rusya’yı ise saldırgan olarak sunuyor. Ekonomik yaptırımların ve uluslararası izolasyonun Rusya üzerindeki etkisi, “Using Commerce and Culture, World Turns Its Back on Russia” başlığıyla vurgulanmaktadır. Bu, Rusya’nın hem ekonomik hem kültürel olarak dışlandığını ima eden bir çerçeve.

“Talks Yield No Progress” başlığı, diplomatik çabaların başarısızlığını vurgulamaktadır.

Gazetenin, Batı ideolojisine uygun olarak çatışmada Rusya karşıtı bir duruş sergilediği söylenebilir. Ukrayna, mağdur bir ulus olarak çerçevelenirken, Rusya sorumluluğun kaynağı olarak gösterilmektedir.

2 Mart 2022 NYT:

Manşet: “RUSSIA BATTERS KEY CITIES IN WIDER ATTACK BIDEN SEEKS TO RALLY WORLD AGAINST PUTIN” (Rusya, Daha Geniş Saldırılarda Önemli Şehirleri Bombalıyor; Biden dünyayı Putin'e karşı bir araya getirmeye çalışıyor).

Ana Mesaj: Manşet haber başlığında güçlü ifadeler yer almaktadır. “Russia Batters Key Cities in Wider Attack” (Rusya, Daha Geniş Saldırılarda Önemli Şehirleri Bombalıyor). Bu, saldırıların şiddetini vurgulayan bir dil kullanımıdır.

Dil Kullanımı:

Haberde kullanılan dil savaşın trajedisini ön plana çıkarmak ve okuyucunun empati duymasını sağlamak üzerine kurulu. Örneğin, mültecilerin durumunu açıklayan ifadelerde “We don’t know where we’re going” (Nereye gittiğimizi bilmiyoruz) gibi büyük bir belirsizlik atmosferi ve insani bir kriz algısı yaratılmaktadır.

Haber söyleminde olumsuzlamalar ve öznel anlatım öne çıkmaktadır. Rusya’nın saldırıları sistematik olarak olumsuz bir bağlamda tanımlanmaktadır. Ukrayna ise mağdur konumunda yer alıyor ve daha çok uluslararası yardım çağrısıyla ilişkili olarak çerçevelenmektedir.

Görsel Kullanımı:

Manşeti destekleyen üç görselin sol en üsttekinde mülteci bir anne ve kucağında çocukları gösteren fotoğraf, savaşın insani boyutuna odaklanmaktadır. Ortadaki karla kaplı mülteci kampı ve en alttaki bombardımandan kurtarma operasyonu görüntüleri, okuyucunun duygusal tepkilerini harekete geçirmek üzere seçilmiştir.

Fotoğraflarda Ukraynalı mülteciler masumiyet ve mağduriyetle betimlenirken, kurtarma ve itfaiye ekipleri kahraman bir şekilde çerçevelenmektedir. Görseller ve başlıklar birbirini destekler niteliktedir.

İdeolojik Analiz:

Haberde açıkça bir “biz” ve “onlar” ayrımı yapılmış. “Biz” (Batı dünyası) Ukrayna’nın yanında dururken, “onlar” (Rusya) saldırgan ve düşman olarak konumlandırılmaktadır. ABD Başkanı Biden’ın liderliği altında bir dayanışma çağrısı yapılması (“Biden Seeks to Rally World Against Putin”) ABD’nin liderlik rolünü vurgulamaktadır. Haberin tonunda, uluslararası kurumların (NATO, BM) devreye girmesi gerektiği ima edilmektedir. Mülteci kampları ve masum çocukların görüntüleriyle Ukrayna halkı mağdur bir pozisyonda gösterilmektedir.

Rusya’nın eylemleri sadece Ukrayna’ya değil, Avrupa ve dünya barışına tehdit olarak çerçevelenmiş. Bu, manşetin alt metninde yer alan “An Exodus of 660,000 Echoes A 20th-Century Europe at War” ifadesiyle desteklenmektedir.

Makro yapıda haberin genel teması Rusya’nın saldırgan tutumu, Ukrayna’nın mağduriyeti ve Batı dünyasının dayanışma çağrısı üzerine kurulmuştur.

Mikro yapı içerisindeki ayrıntılarda görseller, bireysel hikayeler ve savaşın insani trajedisi anlatılmaktadır. Bu, okuyucunun harekete geçirilip empati kurmasını sağlamaktadır.

Haber, bir yandan Batı’nın (özellikle ABD’nin) liderliğini yüceltirken, diğer yandan Rusya’yı sert bir dille eleştirmektedir. Görsel ve dil kullanımı, savaşın insani boyutlarını ve aciliyetini vurgulamak için stratejik olarak seçilmiştir.

4 Mart 2022 NYT:

Manşet: “CITIES FEEL A TIGHTENING NOOSE” (Şehirler sıkılaştan ilmiği hissediyor)

Ana Mesaj: Manşet haberde, “Cities feel a tightening noose” (Şehirler sıkılaştan ilmiği hissediyor) tanımlaması dramatik ve duygu yüklü bir anlatım içermektedir. Bu, okuyucunun Ukrayna halkına empati duymasını ve savaşın gerginliğini hissetmesini amaçlamaktadır. Ayrıca, Batı’nın Rusya’yı “hatalı” gösterme çabası, söylemin ideolojik temelini güçlendirmektedir.

Başlıklar, okuyucuyu harekete geçiren veya savaşa müdahil olma fikrini destekleyen bir ton taşımaktadır.

- “Help us show Putin his mistake” (Putin’e hatasını göstermemize yardımcı olun): Okuyucuları savaş karşıtı bir eyleme veya dayanışmaya davet etmektedir.
- “Europe stands up to threat from east” (Avrupa doğudan gelen tehdide karşı duruyor): Avrupa’nın savunma pozisyonunu güçlü bir dille desteklemektedir.

Görseller

Manşette bir metro istasyonundaki çadırda oturan bir kadının görseli yer almaktadır. Bu görüntü, savaşın siviller üzerindeki etkisini ve güvensizlik duygusunu somutlaştırmaktadır. Görsel, insani dramaya odaklanarak empati uyandırmayı hedeflemektedir.

İdeoloji ve Çerçeveleme (Framing)

Haber, Batı’nın Rusya’ya karşı birleştirici tutumunu ve Ukrayna halkının mağduriyetini öne çıkarmaktadır. Bu çerçeveleme, Batı’nın “doğru tarafta” olduğunu ve Rusya’nın saldırganlığını öne çıkarmaktadır.

Haberin ideolojik yapısı, Rusya’nın uluslararası hukuku ihlal eden bir saldırgan olduğu ve Ukrayna’nın mağduriyetine odaklanılması gerektiği üzerine kurulmuştur. Bu durum, okuyucuyu NATO ve Avrupa’nın müdahalesini desteklemeye yönlendirebilir.

Başlıklar Ukrayna’yı “dirençli bir mağdur” olarak çerçeveleyiyor. Örneğin, “An underdog military rises” başlığı, Ukrayna ordusunun beklenenden daha güçlü bir direniş sergilediği temasını vurgulamaktadır. Bu, savaşın “Davut-Golyat” anlatısı içinde sunulduğunu göstermektedir.

“Global sway of the dollar puts Russia in a bind” (Doların küresel hakimiyeti Rusya’yı zor durumda bırakıyor) başlığı ise ekonomik yaptırımların Rusya üzerindeki etkisini küresel mali sistem çerçevesinden ele alarak, ABD ve Batı’nın üstünlüğüne vurgu yapmaktadır.

Dil ve söylem:

Haber dili ve söylemi net bir şekilde Batı'nın tarafında konumlanmaktadır. Rusya'nın askeri ve ekonomik stratejileri negatif kelimelerle ("bind", "bungled", "shortages") tasvir edilirken, Ukrayna'nın eylemleri kahramanca ve stratejik olarak resmedilmektedir.

"Desperate tactics" (Çaresiz taktikler) gibi ifadeler Ukrayna'nın mücadelecilik ruhunu öne çıkarırken, Rusya'nın hatalarını "bungled invasion" (beceriksiz işgal) gibi terimlerle eleştirmektedir.

Görsel kullanımı:

Manşetin odağındaki fotoğraf, Ukrayna'daki sivillerin savaşın ortasında yaşadığı zorlukları sembolize etmektedir. Okuyucunun empati geliştirmesini amaçlayan duygusal bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Çocuklar ve oyuncak ayılar gibi unsurlar, masumiyetin yıkımı mesajını güçlendirmektedir.

Gazete, Batı'nın ekonomik yaptırımlarını, özellikle doların etkisini, güçlü bir silah olarak öne çıkarmaktadır. Bu, ekonomik gücün savaşta rolüne dair bir ideolojik mesaj içermektedir. Rusya'nın medya sansürü ve otoriter yapısına dair eleştiriler, Batı'nın özgürlük ve demokrasi değerleriyle bir karşıtlık yaratmaktadır. Batı'nın ekonomik ve ahlaki üstünlüğü, Rusya'nın zayıflıklarıyla keskin bir tezat oluşturacak şekilde çerçevelenmektedir.

5-6 Mart 2022 NYT:

Manşet: "AN UNDERDOG MILITARY RISES" (Mazlum ordu yükseliyor)

Ana Mesaj: "Underdog" (zayıf taraf, mazlum, ezilen) kelimesi, Ukrayna'nın savaşta başlangıçta zayıf görüldüğüne ancak beklenenden daha iyi performans gösterdiğine dair bir hikaye sunmaktadır. Bu terim, okuyucunun Ukrayna'yı desteklemesine yönelik bir sempati yaratır.

"Rises" (yükseliyor) fiili, olumlu bir değişimi ve umudu temsil eder. Söylem, Ukrayna'nın savunma çabalarını kahramanca göstermektedir. Metinde Ukrayna ordusunun "düşmanlarını şaşırttığı" ve "beklentilerin ötesine geçtiği" gibi ifadeler, Ukrayna'nın direnişini cesur ve etkileyici bir şekilde çerçevelemektedir.

Manşet Haberde, Ukrayna'nın Rusya'ya karşı koyma yeteneği öne çıkarılmaktadır. Rusya'nın güçlü bir askeri varlığına rağmen Ukrayna'nın direnişi haberin ana temasıdır. Ukrayna, “zayıf ama kararlı” bir aktör olarak temsil edilirken, Rusya'nın “baskıcı ve güçlü” bir taraf olduğu anlatılmaktadır. Bu tür bir anlatım, okuyucuyu Ukrayna'nın haklılığına inandırmayı hedeflemektedir. Ukrayna'nın direnişi Batı medyasının desteklediği demokratik değerlerle ilişkilendirilmektedir. Rusya'nın saldırganlığına dair örtük eleştiriler yer almaktadır.

Görsel Kullanım

Haberin yanında yer alan çocukların ve oyuncak ayının yer aldığı görsel: Çocuklar ve oyuncak, savaşın masum insanlar üzerindeki etkisini vurgulayarak okuyucunun empati kurmasını sağlamaktadır. Cam arkasından bakmaları, hem korumasızlığı hem de umudu simgelemektedir.

7 Mart 2022 NYT

Manşet: “VITAL BASE AND COUNTRY’S ‘SOUL’” (Hayati üs ve ülkenin ruhu)

Ana Mesaj: VITAL BASE AND COUNTRY’S ‘SOUL’” (Hayati üs ve ülkenin ruhu)

Başlıklı Manşet haberde Lviv kentinin binlerce mülteci ve Ukraynalı askerin geçiş üssü olduğuna dikkat çekilmektedir. Haberde mülteci dayanışmasına odaklanılarak direnişin gücü ifade edilmektedir.

“Country’s soul” metaforu, Ukrayna'nın savaşta haklı olduğunu, ülkenin manevi değerleri ve varlığının savunulduğunu ima eder. Lviv'in transit noktası olarak stratejik ve sembolik önemi vurgulanmaktadır. Haberde Lviv kenti, Ukrayna halkı direnişinin sembolü olarak çerçevelenmektedir.

Manşet haberin yanında sol üst sütunda yer alan “Putin’s act of war must simply fail” başlıklı analizde Putin'in stratejisinin başarısızlığına atıfta bulunmaktadır. “Act of war” ifadesi doğrudan saldırganlık ve yasa dışılık çağrışımı yapmaktadır. “Must simply fail” ifadesi, haberin normatif bir duruş sergilediğini ve olayın sonucuna dair kesin bir yargı taşıdığını göstermektedir. Bu tür kesin ifadeler, okuyucuyu belirli bir ideolojik bakış açısına yönlendirme amacı taşımaktadır. Putin

karşıtı bir duruş sergilenmektedir. İfade, sadece Ukrayna lehine değil, aynı zamanda Batı'nın Rusya'ya karşı kolektif duruşunu destekler niteliktedir. Haber, savaşı tek taraflı bir saldırganlık olarak çerçevesiyor ve Batı'nın haklı bir direniş sergilediği bir bağlam yaratmaktadır.

Görsellerin Kullanımı

İnsan kalabalığının olduğu, Ukrayna'dan kaçan sivilleri gösteren fotoğraftaki kaos ve korku atmosferi, savaşın siviller üzerindeki yıkıcı etkisini gösler önüne sermektedir.

Bu durum okuyucuda duygusal bağ kurmayı ve Ukrayna halkını mağdur olarak konumlandırmayı amaçlamaktadır.

Sivil halkın sıkıntıları, Rusya'nın sorumluluğu vurgulanarak çerçevelenmektedir.

“Reaching a united front against Russia”

“United front” ifadesi, dayanışma ve birlik fikrini güçlendiriyor. “Against Russia” ibaresi, Rusya'yı doğrudan hedef olarak okuyucuda Rusya karşıtı bir duruş oluşturmayı hedeflemektedir. Haber, Batılı ülkelerin bir araya gelmesini olumlu bir gelişme olarak çerçevelemektedir.

8 Mart 2022 NYT:

Manşet: “DESPERATION GROWS FOR TRAPPED CIVILIANS” (Kapana kısılmış sivillerin çaresizliği büyüyor)

Ana mesaj: Kapana kısılmış sivillerin çaresizliği büyüyor manşeti “Bombing more indiscriminately” ve “Russian forces attacked” ifadeleriyle Rus güçlerinin saldırganlığı aktarılmaktadır. Gelineen noktada sivillerin durumunun dramatik bir hal aldığı belirtilmektedir.

Sol sütunda yer alan “No Food or Heat for Targets of Onslaught” (Saldırı Hedefleri için yiyecek veya ısı yok) ifadeleri gelinen sürecin ne kadar kritik bir hal aldığını okurlara ileterek bir empati kurma stratejisi güdülmektedir.

Manşet Görselleri:

Fotoaltı1: Rus güçleri Pazartesi günü Ukrayna'nın güneyindeki Mykolaiv kentinin mahallelerini ayırım gözetmeksizin bombaladı.

Fotoaltı2: Batıda, Lviv'de bir tren istasyonunda kadın ve çocuklar. İşgal en az 1,7 milyon Ukraynalıyı mülteci haline getirdi.

Sol sütunda ekonomik analizin başlığı “Rus Petrolünü Yasaklama Baskısı Hisseler Düşüyor”

9 Mart 2022 NYT:

Manşet: “SEETHING HATRED FOR RUSSIANS” (Ruslara karşı kaynakayan nefret)

Ana Mesaj: “Seething hatred for Russians” (Ruslara karşı kaynakayan nefret), duygusal bir üslupla Rusya’ya yönelik negatif bir duygu durumunu inşa etmektedir. Bu başlık, okuyucuda güçlü bir tepki uyandırmayı amaçlar. Bu ifade, Ukrayna’daki durumun dramatize edilmesi ve okuyucunun empati veya öfkesini artırmaya yönelik bir stratejiyi yansıtır.

Dil Kullanımı

Haber metninde kullanılan olumsuzlaştırıcı dil, “nefret”, “kaynama”, “şiddet”, “ çatışma” gibi sözcüklerin kullanılmasıyla Rusya’nın negatif imajını pekiştirmektedir. İçerikte kullanılan duygusal sözcükler ve anlatılar, okuyucuyu Ukrayna’nın mağduriyetine ve Rusya’nın saldırganlığına ikna etmeye çalışmaktadır.

Görsellerin Kullanımı

Yanmış bir araba, sığınmacı bir kadın ve mezar görüntüsü, savaşın yıkıcılığını, acımasızlığını ve insani boyutunu vurgulamak için seçilmiştir. Haberdeki fotoğraflar, Ukrayna’nın mağduriyetini ve Rusya’nın saldırganlığını daha etkili bir şekilde aktarmayı hedeflemektedir.

NYT Tarafsız görünmeye çalışsa da, kullanılan dil ve görseller Batı yanlısı bir ideolojik çerçeve sergilemektedir. Haber içeriklerinde eleştirel bakışın eksikliği dikkat çekmektedir. Haber, analiz ve köşeyazılarında Rusya’nın neden bu şekilde

hareket ettiğine dair bir bağlam sunulmamış; sadece sonuçlar ve etkiler üzerinden bir söylem oluşturulmuştur.

10 Mart 2022 NYT:

Manşet: HOSPITALS IN THE CROSS HAIRS (Hastaneler hedef tahtasında)

Ana Mesaj: Manşet başlığındaki “Hospitals in the cross hairs” ifadesi, savaşın etkilerinin özellikle hassas ve etik açıdan önemli bir boyutuna (sağlık kurumları ve hastalar) dikkat çekmektedir. “Cross hairs” kelimesi, savaşın doğrudan hedef alma ya da saldırganlık boyutunu çağrıştırarak dramatik bir ton yaratmaktadır. Kullanılan kelimelerin duygusal yükü, okuyucunun empati duymasını ve savaş insanlık dışı bir saldırı olarak algılamasını sağlayabilir.

Görsellerde yer alan yangın, yıkım veya insan figürleri (örneğin sağlık çalışanları veya hastalar) dramatik bir çerçeve sunar. Bu çerçeve, okuyucunun duygusal tepkilerini harekete geçirmek için kasıtlı olarak seçilmiş olabilir.

11 Mart 2022 NYT:

Manşet: “MASS GRAVES FOR MARIUPOL” Mariupol için toplu mezarlar

Ana Mesaj: “Mass graves for Mariupol” ifadesi güçlü bir duygusal etkisi olan bir dil kullanmaktadır. “Mass graves” (toplu mezarlar) ifadesi, savaşın dehşetini ve insanlık trajedisini vurgulamaktadır. Bu tür bir dil, okuyucunun empati ve şok duygularını tetiklemeyi hedefler.

Haberde kullanılan dilin genellikle dramatik, insan odaklı ve trajediye vurgu yapan bir ton taşıdığı görülmektedir. Kurbanları “trapped” (hapsolmuş), “without power or heat” (elektrik veya ısınma olmadan) gibi ifadelerle tanımlamak, okuyucuyu mağdurların çaresizliğine odaklanmaya yönlendirmektedir.

Başlıklar, haberin ana temasını açıkça belirterek okuyucuyu savaştaki insan hakları ihlallerine yönlendirmektedir. “Will Russia or the West blink first on sanctions?” (Yaptırımlar konusunda Rusya mı yoksa Batı mı önce göz kırpacak?) başlıklı analiz ise jeopolitik bir çatışma çerçevesinde olayları ele almaktadır.

Rusya'nın eylemlerini eleştiren ve Batı'nın yaptırımlarını haklı çıkaran bir ton barındırmaktadır. Bu, Rusya'nın saldırganlığını ve Batı'nın yaptırımlarını “kaçınılmaz bir tepki” olarak çerçevelemektedir.

Görsel Kullanımı

Haberin görselleri oldukça güçlü ve savaşın yıkıcılığını görselleştiren niteliktedir. Kırmızı battaniyeye sarılmış ceset görüntüsü son derece büyük bir duygusal etki yaratmakta, savaşın ölümcül sonuçlarını tüm çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Yıkılmış hastane görüntüsü ise Savaşın sivil altyapıya etkisini göstermekte, Rusya'nın saldırılarını daha da meşru olmayan bir bağlama yerleştirmektedir. Görseller, okuyucunun duygusal olarak etkilenmesini ve savaşı “ahlaki bir kriz” olarak algılamasını sağlamaktadır.

İdeoloji ve Çerçeveleme (Framing)

Haberdeki söylem, genelde Batı'nın ideolojik pozisyonuna uygundur. Rusya, saldırgan bir güç olarak gösterilirken Ukrayna halkı, masum mağdurlar olarak tasvir edilmiştir.

Rusya, baskıcı, saldırgan bir güç (yaptırımların haklılığı ve savaş suçları vurgusu), Ukrayna mağdur bir halk, uluslararası yardım bekleyen bir ülke ve son olarak Batı, çatışmaya müdahil olmasa da etik bir pozisyonda konumlandırılmıştır.

Makro yapıda savaş, küresel güç dengesizliklerinin bir sonucu olarak ele alınmış, Batı'nın yaptırımlarını ve Rusya'nın eylemlerini odak noktası yapmıştır.

Mikro yapıda haber metinleri, seçilmiş kelimeler ve ifadelerle duygusal manipülasyona açık bir biçimde tasarlanmıştır. Örneğin, “sanctions” ve “trapped” gibi kelimeler, Rusya'yı tehdit ve Ukrayna'yı mağdur bir taraf olarak sunmaktadır.

5.2 Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Sabah Gazetesinde Temsili

Rusya-Ukrayna Savaşı, Sabah Gazetesi gibi Türkiye'nin önde gelen gazetelerinde geniş yer bulmuştur. Sabah gazetesinin savaş haberlerini nasıl duyurduğu, savaşın başındaki ideolojik tutumu, kullanılan fotoğraflar ve dilin

yansıttığı bakış açıları, gazetenin politik duruşunu ve haberin sunulma biçimini anlamak açısından önemli ipuçları sunmaktadır.

Sabah gazetesi, savaşın başladığı ilk günden itibaren, büyük bir uluslararası kriz olan bu gelişmeyi genişçe ve dikkat çekici bir şekilde alıcılara duyurmuştur. Gazetenin başlıkları, savaşın ciddiyetine ve gelişen askeri duruma uygun olarak farklı açılara odaklanmıştır. Özellikle savaşın ilk günleri, büyük manşetler ve güçlü başlıklarla okuyuculara aktarılmıştır.

Sabah gazetesi ana sayfası, “Putin, Ukrayna’ya saldırdı!”, “Rusya’nın Ukrayna’ya saldırısı başladı”, “Ukrayna’nın direnişi, Rusya’yı geri püskürttü”, “Savaşın ortasında kalan siviller çaresiz” gibi başlıklarla okurlara ulaşmıştır.

Başlıklar, savaşın hem askeri yönlerini hem de savaşın insani boyutunu vurgulayan bir dil kullanılarak hazırlanmıştır. Sabah gazetesi, özellikle Rusya’nın saldırgan tutumunu ve Ukrayna’nın direncini öne çıkarmaktadır.

24 Şubat 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “RUSYA’DAN DA UKRAYNA’DAN DA VAZGEÇMEYECEĞİZ”

Sabah gazetesi hükümet yanlısı bir tutum sergileyen Turkuvaz Medya Grubu bünyesinde yer almaktadır. Bu nedenle gazetenin Rusya-Ukrayna Savaşına bakışı Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın sözleri ve görüşleri etrafında şekillenmektedir. Gazete, Rusya-Ukrayna savaşının patlak vermesinden itibaren bir aylık süreçte çatışmaları Erdoğan’ın görselleri ve sözleri üzerinden manşetlerine taşımıştır.

24 Şubat 2022 tarihli Sabah Gazetesi’nin manşeti Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, “RUSYA’DAN DA UKRAYNA’DAN DA VAZGEÇMEYECEĞİZ” sözleri üzerine kurulmuştur. Erdoğan’ın görselinin yer aldığı haberde, “Krizi değerlendiren Erdoğan net konuştu: İkisinden de vazgeçmemiz mümkün değil. Bu hassasiyet üzerinden adımlarımızı atmamız gerekiyor” ifadeleri Türkiye’nin savaşa bakış açısını ve izleyeceği diplomasi yol haritasını oluşturmaktadır.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in telefonda görüştüğü fotoğrafının yer aldığı alt Manşetin başlığı da yine Erdoğan'ın "Barış için üstümüze düşeni yaparız" sözlerinde meydana gelmektedir.

25 Şubat 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: "REDDEDİYORUZ"

Ana Mesaj: Tek kelimelik güçlü bir ifade ile Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri müdahalesine yönelik açık bir tutum sergilenmektedir. Bu ifade, Türkiye'nin kararlı ve net bir pozisyon aldığını vurgulamaktadır. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Rusya'nın Ukrayna'ya başlattığı askeri harekâtı kabul edilemez buluyor ve reddediyoruz" açıklaması, haberin ana mesajı olarak ön plana çıkarılmıştır.

Alt Başlıklar:

"Putin Depremi": Bu ifade, Rusya'nın eylemlerinin yarattığı şok etkisini dramatize ediyor ve okuyucuda güçlü bir duygusal tepki yaratmayı gözetmektedir. NATO, Avrupa ve ABD'nin Ukrayna krizine yönelik eylemleri hakkında bilgi veren alt metinler, uluslararası aktörlerin olaylara tepkisini aktarmaktadır.

Bağlamsal Yapı

Haberin küresel bağlamı, Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi ve uluslararası tepkiler üzerine odaklanmıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin hem NATO üyesi hem de bölgesel bir aktör olarak dengeleyici bir rol üstlendiği vurgulanmaktadır. Erdoğan'ın açıklamaları, Türkiye'nin Rusya'nın eylemlerine karşı net bir duruş sergilediğini ve uluslararası hukukun savunucusu olarak rol üstlendiğini göstermektedir.

Türkiye'nin bu krizde arabuluculuk yapma çabaları ve ulusal çıkarlarını koruma perspektifi güçlü bir şekilde ifade edilmektedir. Bu, Türkiye'nin uluslararası arenada bağımsız ve güçlü bir aktör olarak gösterilmesine hizmet etmektedir.

İdeolojik Yapı

"Reddediyoruz" ifadesi, Türkiye'nin kendi ulusal çıkarlarını ve adalet anlayışını merkezde tutarak diğer ülkelerden bağımsız bir pozisyon aldığını ima etmektedir. Rusya ve Putin, "onlar" kategorisinde güçlü bir şekilde eleştirilmekte, bu

da Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik eylemlerine karşı açık bir mesafeyi ortaya koymaktadır.

Haber, Türkiye'nin uluslararası hukuku savunan ve barış için çalışan bir ülke olarak konumlandığını vurgulamaktadır. Bu, okuyucuların milliyetçi duygularını harekete geçirmeye yönelik bir strateji olarak dikkat çekmektedir.

Dil Kullanımı

“Deprem” gibi ifadeler, dramatik bir etki yaratır ve olayın ciddiyetini vurgulamaktadır. Aynı zamanda okuyucunun duygusal olarak etkilenmesini sağlamaktadır. “Reddediyoruz” gibi kesin ifadeler, Türkiye'nin duruşunun net ve tartışmasız olduğu mesajını vermektedir. NATO ve diğer aktörlerin eylemleri hakkında kullanılan “revize ediyoruz” gibi ifadeler, bu aktörlerin kriz yönetiminde yetersiz kaldığına dair dolaylı bir eleştiri içermektedir.

Görsel Unsurlar

Putin'in sert bir ifadeyle çekilmiş fotoğrafı, onu doğrudan krizin sorumlusu olarak hedef göstermektedir. Ukrayna haritası ve çatışma alanlarının görselleştirilmesi, okuyucuların krizle ilgili bilgi edinmesini kolaylaştırıyor ve görsel bir bağlam sunmaktadır.

Rus savaş uçaklarının ve askerinin bombardıman görüntüsü içerisinde kolaj yapıldığı manşetin alt kısmında Sarı renk ve büyük puntolarla “Putin Depremi” başlığı dikkat çekmektedir. Haber içeriğinde sağ başparmağı havada Putin görseli kullanılmıştır.

Manşet haberi Ruslar tarafından bombalanan Ukrayna'daki noktalar grafiğiyle zenginleştirilmiştir. Manşetin Genel metnine bakıldığında Cumhurbaşkanı Erdoğan'nın görüş ve söylemleri öne çıkmaktadır. Haberin diğer tüm unsurları bu çerçeve altında şekillenmektedir.

Sabah Gazetesi'nin “Reddediyoruz” manşeti ve haberleri, Türkiye'nin Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik eylemlerine karşı güçlü bir duruş sergilediğini vurgulamaktadır. Teun van Dijk'in eleştirel söylem analizi çerçevesinde, bu haberlerin okuyucunun Türkiye'nin bağımsız dış politika anlayışına olan güvenini

pekiştirmek ve ulusal kimliği güçlendirmek amacı taşıdığı söylenebilir. Ayrıca, dramatik dil ve görsellerle okuyucuların krizle ilgili duygusal tepkilerinin artırılmaya çalışıldığı açıktır.

26 Şubat 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “BATI SADECE NASİHAT ÇEKİYOR”

Sabah Gazetesi manşeti birinci sayfanın sol tarafından yedi sütun üzerine, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, “BATI SADECE NASİHAT ÇEKİYOR” sözlerini içermektedir.

Manşetin spotunda sarı renkli küçük harflerle “AB’yi ve NATO’yu kararlı duruş sergilemedikleri için eleştiren” ve beyaz fontlu büyük harflerle; “BAŞKAN ERDOĞAN NET KONUŞTU: BU TAVIR NE DOSTLUĞA NE DAYANIŞMAYA SİĞMAZ” ifadeleri yer almaktadır. Manşetin orta kısmında sarı büyük fontla “DİYALOG UMUDU” başlığı dikkat çekmektedir.

Manşetin en lat bölümü cepheden bir görsel üzerine, “RUS TANKLARI KİEV’DE” başlığıyla alıcılara ulaşmaktadır. Bu manşette de Erdoğan’ın ön plana çıkarıldığı gözlerden kaçmamaktadır.

27 Şubat 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “RUSYA VURUYOR KİEV DİRENİYOR”

Çatışmaların her geçen gün şiddetlendiği Rusya- Ukrayna Savaşı, 27 şubat 2022 Pazar günü Sabah Gazetesi’nin birinci sayfanın sol köşesinde logo altı sekiz sütun üzerinden okurların ilgisine sunulmaktadır. Başlık mavi zemin üzerine “RUSYA VURUYOR KİEV DİRENİYOR” şeklindedir. Manşette Cephe hattından asker görüntüleri yer alırken, altta sarı renkle üst başlığa göre küçük puntolarla “HEM İŞGAL HEM VETO” başlığı dikkat çekmektedir.

Manşetin içeriğinde Sivil hedefler üst yan başlığının altında, “İşgalin üçüncü gününde Kiev sokaklarında sabaha kadar çatışma ve patlama sesleri duyuldu. Köprü, otel ve apartman gibi sivil binalar hedef alındı.” denilmektedir. Burada “işgalin üçüncü gününde” ifadesinde ilk günkü askeri hareket yerine “işgal” ifadesinin kullanılması dikkat çekmektedir.

28 Şubat 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “DİRENİŞ TANKLARI DURDURDU”

Ana Mesaj: Ukrayna halkının ve ordusunun Rusya güçlerine karşı ortaya koyduğu direnişin gücü vurgulanmaktadır. “Tankları durdurdu” ifadesi, dramatik ve epik bir başarı hikayesi olarak sunulmaktadır. Haber, Ukrayna’nın güçlü bir savunma ağı ve mekanizması kurarak Rus ordusunun hızlı ilerleyişini sekteye uğratmayı başardığı belirtilmektedir.

Alt Başlıklar: “Asker-sivil omuz omuza savaşıyor Ukrayna” ifadesi, Ukrayna’nın savunma hattında saf saf durarak direnişle ulusal birliğini koruduğunu betimlemektedir.

1 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “KİEV CAN DİRDİNDE”

Ana Mesaj: Kiev halkının içinde bulunduğu insani kriz vurgulanmaktadır. “Can derdinde” tabiri, dramatik bir mağduriyet çerçevesi oluşturmaktadır. Bu söylem, hedef kitlede Ukrayna halkına yönelik bir empati yaratmayı amaçlamaktadır.

Alt Başlıklar: Yaralı çocuklar ve sivil kayıplar üzerinden olayın insani boyutuna dikkat çekilmektedir.

Yapısal Bağlam

Sabah gazetesini her iki manşet haberi de Ukrayna krizinin insani ve askeri boyutlarını mercek altına almaktadır. “Direniş Tankları Durdurdu” başlığı, askeri bir başarı hikayesi sunarken, “Kiev Can Dirdinde” başlığı, savaşın siviller üzerindeki yıkıcı etkisine odaklanmaktadır. Türkiye’nin Ukrayna krizindeki konumu dolaylı olarak ima edilmektedir. Doğrudan bir vurgu olmasa da arka planda Türkiye’nin barışçıl ve diplomatik çabalarına yer verilmesi ifade edilmektedir.

Ukrayna, mağdur ve kahraman bir taraf olarak sunulurken, Rusya saldırgan bir güç olarak profillenmektedir. Batı’nın pasifliği dolaylı bir üslupla eleştirilmektedir.

İdeolojik Yapı

Manşet haberlerde Ukrayna, haklı ve kahramanca bir direniş sergileyen bir millet olarak öne çıkarılmaktadır. Bu, “biz” kavramını Ukrayna ile özdeşleştirirken, Rusya’yı “onlar” olarak saldırgan bir pozisyona yerleştirmektedir. Türkiye’nin doğrudan yer almadığı bir çatışma çerçevesinde dahi Türkiye’nin “arabulucu” veya “denge sağlayıcı” rolü ima edilmektedir. Ukrayna’nın direnişiyle ilgili başarı hikayeleri, okuyucuların kendi ülkelerindeki bağımsızlık mücadelesi ile özdeşleştirilebilecek bir duygu yaratmaktadır.

Görsel Kullanımı

“Direniş Tankları Durdurdu”

Tankların Fotoğrafı: Ukrayna’nın başarısını görselleştirmek için kullanılan Rus askeri araçlarının yakıldığı ve durdurulduğu görüntüler, Ukrayna halkının ortaya koyduğu insanüstü direnişin gücünü ifade etmektedir.

Asker ve Sivil Görselleri: Ukrayna askerleri ve sivillerin yan yana savaştığı fotoğraflar, dayanışma ve birlik vurgusunu alıcılara aktarmaktadır.

“Kiev Can Derrinde”

Yaralı Çocuk Görselleri: Savaşın sivil halk üzerindeki dramatik ve yıkıcı etkisini göstermek için hastanede tedavi gören çocukların görüntüleri kullanılmıştır. Bu, okuyucuda empati yaratmayı amaçlayan bir strateji olarak dikkat çekmektedir.

Haritalar ve Çatışma Görselleri: Savaşın etkilerini daha somut bir şekilde aktarmak için kullanılan haritalar, olayın coğrafi boyutunu vurgulamaktadır.

Güçlü ve Dramatik Söylem

“Cehenneme Hoş Geldin,” “Can Derrinde,” “Tankları Durdurdu” gibi ifadeler, olayın dramatik yönünü öne çıkarmaktadır ve editoryal stratejide okuyucunun duygusal tepkisini artırmayı amaçlamaktadır. Haber kurgusunda kahramanlık ve mağduriyet çerçevesi dikkat çekmektedir. Ukrayna, hem kahramanca bir direniş sergileyen hem de mağdur olan bir taraf olarak çerçevelenmektedir. Bu manşetler ve içerikler, Ukrayna krizinin insani ve askeri boyutlarını dramatik bir şekilde okuyucuya aktarmaktadır. Eleştirel söylem analizi çerçevesinde, bu haberler hem empati yaratmayı hem de Türkiye’nin dolaylı olarak uluslararası arenada güçlü

bir pozisyonda olduğunu ima etmeyi amaçlamaktadır. Haber içeriklerinde kullanılan görsel ve dilsel unsurlar, okuyucuların krizle ilgili algısını duygusal ve rasyonel düzeyde şekillendirmeye yönelik bir strateji izlemektedir.

2 Mart SABAH GAZETESİ:

Manşet: “ELVEDA BENİM GÜZEL KİEV’İM”

Ana Mesaj: Ukrayna halkının savaş nedeniyle yerinden edilmesi ve vatanlarından ayrılmak zorunda kalmaları vurgulanmış. “Elveda” ifadesi, dramatik bir duygusal bağlam yaratmaktadır. Alt Başlıkta yer alan “Gece gündüz bombalanan başkent” gibi ifadeler, savaşın sürekli ve yıkıcı etkisini okuyucuya hissettirmeyi amaçlamaktadır.

3 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “YERALTINA SİĞİNAN İNSANLIK”

Ana Mesaj: Ukrayna’da insanların savaş nedeniyle metrolara ve sığınaklara inmek zorunda kalmaları insani bir trajedi olarak aktarılmıştır. “İnsanlık” ifadesi, küresel empati oluşturmayı hedeflemektedir. Alt Başlıklardaki “Karanlık sığınaklarda yaşam mücadelesi” tanımlaması, Ukrayna halkının zor koşullarda hayatta kalma çabalarını öne çıkarmaktadır.

4 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “YÜZYILIN EN HIZLI GÖÇÜ”

Ana Mesaj: Ukrayna’daki mülteci krizinin büyüklüğü vurgulanıyor. BM verileri kullanılarak “yüzyılın en hızlı göçü” ifadesiyle durumun ciddiyeti ortaya konulmuştur. Alt Başlıklarda yer alan “8 günde 1 milyon Ukraynalı komşu ülkelere sığındı” bilgisi, durumun büyüklüğüne dair bir bağlam sunmaktadır.

Her üç manşet de Ukrayna krizini insani bir perspektiften ele almaktadır. Kriz, bir halkın yaşadığı mağduriyet üzerinden aktarılmıştır.

Sabah’ın Ukrayna savaşını ele aldığı manşet haberlerde Türkiye’nin rolü öne çıkarılmaktadır. Haberlerde dolaylı olarak Türkiye’nin insani yardım ve diplomatik çabalarına atıfta bulunmaktadır. “Türkiye’den hayat koridoru” ifadesi Türkiye’nin

artan nüfuzunu kamuoyuna aktarım stratejisi olarak dikkat çekmektedir. Bu, Türkiye'nin uluslararası arenada barışçıl bir aktör olarak pozisyonlandırılmasına katkı sağlamaktadır. Haber içeriklerinde Uluslararası Eleştiriler yöneltilmektedir. Özellikle Batı ve diğer küresel güçlerin yetersizliği dolaylı bir şekilde eleştirilmektedir. Ukrayna'nın yalnız bırakıldığı ima edilerek, uluslararası topluma sorumluluk çağrısı sıkça yapılmaktadır.

İdeolojik Yapıdaki “Biz ve Onlar” Söylemi

Biz: Söz konusu üç haberde de Türkiye, insani yardımlarla aktif bir rol oynayan, barıştan yana bir ülke olarak sunulmaktadır. Bu, okuyucunun ulusal gururunu güçlendirmektedir. Onlar: Rusya saldırgan bir aktör, Batı ise pasif bir izleyici olarak çerçevelenmektedir. Ukrayna ise mağduriyetin sembolü haline getirilmiştir. Türkiye'nin yardım rolünün öne çıkarılması, okuyucuların milliyetçi duygularını harekete geçirirken, Ukrayna'nın mağduriyeti evrensel bir empati yaratmayı amaçlamaktadır.

Görsel Kullanımı

“Elveda Benim Güzel Kiev'im”

Bu manşette savaş mağduru ailelerin ve çocukların savaştan kaçışını gösteren duygusal fotoğraflar kullanılmasına dikkat edilmiştir. Görsel ileti, okuyucunun olayın insani boyutuna odaklanmasını sağlamaktadır.

“Yeraltına Sığınan İnsanlık”

Bu manşet haberin destekleyici unsuru olarak metrolarda, sığınaklarda yaşamaya çalışan insanlar, çaresizlik ve hayatta kalma mücadelesi temasıyla sunulmaktadır. Fotoğraflarda aileler ve çocukların ön planda olması alıcılarla duygusal bağın kurulumu stratejisine hizmet etmektedir.

“Yüzyılın En Hızlı Göçü”

Kalabalık mülteci grupları, savaştan kaçışın büyüklüğünü, mülteci akınını görsel olarak yansıtmaktadır. Harita ve istatistiklerle görsel zenginlik artırılmıştır.

Duygusal ve Dramatik Söylem

- “Elveda,” “Sığınan İnsanlık,” ve “Yüzyılın En Hızlı Göçü” ifadeleri, okuyucunun duygusal tepkisini artırmayı hedefleyen güçlü söylemler olarak öne çıkmaktadır.
- Kahramanlık ve Mağduriyet: Ukrayna halkı hem mağdur hem de kahramanca bir direniş gösteren taraf olarak tanımlanmıştır.

Bu haberler, Ukrayna’daki krizi insani bir trajedi olarak sunarken, Türkiye’nin yardımsever ve barışçıl bir ülke olarak pozisyonunu güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Dijk’ın eleştirel söylem analizi bağlamında, haberler hem ulusal hem de uluslararası düzeyde okuyucunun duygusal ve rasyonel algısını şekillendiren bir stratejiye dayanmaktadır. Görsel ve dilsel unsurlar, okuyucuların Ukrayna halkına empati duymasını sağlamaya yönelik etkili bir biçimde kullanılmıştır.

5 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “RUS GENERAL ÖLDÜRÜLDÜ”

Ana mesaj: “Rus General Öldürüldü” manşeti, açık ve kısa bir ifade kullanılarak çarpıcı hale getirilmiştir. Bu tür bir başlık, okuyucunun dikkatini çekmek için “öteki” olarak konumlandırılan bir grubun kaybını vurgulamaktadır. “Öldürüldü” kelimesi, olayın şiddet içeriğini ve dramatikliğini artırmaktadır. Haberde kullanılan ifadeler “Avrupa’nın en büyük nükleer santralinde patlama” gibi korku ve kriz atmosferini güçlendiren terimlerle doludur. Bu, okuyucunun duygusal tepkisini artırmak ve olayın ciddiyetini vurgulamak amacı taşımaktadır. Ukrayna’nın “sivil göçü” ve “yıkım” ile tasviri, mağduriyeti ön plana çıkarırken Rusya’nın askeri gücü ve saldırganlığı özellikle vurgulanmıştır.

Söylem Analizi

Haber söyleminde Dost-Düşman İkilişi oluşturulmaktadır. İçerikte Ukrayna, mağdur ve haklı taraf; Rusya ise saldırgan ve güçlü taraf olarak çerçevelenmiştir. Bu tür bir ikili yapı, okuyucunun olayları daha net bir şekilde anlaması için kurgulanmaktadır. İdeolojik bağlamda ise savaşın etkilerini hem insani boyutta hem de siyasi boyutta yansıtarak tarafsız bir duruştan ziyade ideolojik çerçeve sunulmaktadır. Rusya’nın askeri kayıpları dramatize edilirken Ukrayna’nın direnişi ve mağduriyeti olumlu bir perspektifle ele alınmaktadır. Sabah Gazetesi’nin manşet

seçimi, Ukrayna lehine bir duruş sergileyen bir söylemi benimseyerek okuyucu algısını şekillendirmeye çalışır.

Görsel Yönler

Haber görsellerinde yer alan yangın, duman ve yıkım görüntüleri, olayın şiddetini ve dramatikliğini vurgulamaktadır. Bu tür imgeler sansasyonel içeri olduğundan okuyucuda korku ve empati gibi duyguları tetikleyebilir. Haberde yer alan kişilerin yüz ifadeleri (üzüntü ve çaresizlik v.b) duygusal bir bağ kurmayı amaçlamaktadır

Harita, savaşın coğrafi bağlamını açıklığa kavuşturmak için kullanılmış ve okuyucuya olayların nerede gerçekleştiğini görsel olarak aktarmaktadır.

Van Dijk'in yaklaşımıyla bu haber analiz edildiğinde, dil ve görsellerin bir ideolojik çerçeve oluşturmak için dikkatlice seçildiği görülmektedir. Haber, okuyucunun dikkatini çekmek, belirli bir tarafı desteklemek ve savaşın insani boyutunu vurgulamak amacıyla kurgulanmıştır.

6 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “ÖLÜMDEN KAÇIŞ”

ANA MESAJ: Sarı fontlu “ÖLÜMDEN KAÇIŞ” ifadesinin büyük puntolarla kullanımı aciliyet ve dramatik bir ton yaratmaktadır. Bu durum okuyucunun dikkatini çekmek ve olayın trajik boyutunu vurgulamak için kullanılan bir dilsel stratejidir.

“Ölüm” kelimesi ile güçlü bir duygusal tepki uyandırılırken, “kaçış” kelimesi çaresizliği ve umutsuz bir kurtuluş çabasını ifade etmektedir. Ukraynalıların içinde bulundukları çaresizlik bu çarpıcı iki sözcüğe sığdırılmak istenmektedir.

Alt Başlıklar ve Metin İçeriği:

“Rus ordusunun bombardımanında...” ifadesi, saldırgan tarafı açıkça tanımlayarak sorumluluğu Rusya cephesine yığmaktadır. Bu üslup okuyucuyu belirli bir perspektife yönlendiren bir söylem stratejisinin ürünüdür.

“Kadın, çocuk, yaşlı” ifadeleri, masum sivillerin hedef alındığını kamuoyuna duyurmaktadır. Empati uyandırmayı amaçlayan bir anlatım tarzıyla okurların dikkati çekilmek istenmektedir.

Görsellerin Kullanımı

Haber destekleyen görselde bir asker ve küçük bir çocuğun bulunduğu sahne, masumiyet ve korunma ihtiyacını sembolize etmektedir. Okuyucunun duygusal tepkisini artırmak için kullanılan strateji söz konusu manşette etkin bir durumdadır.

Arka plandaki kaos ve yıkım, savaşın acımasız doğası ve yıkıcı etkilerini görsel olarak somutlaştırmaktadır. .

Söylemdeki Güç İlişkileri

“Ukrayna için yoğun diplomasi” üst başlığı, Rusya-Ukrayna arasında dengeli bir politika izlemekte olan Türkiye’nin arabuluculuk rolü vurgulanarak diplomatik gücü öne çıkarılmaktadır. Bu, Türkiye’nin uluslararası alandaki rolünü pozitif bir şekilde çerçeveleme amacı taşımaktadır. Haberin görselindeki Erdoğan-Putin’in el sıkışma anı haberi desteklemektedir.

“ABD Ukrayna’yı şehir savaşına hazırlamış” ifadesi, ABD’nin askeri müdahale stratejilerine dair bir eleştirel alt metin taşımaktadır.

Toplumsal ve İdeolojik Bağlam (Makro Yapı)

Haber, savaşın masum kurbanlarına odaklanarak insani bir kriz söylemi oluşturmaktadır. Bu alıcıları savaş karşıtı bir tutum geliştirmesini teşvik etme hedefi taşıyan bir tarzdır. Türkiye’nin barış görüşmeleri önerisi, ülkenin uluslararası bir problem çözücü olarak sunulmasını sağlamaktadır. Haber, savaşa dair belirli bir perspektif sunarak okuyucunun algısını şekillendirmektedir. Bu durum medyanın ideolojik bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

“ÖLÜMDEN KAÇIŞ” manşeti ve Ukrayna haberleri, güçlü görsel ve dilsel stratejilerle okuyucunun dikkatini çeken ve savaşa dair belirli ideolojik mesajlar taşıyan bir haber sunumu olarak değerlendirilebilir. Sabah gazetesinin bu manşet haberi medya kuruluşlarının yalnızca bilgi vermekle kalmadığını, aynı zamanda

okuyucunun duygularını ve düşüncelerini etkileyerek toplumsal ve siyasi bir söylem oluşturduğunu kanıtlamaktadır.

7 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “BARIŞIN YOLUNU BİRLİKTE AÇALIM”

Ana Mesaj: Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın mevkidaşı Putin’e “Barışın yolunu birlikte açalım” çağrısı manşete taşınmıştır. Manşetin spotunda, “Savaşı durdurmak için yoğun çaba harcayan Başkan Erdoğan telefonda görüştüğü Putin’e “acil ateşkes” çağrısı yaptı” ifadeleri kullanılmıştır. Manşet bütünüyle Erdoğan’ın görüşlerini içermektedir.

Alt Başlık: Sarı fontla büyük harflerle “CAN PAZARI” ifadesi Cephe hatlarına yakın bölgelerden kaçan mülteci görseliyle çarpıcı bir biçimde olurlara ulaşırken savaşın acımasızlığı vurgulanmaktadır. Haberde yoğun bombardıman altındaki İrpin’den kaçmaya çalışan Ukraynalılar’ın saniyelerle Rus füzelerinden kurtulduğu bilgisi yer almaktadır. Haberin görselinde omzunda çocukla kaçan bir Ukraynalı ön planda peşi sıra çoluk çocuk kadın erkek sığınacak yer arayışı içerisinde. Haber Rusya sivilleri gözü kara biçimde hedef alan bir tutumda çerçevelenmektedir. Ukrayna ise mağdur konumundadır.

Haberi destekleyen görsellerde yaralı biçimde yerde yatan kadın ve bombardımandan kaçmaya çalışan Ukraynalı siviller yer almaktadır. Panik ve kaos ortamı egemendir. Tüm bu unsurlar savaşın acımasızlığını ifade etmektedir.

8 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “ANTALYA’DA BARIŞ UMUDU”

Ana Mesaj: Türk Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu’nun Rus ve Ukraynalı mevkidaşlarını Perşembe günü Antalya’da barış için ağırlayacağı haberi manşete barış umudu şeklinde taşınmıştır. “Erdoğan’ın yürüttüğü soluksuz diplomasi sonuç verdi” ifadesiyle Türkiye’nin barış çabaları ve durduğu pozisyon aktarılmıştır. “Dünyanın gözü Türkiye’de olacak” ibaresiyle barışa yakılan yeşil ışık okurlara aktarılmaktadır.

Alt Başlık: “Savaşın ortasında kadınların sesiyim” Sabah Gazetesi Dünya Kadılar Günü’ne atıf yaparak Ukrayna’da savaşın ortasında kalan kadınların sesi olacakları teminatını vermektedir.

Tank görseli üstünde kırmızı zeminde yer alan “ Ruslar iki koldan ablukaya aldı Kiev direniyor” başlığı savaşın şiddetin anlatmaktadır. Görsellerde kucağında bebeğiyle ağlayan anneler, can havliyle bomba ve füzelerden kaçan kadınlar yer almaktadır.

9 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “KİEVDEN BÜYÜK KAÇIŞ”

Ana Mesaj: Ateş hattından kaçan binlerce Ukraynalının acısı okurlara çarpıcı görsellerle ulaştırılmıştır. Ukrayna haberi ana manşetten alt manşete düşmüştür. Gazetenin ana manşetinde Erdoğan’ın yağ stokçuları bedel ödeyecek” sözleri yer almaktadır.

Alt başlıktaki “Üst üste yatıyorlar” ifadesi Ukrayna’dan kaçarak komşu ülke Polonya’ya sığınmak isteyen Ukraynalıların kaldığı kampın yoğunluğunu anlatmaktadır.

10 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “BATI, UKRAYNA’YI SAHİPSİZ BIRAKTI”

Yan Manşet: “DÜNYANIN GÖZÜ ANTALYA’DA”

Dil Düzeyi Analizi (Mikro Yapı)

“Batı, Ukrayna’yı Sahipsiz Bıraktı” başlığı, “sahipsiz” kelimesiyle Batı’nın Ukrayna üzerindeki sorumluluğunu yerine getirmediğini ima eder. Bu tür bir ifade, okuyucuda Batı’ya karşı olumsuz bir algı oluşturabilir. “Sahipsiz” gibi duygusal ve güçlü ifadeler, okuyucunun empati hissetmesini sağlamaktadır. “Dünyanın Gözü Antalya’da” ifadesinde ise “dünyanın gözü” ifadesiyle, Türkiye’nin uluslararası diplomatik arenadaki önemine vurgu yapılmaktadır. Olumlu bir algı yaratılmaya çalışılmaktadır.

“Sahipsiz bırakmak”, eylemden sorumlu bir öznenin (Batı) varlığını doğrudan ima eder. Ukrayna’nın pasif ve mağdur bir durumda olduğu alt metniyle aktarılmıştır. “Dünyanın gözü” metaforu, Türkiye’nin barış görüşmelerindeki merkezi rolünü yüceltmektedir.

Haber Çerçevesi (Framing)

“Batı, Ukrayna’yı Sahipsiz Bıraktı” başlığı, Batı’nın Ukrayna’yı terk ettiği, destek olmadığını ima eden bir söylem çerçevesi sunmaktadır. Bu çerçeve, okuyucunun Batı’yı eleştiren bir bakış açısıyla yönlendirilmesine yol açabilir. “Dünyanın Gözü Antalya’da” haberi ise Türkiye’nin uluslararası barış çabalarındaki önemini vurgulayarak, Türkiye’nin diplomatik başarısını öne çıkarmaktadır. Haberlerin dil ve söyleminde Türkiye’nin diplomatik gücünü yüceltirken, Batı’nın zayıflığını veya başarısızlığını eleştiren bir ideoloji ortaya çıkmaktadır. Bu, okuyucuların Türkiye’nin pozitif rolüne inanmasını sağlamaya yönelik bir çabadır.

Sosyal ve Görsel Düzey Analizi (Makro Düzey)

Bu haberler, Ukrayna krizi bağlamında Batı’nın rolünü eleştiren ve Türkiye’nin bu kriz içindeki barışçı rolünü yücelten bir sosyal mesaj taşımaktadır. Rusya’nın Ukrayna’ya saldırıları devam ederken, Türkiye’nin arabuluculuk çabalarını öne çıkarması, Türkiye’nin uluslararası arenadaki pozisyonunu güçlendirme girişimidir.

Görsel Unsurlar:

“Batı, Ukrayna’yı Sahipsiz Bıraktı” başlığının yanında, Başkan Erdoğan’ın güçlü bir el hareketiyle konuşma yaptığı görsel kullanılmış. Bu, söylemin otoriterliğini ve liderliğini pekiştirir.

“Dünyanın Gözü Antalya’da” başlığında ise Antalya’da gerçekleşen barış görüşmelerine ilişkin vurgu, Türkiye’nin uluslararası diplomatik çabalardaki önemiyle ilişkilendirilmiştir.

Bu haberlerde kullanılan dil ve görseller, Türkiye’nin Ukrayna krizinde Batı’dan daha etkili ve yapıcı bir rol oynadığı algısını yaratmayı hedefler. Van

Dijk'in eleştirel söylem analizi yöntemiyle bu söylemlerin ideolojik bir bağlamda oluşturulduğu ve Türkiye'nin uluslararası prestijini artırmaya yönelik olduğu görülebilir.

Bu çözümlemeyi genişletmek isterseniz detaylı alt başlıklar ya da farklı haber kısımlarına odaklanabiliriz.

11 Mart 2022 SABAH GAZETESİ:

Manşet: “BARIŞ İÇİN İLK ADIM”

Yan manşet: Savaş Durdurma Mesaisi

Ana mesaj: Rusya-Ukrayna savaşı tüm şiddetiyle sürerken “Barış İçin İlk Adım” ve “Savaş Durdurma Mesaisi” başlıkları olumlu bir gelecek vaat eden ifadeler içermektedir. Barış vurgusu, okuyucunun dikkatini çatışmanın çözümüne çekmektedir. Kullanılan kelimeler (“ilk adım”, “durdurma mesaisi”) umut veren, sürecin başlangıcını işaret eden ve süreç odaklı bir dil sunmaktadır. “Savaş Durdurma Mesaisi” haberinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın diplomasi trafiğine dikkat çekilmektedir.

Haber içeriklerinde liderlerin isimlerinin (Putin, Zelenski) sıkça kullanılması, bireyleri ön plana çıkararak barış sürecini kişiselleştirmektedir. “Çözüm Arayışında Olmaya Hazırız” gibi ifadeler, politik aktörlerin niyetini olumlu bir şekilde sunarak barış yanlısı bir duruş sergilenmektedir.

Haberlerde Türkiye'nin arabulucu rolüne vurgu yapılmaktadır. Bu, uluslararası politikada Türkiye'nin rolünü güçlendiren bir söylem oluşturmaktadır. Öte yandan, Ukrayna'nın mağduriyeti üzerinden savaşın olumsuz etkilerine dikkat çekiliyor “Cephe Yolunda Hüzün” başlıklı haber ile.

Barış ve çözüm odaklı bir dil kullanılarak savaşın sona erdirilmesi gerekliliği bir değer olarak sunulmuştur. Görsel ve dilsel olarak masumiyet ve mağduriyet temsilleri (çocuk figürleri, mülteci görüntüleri) okuyucunun empati kurmasını hedeflemektedir.

Fotoğraflarda masum siviller (çocuklar, aileler) ve liderlerin ciddi ifadeleri karşılaştırılmış. Bu, okuyucuya hem bireysel mağduriyeti hem de çözüm sürecinin

ağırlığını aktarılmaktadır. “Cephe Yolunda Hüzün” başlığı altında kullanılan çocuk figürleri, savaşın insan üzerindeki duygusal etkileri vurgulanmaktadır.

Erdoğan ve diğer liderlerin resmi görüşmeleri temsil eden fotoğrafları, politik ciddiyeti ve çözüm sürecinin resmiyetini göstermeye odaklanmıştır. Tanklar, yıkıntılar ve mülteciler gibi görüntüler, savaşın yıkıcı etkilerine dikkat çekmektedir.

Türkiye’nin diplomatik arabulucu rolü, bir yumuşak güç unsuru olarak çerçevelenmektedir. Görüşmelerin bir başarı hikayesi olarak sunulması, hem ulusal hem uluslararası alandaki prestiji artırmayı hedeflemektedir.

Araştırmanın sınırlılıkları

Rusya Ukrayna Savaşı’nın Yazılı Basına Yansıması: New York Times ve Sabah Gazeteleri Örneği” başlıklı araştırmanın sınırlılıkları, tez konusunun kapsamı, kullanılan yöntemler ve veri toplama süreçlerine bağlı olarak çeşitli yönlerden ortaya çıkabilmektedir. Bu tür bir tezin sınırlılıkları şu başlıkları altında toplanabilir.

Araştırmanın zaman dilimi sınırlaması sınırlılıkların başında yer almaktadır. Tezde, Rusya- Ukrayna Savaşı’nın ilk bir ayı ele alındığından, söz konusu zaman dilimi gazetelerin savaşla ilgili haberleştirmedeki dönüşümünü kapsayıcı biçimde yansıtamayabilir. Savaşın gelişimiyle birlikte medya tutumları zaman içinde değişmiş göstermiş olabilir.

Farklı aşamalarda değişen algılar araştırmanın sınırlılıkları içerisinde yer almaktadır. Savaşın başlangıcında ve ilerleyen dönemlerdeki kamuoyu algısı, gazetelerin haberleştirme biçimi üzerinde farklı etkiler yaratmış olabilmektedir. Bu da sınırlı bir zaman diliminde yapılan analizlerin genel bir bakış açısı sunamamasına yol açabilmektedir.

Sadece New York Times ve Sabah Gazetesi üzerine odaklanması, diğer önemli medya organlarının, yerel ve global perspektiflerin göz ardı edilmesine yol açabilir. Bu da medya çeşitliliği açısından eksik bir analiz sunabilmek anlamına gelmektedir.

Gazetelerin dijital arşivlerine veya basılı versiyonlarına erişim sınırlı olabilmektedir. Bu durum özellikle eski sayıların incelenmesinde zorluklar yaşatabilmektedir. Ayrıca, gazetelerin dijital versiyonları ile basılı versiyonları arasında farklılıklar incelemeyi sınırlamaktadır.

İçerik analizi, araştırmacının öznellik barındırabilecek bir yaklaşım gerektirebilmektedir. Bu, haberlerin yorumlanmasında farklılıklar yaratabilir ve sonuçların nesnelliğini sorgulatılmasına yol açabilir.

New York Times ve Sabah Gazetesi farklı kültürlere, ideolojilere ve editoryal politikalara sahip gazeteler olduğundan, kullanılan dilin, başlıkların ve haber anlatımlarının ideolojik bir filtreye tabi olması, farklı okuyucularda farklı algılar yaratabilmektedir.

Dilsel Çeviri ve anlam kaymaları araştırmayı sınırlamaktadır. İngilizce dilindeki haberlerle Türkçe dilindeki haberlerin çevirisi sırasında anlam kaymalarına yol açabilecek farklı dil yapıları ve kültürel bağlamlar olabilir. Bu, bazı durumlarda her iki gazetenin savaşın sunumunu doğru bir şekilde karşılaştırmayı zorlaştırabilmektedir.

New York Times Batı merkezli bir gazete olarak Batı'nın perspektifini, Sabah Gazetesi ise Türkiye merkezli bir gazete olarak farklı bir kültürel bağlamda haberi sunmaktadır. Bu bağlamdaki farklılıklar, belirli algılara ve okuma biçimlerine yol açabilmektedir.

Her iki gazetenin de sahip olduğu ideolojik ve politik duruşlar, haberin nasıl sunulduğunu etkileyebilmektedir. Bu ideolojik eğilimler, objektif bir analiz yapmayı zorlaştırabilir ve araştırmanın tarafsızlığını sorgulatabilmektedir.

New York Times uluslararası, daha geniş bir okuyucu kitlesine hitap ederken, Sabah Gazetesi yerel ve ulusal düzeyde daha dar bir çevreye yönelik içerikler sunmaktadır. Bu da her iki gazetenin içeriklerinin objektifliğini farklı biçimlerde etkileyebilmektedir.

İçerik analizi ve söylem analizi, belirli metin ve dil örüntülerine odaklanırken, okuyucuların savaşıla ilgili algısını ya da medya etkileşimini tam olarak anlamayı zorlaştırabilir. Metinlerin ardında yatan daha derin toplumsal ve psikolojik etkiler tam olarak yansıtılamayabilir.

Görsel analiz, sadece kullanılan görselleri anlamaya yönelik bir araçtır, ancak görsellerin medya algısı üzerindeki etkisini tamamen anlamak daha geniş bir bağlamda yapılması gereken bir incelemedir. Bu sınırlama, görsellerin okuyucu üzerindeki duygusal etkilerini anlamada eksik kalabilir.

New York Times ve Sabah Gazetesi, sadece bu iki gazete üzerinden yapılan inceleme, savaşın yazılı basına yansımalarını tam olarak temsil etmeyebilir. Çünkü her iki gazete de sadece belirli bir kitleye hitap etmektedir. Örneğin, New York Times Batı dünyasına hitap ederken, Sabah Gazetesi Türkiye'ye yönelik bir yayındır. Bu durum, savaşın yazılı basındaki daha geniş yansımalarını gözden kaçırılmasına neden olabilir.

Bu tez yalnızca yazılı basını inceleyeceğinden, televizyon, radyo, dijital medya ve sosyal medyanın savaşın algısı üzerindeki etkilerini göz ardı edebilir. Dijital medya ve sosyal medya, savaşın halk üzerindeki algısını şekillendiren çok güçlü araçlardır.

Sonuç olarak, tezin sınırlılıkları, veri erişimi, metodolojik zorluklar ve kültürel/politik bağlam farklarından kaynaklanabilir. Bu sınırlamaların farkında olarak yapılan analizlerin, belirli bir bağlamda ve belirli veri setlerine dayanarak, medya algısına dair genel çıkarımlar yapmayı mümkün kılacağı söylenebilir.

SONUÇ

Rusya-Ukrayna Savaşı, küresel medyada geniş yer bulmuş ve her ülkenin medya organlarında farklı ideolojik ve politik bağlamlarda ele alınmıştır. New York Times (NYT) ve Sabah gazeteleri, bu çatışmayı temsil ederken birbirinden oldukça farklı çerçeveler kullanmıştır. Çalışmada, 24 Şubat-11 Mart 2022 tarihleri arasında NYT ve Sabah'ın birinci sayfalarındaki Rusya-Ukrayna Savaşı ile ilgili haberler içerikleri manşet haberler şemsiyesi altında alt başlıklar, analiz ve köşe yazıları ile görsel kullanımları incelenmiştir.

Bu araştırmada, Teun Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi (CDA) çerçevesi kullanılarak; manşetlerdeki kelime seçimi, haber çerçevesi, görsel materyallerin kullanımı ve ideolojik bağlamlar karşılaştırılmıştır. Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi, söylemin toplumsal ve ideolojik yapıları nasıl inşa ettiğini ve yeniden ürettiğini incelemek için kullanılan çok katmanlı bir yöntemdir. Van Dijk'a göre söylem, haberlerin başlıkları, dilsel tercihleri, söylem yapıları içeriklerini kapsayan “metin düzeyi”, haberlerin üretim ile tüketim süreçleri, hangi kaynaklardan alıntı yapıldığı, hangi perspektiflerin vurgulandığını inceleyen “söylemsel pratikler”, söylemin toplumsal bağlamdaki işlevi, ideolojik hegemonya üretimine katkısı ve güç ilişkilerini nasıl yansıttığı değerlendiren “sosyokültürel düzey” olmak üzere üç temel başlıkta analiz edilir.

Bu çerçevede NYT ve Sabah'ın manşetleri, dilsel yapılar, çerçeveleme stratejileri, “biz” ve “onlar” ayrımı ve görsel unsurlar dikkate alınarak analiz edilmiştir. Manşetlerin analizi sonucunda NYT ve Sabah Karşılaştırması yapıldığında çerçeveleme ve tematik farklılıklar dikkat çekmektedir. NYT'nin manşetlerinde savaş, uluslararası hukuka aykırılık, insani kriz ve Rusya'nın saldırganlığı bağlamında çerçevelenmiştir. Bu bağlamdaki örnek manşetlere; “RUSSIA ATTACKS AS PUTIN WARNS WORLD; BIDEN VOWS TO HOLD HIM ACCOUNTABLE” (25 Şubat 2022), “WAR IN UKRAINE: RUSSIANS PUSH INTO OUTSKIRTS OF CAPITAL AS DEATHS RISE AND THOUSANDS

FLEE WEST” (26 Şubat 2022), “DESPERATION GROWS FOR TRAPPED CIVILIANS” (8 Mart 2022) gösterilebilir.

Söz konusu manşetlerde kullanılan, “Putin dünyayı uyarırken Rusya saldırdı, Ukrayna'da savaş, Ruslar ilerlerken ölümler artıyor , Binlerce kişi batıya kaçıyor ve kapana kısılmış sivillerin çaresizliği büyüyor”güçlü ifadeler, Rusya’nın savaş suçları işlediği ve uluslararası düzeni tehdit ettiği mesajını verirken, Ukrayna mağdur, ABD ve Batı liderliğinde birleşen dünya ise kurtarıcı olarak sunulmaktadır.

Sabah Gazetesinin manşetlerinde Rusya-Ukrayna Savaşı, Türkiye’nin diplomatik rolü ve denge politikası çerçevesinde ele alınmıştır.

Sabah’ın “RUSYA’DAN DA UKRAYNA’DAN DA VAZGEÇMEYECEĞİZ” (24 Şubat 2022)

“BATI SADECE NASİHAT ÇEKİYOR” (26 Şubat 2022), “BARIŞ İÇİN İLK ADIM” (11 Mart 2022) gibi öne çıkan manşetleri Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın söylemi üzerinden kurgulanırken Türk dış politikasının yol haritası da oluşturulmaktadır. Sabah’ın haber dili, Rusya ve Batı arasında dengeyi koruma amacını taşımakta ve Türkiye’nin arabuluculuk çabalarını vurgulamaktadır. Taraflar arasında doğrudan bir suçlama yapılmamış, Türkiye’nin ulusal çıkarları ve barışa katkısı ön plana çıkarılmıştır.

Her iki gazetenin haber içeriklerinde kullandıkları dil ve Söylem Stratejileri de farklılık göstermektedir. NYT’nin Stratejilerinde “Biz” ve “Onlar” ayrımı daha net belirgindir. “Biz” Batı dünyası, demokrasi ve uluslararası düzeni temsil ederken, “onlar” Rusya, otoriterlik ve saldırganlık ile ilişkilendirilmiştir. Bu doğrultudaki en iyi örnek manşet olarak, “SEETHING HATRED FOR RUSSIANS” (Ruslara karşı içten içe kaynayan nefret” (9 Mart 2022), “PUTIN WILL BE ‘PARIAH’” (Putin 'parya' olacak” (25 Şubat 2022) gösterilebilir.

“DESPERATION GROWS FOR TRAPPED CIVILIANS” gibi manşetlerle sivillerin çaresizliği ön plana çıkarılmıştır. Güçlü metafor kullanımının yer aldığı, “MASS GRAVES FOR MARIUPOL” (Mariupol için toplu mezarlar) (11 Mart 2022) gibi ifadeler, savaşın acımasızlığını ve dramatik boyutlarını gözler önüne sermektedir.

Türkiye Merkezli Söylem Sabah'ın Stratejilerinin merkezinde yer almaktadır. Haber manşetleri, Türkiye'nin barış çabalarını ve bölgesel liderlik rolünü ön plana çıkarır.

“BARIŞ İÇİN İLK ADIM” (11 Mart 2022), “ANTALYA'DA BARIŞ UMUDU” (8 Mart 2022) buna en iyi iki örneği teşkil etmektedir.

Sabah NYT'ye oranla daha yumuşak ve daha dengeli bir haber dili ve söylemi kullanmıştır. Gazete tarafsızlık vurgusu yapmak için “çatışma” ve “kriz” gibi daha nötr terimler kullanmıştır. Rusya'ya yönelik eleştiriler genelde dolaylıdır. Sabah editoryal masası Batı'nın yetersiz desteğini sık sık eleştirilmiştir: “BATI SADECE NASİHAT ÇEKİYOR” (26 Şubat 2022)

Bu araştırma, medyanın toplumsal ve politik söylemleri nasıl biçimlendirdiğini ve bu söylemlerin okuyucular üzerindeki etkisini anlamak açısından önemli bir örnek sunmaktadır.

New York Times'ın manşetlerinde şu söylemsel özellikler öne çıkmaktadır:

İnsani Kriz Vurgusu: Haberler, Ukrayna'daki sivillerin yaşadığı trajediyi vurgulamakta ve mültecilerin yaşadığı zorluklara dikkat çekmektedir. Örneğin, birinci sayfada yer alan bombalanan sivil bölgelerin görüntüsü, okuyucuda empati uyandırmayı amaçlamaktadır.

Rusya'nın Negatif Temsili: “Putin Will Be ‘Pariah’” gibi ifadeler, Rusya'nın uluslararası toplum tarafından dışlanmasını destekleyen bir dil kullanmaktadır. “Barbarlık” ve “işgal” gibi terimler sıklıkla tercih edilmiştir.

Batı'nın Liderliği: ABD ve NATO'nun kriz karşısında birliği, yaptırımların etkinliği ve Ukrayna'ya verilen destek öne çıkarılmıştır.

Sabah Gazetesi'nin söylem stratejilerini yakından anlamak açısından şu manşet örnekleri önemli bulgular vermektedir.

- “Rusya'dan da Ukrayna'dan da Vazgeçemeyiz”
- “Reddediyoruz: Başkan Erdoğan, Rusya'nın Askeri Harekatını Kabul Edilemez Buluyor”
- “Yeraltına Sığınan İnsanlık”

Sabah'ın manşetlerinde New York Times'a nazaran daha temkinli söylem, diplomasi ve ekonomik etki gibi unsurlar sıkça vurgulanmaktadır. Gazetenin incelenen iki haftalık manşetlerinde Türkiye'nin denge politikası ve diplomatik çabaları ön plana çıkarılmıştır. Örneğin, "Erdoğan: Barış İçin Üstümüze Düşeni Yaparız" başlığı, Türkiye'nin arabulucu rolünü öne çıkarmaktadır.

Daha temkinli söylem stratejisinin temelinde Rusya ile diplomatik krizinin önüne geçme politikası yer almaktadır. Bu bağlamda Rusya'ya yönelik doğrudan eleştirilerden kaçınılmış, savaş "kriz" ve "çatışma" gibi nötr terimlerle tanımlanmıştır.

NYT, haber metinlerinde sıklıkla kullandığı, War", (savaş) "invasion", (işgal) "attack", (saldırı) "deaths" (ölüler), "Target No. 1", "Push," "Flee" "Accountability" (Hesap Verebilirlik) War Rages" gibi ifadelerle temel bir ideolojik çerçeveyi oluşturmaktadır. NYT, savaşın yıkıcılığını öne çıkaran güçlü ve etkili kelimeler seçmiştir: "War", "Invasion" "Attack". Bu sözcükler Rusya'nın eylemlerini agresif ve uluslararası hukuka aykırı bir saldırı olarak çerçeveler. Özellikle "invasion" kelimesi, Rusya'nın Ukrayna topraklarına zorla girerek uluslararası düzeni tehdit ettiğini ifade etmektedir. "Deaths" (Ölümler) ifadesi savaşın insani ağır bilançosunu ve trajedisini somutlaştırarak okuyucuda duygusal bir tepki yaratmayı amaçlar. "Target No. 1" (1 numaralı hedef) ifadesi ise, Ukrayna Devlet Başkanı Zelensky'nin Rusya tarafından hedef alınmasını dramatik bir şekilde vurgular ve Ukrayna'nın direnme çabasını kahramanca bir mücadele olarak sunmaktadır.

Haber içeriklerinde mağduriyet çerçevesi "Flee", "Desperation" gibi anlatılarla çizilmiştir. "Flee" (Kaçış) kelimesi, Ukraynalı sivillerin çaresizliğini ve yerinden edilmelerini öne çıkararak, savaşın insani boyutunu dramatik bir şekilde çerçevelemektedir. "Desperation" (Çaresizlik) ifadesi, sivillerin yaşadığı zorlukları ve travmaları okuyucunun dikkatine sunar. Bu tür ifadeler, savaşın yalnızca askeri değil, insani bir trajedi olduğunu vurgulamaktadır.

NYT'nin sorumluluk ve suçlama çerçevesi için başvurduğu kelimeler ise "Accountability", "Push", War Rages". "Accountability" (Hesap Verebilirlik) ifadesi, Rusya'nın savaşın sorumlusu olduğunu ve bunun uluslararası toplum

tarafından hesap sorulması gereken bir eylem olarak görüldüğünü belirtir. Batı dünyasının lideri olarak ABD'nin rolünü güçlendiren bir mesaj içermektedir. “Push” (İlerleme), Rus güçlerinin Ukrayna'daki hareketini “saldırgan bir ilerleme” olarak betimler ve bu ilerlemeyi tehditkâr bir durum olarak çerçeveler. “War Rages” (Savaş şiddetleniyor) kavramı, çatışmanın yoğunluğunu ve aciliyetini vurgulamaktadır.

NYT'nin bu ifadeleri seçerken güttüğü amaçlardan biri ve en önemlisi Rusya'nın negatif temsilidir. NYT, savaşın çerçevesini açıkça Rusya'nın saldırganlığı ve uluslararası düzeni tehdit eden bir güç olduğu yönünde oluşturur. Bu bağlamda: “Invasion”, “Attack” ve “Deaths” gibi ifadeler, Rusya'nın uluslararası hukuka aykırı eylemlerini vurgulamaktadır. Kullanılan haber dili, Rusya'yı “öteki” olarak konumlandırırken, Batı ve Ukrayna'yı mağdur veya haklı taraf olarak çerçeveler. “Target No. 1” ve “Fortify Kyiv” (Kiev'i Tahkim Etmek) ifadeleri, Ukrayna'nın bağımsızlık mücadelesini bir direniş hikayesi olarak okulara sunar. Zelensky, liderlik sembolü olarak idealize edilmektedir. NYT'nin dili, Ukrayna halkının savaş mağduru olmasının yanı sıra, cesur bir direnişçi olarak da temsil edilmesini sağlar. “Accountability” ve “Sanctions” (Yaptırımlar) ise ABD ve Batı'nın liderliğinde uygulanan yaptırımların haklı ve gerekli olduğu mesajını içerir. Bu, Batı'nın ahlaki üstünlüğünü ve uluslararası düzenin koruyucusu olduğunu vurgular. NYT, dil ve söylemiyle Batı ittifakını güçlendirmeyi ve okuyucularını bu ittifaka destek vermeye yönlendirmeyi hedefler. NYT'nin ifadeleri, okuyucunun savaşa duygusal bir tepki vermesini teşvik eder. “Deaths,” “Desperation,” “Mass Graves” gibi kelimeler, okuyucuda öfke, üzüntü ve empati gibi duygular uyandırarak savaşın insanlık dışı boyutuna dikkat çekmektedir.

NYT, Savaşın yıkıcı etkilerini, bombalanmış şehirler ve mültecileri içeren dramatik görsellerle sunmuştur. Örneğin, 25 Şubat 2022 manşetinde, yıkılmış bir bina ve kaçan sivillerin fotoğrafı, savaşın insani boyutunu somutlaştırır.

Sabah'ın haber içeriklerinde kullandığı görseller, Türkiye'nin diplomatik çabalarını yansıtan lider toplantıları ve uluslararası etkinliklerden alınmıştır. Erdoğan'ın fotoğrafları ve Türk Bayrağı görseli sıkça kullanılmıştır.

Van Dijk'ın eleştirel söylem analizi yöntemiyle yapılan bu tez, NYT ve Sabah gazetelerinin aynı olayı farklı ideolojik ve politik bağlamlarda temsil ettiğini ortaya koymaktadır. NYT haberlerde Batı'nın liderliği, Rusya'nın saldırganlığı ve Ukrayna'nın mağduriyeti vurgulanmıştır. Söylem, Batı değerlerini destekleyen ve Rusya'yı eleştiren bir çerçeve sunmaktadır. Sabah, Türkiye'nin diplomatik rolüne ve tarafsızlık politikasına vurgu yapılmış, tarafsız ve dengeleyici bir dil kullanılmıştır.

Bu araştırma, medyanın toplumsal ve politik söylemleri nasıl biçimlendirdiğini ve bu söylemlerin okuyucular üzerindeki etkisini anlamak açısından önemli bir örnek sunmaktadır. Bu araştırma, medya organlarının sadece bir bilgi aktarma aracı olmadığını, aynı zamanda ideolojik ve politik pozisyonlarını okuyucuya yansıtan birer söylem oluşturma alanı olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırma, medya söyleminin toplumsal algıyı şekillendirme gücünü bir kez daha gözler önüne sermektedir.

KAYNAKÇA

- Althusser, Louis: **Philosophy for Non-philosophers**. Bloomsbury Publishing, 2017.
- Althusser, Louis: **İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları**, Çev. Alp Tümertekin, 2010
- Atılğan, Gökhan: **Siyaset Bilimi: Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinler Arası İlişkiler**, Yordam Kitap, 2011.
- Babacan, Mehmet E.: “Yeni Medya ve Toplumsal İktidar Bağlamında Özne”, **Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 7(1): 519-542
- Bilgin, Dinç: “Röportaj”, **Sabah Gazetesi**, İstanbul, Aralık 1991.
- Chomsky, Noam, Herman, Edward: “Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media”, **New York: Pantheon Books**, 1988.
- Clyde, Haberman: “Arthur O. Sulzberger, Publisher Who Transformed The Times for New Era, Dies at 86”, **New York Times**, 29 Eylül 2012.
- Eagleton, Terry: **İdeoloji**, Ayrıntı Yayınları, çev. Muttalip Özcan, 1996.
- Erdoğan, İrfan, Alemdar, Korkmaz: **İletişim ve Toplum**, Bilgi Yayınevi, Ankara, Mayıs 1990.
- Fairclough, Norman: **Media Discourse**, Edward Arnold, 1995.
- Frankel Max: “Punch Sulzberger and His Times”: **The New York Times**, 30 Eylül 2012.
- Girgin, Atilla: **Haber Yazma Teknikleri “Haberci Adayının El Kitabı”**, İnkılap Yayınları, İstanbul, 1997.
- Gramsci, Antonio: **Selections from the Prison Notebooks**, Ed-Çev. Q. Hoare, G. Nowell Smith, New York: International Publishers, 1969

- Helmut Dahm: “The Function and Efficacy of Ideology”, **Studies in Soviet Thought**, Vol.21, No:2 (May,1980).
- Hosking, Geoffrey: **Russia and the Russians: A History**, Belknap Press, 2001.
- İnceoğlu Yasemin: **Uluslararası Medya**, Der Yayınları, İstanbul, 1997.
- Jost John T, Federico Christopher M., Napier Jaime L: **Political İdeology: Its Structure, Functions, and Elective Affinities**, The Annual Review of Pyschology, 2009.
- Küçük Mehmet: **Medya, İktidar, İdeoloji**, Ark Yayınevi, Ankara: 1994.
- Liang, Hao: “Public Opinion and Media Coverage of the Russia-Ukraine War”, **Global Politics Journal**, 22(4), 2022, s. 112-129.
- Lippmann, Walter: **Public Opinion, by Routledge**, Nature of News. 2017.
- Magocsi, P.Robert: **A History of Ukraine: The Land and Its Peoples**.University of Toronto Press, 2010.
- Mankoff, Jeffrey: **Russian Foreign Policy: The Return of Great Power Politics**, Rowman & Littlefield, 2022.
- Meyer, Berger: “The Story of the New York Times 1851-1951”, (N.Y.Simon and Shuster, 1951: reprint ed., NY: Amo Press, 1970) s. 70-106.
- Özgen, Murat: **Gazetecinin Etik Kimliği**, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, İstanbul: 1998.
- Ploky, Serhii: **The Gates of Europe: A History of Ukraine**, Basic Books, 2015.
- Ploky, Serhii: “The Frontline: Essays on Ukraine’s Past and Present”, **Harvard University Press**, 2022.
- RT News: **Coverage of Special Military Operation**, RT Official Reports, 2022.
- Sağnak, Mehmet: **Medya-Politik**, Eti Kitapları, İstanbul, Aralık 1996.

- Snyder, Timothy: “Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin”, **Basic Books**, 2010.
- Sözen, Edibe: **Medyatik Hafıza**, Timaş Yayınları, İstanbul 1997 s. 153
- Subtelny, Orest: **Ukraine: A History**, University of Toronto Press, 2009.
- Taşkın, Yüksel: **Siyaset, Kavramlar, Kurumlar, Süreçler**, 1. Basım, İletişim Yayınları, İstanbul 2017.
- Temiztürk Hakan: **Kolonyal Dönemden Trump Çağına Amerika’da Gazetecilik**, Kopernik Kitap, 2019.
- Topuz, Hıfzı: **Türk Basın Tarihi**, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2015.
- Usluata, Ayseli: **İletişim**, İletişim Yayınları, İstanbul, 1997.
- Van Dijk, Teun. A. **News as Discourse**, Routledge, 1998.
- Vatan Gazetesi: “SABAH’ta Dinç Bilgin dönemi bitti”, 19 Kasım 2003.
- Yılmaz, Mehmet: “Türkiye Medyasında Ukrayna Savaşı Söylemleri”, **İletişim Araştırmaları Dergisi**, 34(2), 2022, s. 45-67.
- Zhang, Wei: “China’s Media Framing of the Russia-Ukraine Conflict”, **Asian Journal of Media Studies**, 18(3), 2022, 215-230.

GAZETELER

New York Times ve Sabah Gazeteleri ana sayfaları (24 Şubat-11 Mart 2022 tarihleri arası)

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

<https://sozluk.gov.tr/>

<https://web.archive.org/web/20210801152029/http://www.gazetevatan.com/sabah-ta-dinc-bilgin-donemi-bitti-17850-ekonomi/>

<https://www.nytc.com/company/mission-and-values/>

<https://www.nytimes.com/2012/09/30/nyregion/arthur-o-sulzberger-publisher-who-transformed-times-dies-at-86.html>

<https://www.nytimes.com/2012/09/30/nyregion/arthur-o-sulzberger-publisher-who-transformed-times-dies-at-86.html>

<https://www.nytimes.com/2012/10/01/opinion/punch-sulzberger-and-his-times.html?action=click&module=RelatedCoverage&pgtype=Article®ion=Footer>

<https://www.nytimes.com/editorial-standards/ethical-journalism.html>

<https://www.turkuvazreklam.com.tr/yayin/gazeteler/sabah>

<https://www.turkuvazreklam.com.tr/yayin/gazeteler/sabah> (tmgrup.com.tr, 2018)

<https://www.nytc.com/careers/newsroom/>

https://en.wikipedia.org/wiki/The_New_York_Times

<https://www.nytc.com/company/history/>

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Sabah_\(gazete\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Sabah_(gazete))

RT News., Coverage of Special Military Operation, (Çevrimiçi) 24 Şubat 2022:https://www.rt.com/russia/550408-special-operation-putin-donbass/?utm_source=chatgpt.com

"All the News
That's Fit to Print"

The New York Times

Vol. CLXXI No. 59,345

© 2022 The New York Times Company

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 25, 2022

\$3.00

WAR IN UKRAINE RUSSIANS PUSH INTO OUTSKIRTS OF CAPITAL AS DEATHS RISE AND THOUSANDS FLEE WEST

DESTRUCTION A military facility in southern Ukraine on Thursday as Russian forces unleashed artillery strikes across the nation.

Big Explosion Is Seen Over Kyiv; Zelensky Says He's 'Target No. 1'

This article is by Michael Schmitt, Eric Schmidt and Neil MacFarquhar.

SLYVYANSK, Ukraine — Russia continued its attack on Ukraine early Friday, one day after it invaded the country by land, sea and air, killing more than 100 Ukrainian soldiers and civilians and continuing to inch off a pitched battle at the highly radioactive area around the Chernobyl nuclear reactor that melted down in 1986.

Video verified by The New York Times showed a large explosion in the sky over the outskirts of southern Kyiv, the capital, around 4:20 a.m. Friday. Witnesses filmed fiery debris falling over parts of the city, and videos appeared to show at least two air-to-air missiles being fired from Kyiv before the explosion.

On Thursday, Day 1 of the first major land war in Europe in a decade, the Russian military began its attack before sunrise with the terrifying thud of artillery strikes on airports and military installations all over Ukraine. A senior

President Biden denounced a "brutal assault" and said that "America stands up to bullies."

Protagonist official said that three lines of Russian troops and military forces were moving swiftly toward Kyiv, another toward Kharkiv, in northeastern Ukraine, and a third toward Kherson in the south, near Crimea. The forces were using missiles and long-range artillery, the official said. By Thursday's end, Russian

Continued on Page A6

DESPERATION A bus station in Kyiv, the capital. The roads were awash with Ukrainians seeking the relative safety of the far west.

Russians Wake Up to Discover They Didn't Really Know Putin

By ANTON TROIANOVSKIY

MOSCOW — Russians thought they knew their president.

They were wrong.

And by Thursday, it appeared too late to do anything about it.

For most of his 22-year rule, Vladimir V. Putin presented an aura of calm determination at home — of an ability to sanely manage risk to navigate the world's biggest country through treacherous shoals. His attack on Ukraine negated that image, and revealed him as an altogether different leader: one dragging the nuclear superpower he led into a war with no foreseeable conclusion, one that by all appearances will end Russia's attempt over its three post-Soviet decades to find a place in a peaceful world order.

Russians awoke this shock after they learned that Mr. Putin, in an address to the nation that aired before 6 a.m., had ordered a full-scale assault against what Russians of all political stripes often refer to as their "treacherly nation."

There was no spontaneous pro-

President Vladimir V. Putin at the Kremlin on Thursday.

war jubilation, instead, liberalizing public figures who for years tried to compromise with and adapt to Mr. Putin's utopian authoritarianism found themselves reduced to putting on social media about their opposition to a war they had no way to stop.

Continued on Page A5

Sanctions Aim to Isolate Banks And Cut Off Russia Tech Imports

This article is by Edward Wong, Michael Crowley and Ann Hsu.

WASHINGTON — President Biden, vowing to turn President Vladimir V. Putin of Russia into a "pariah," announced tough new sanctions on Thursday aimed at cutting off Russia's largest banks and some oligarchs from much of the global financial system and preventing the country from importing American technology critical to its defense, aerospace and maritime industries.

The package unveiled by the U.S. government is expected to ripple across companies and households in Russia, where many rely on Mr. Putin's state-owned companies, including Gazprom, the state-owned energy conglomerate, to raise financing in Western capital markets. And it is punishing families close to Mr. Putin.

The sanctions against the financial giant will cause immediate disruptions in Russia's economy, to raise financing in Western capital markets. And it is punishing families close to Mr. Putin.

The new U.S. sanctions include harsh penalties against the two largest Russian financial institutions, which together account for more than half of the country's banking assets.

Putin Will Be 'Pariah,' Biden Declares After Imposing Penalties

U.S. officials are also barring the export of important American technology to Russia, which could impair industries there. In addition, the United States will limit the ability of 13 major Russian companies, including Gazprom, the state-owned energy conglomerate, to raise financing in Western capital markets. And it is punishing families close to Mr. Putin.

The sanctions against the financial giant will cause immediate disruptions in Russia's economy, to raise financing in Western capital markets. And it is punishing families close to Mr. Putin.

The new U.S. sanctions include harsh penalties against the two largest Russian financial institutions, which together account for more than half of the country's banking assets.

U.S. Intelligence Strengthens Biden's Hand in Uniting Allies

By JULIAN E. BARNES and DAVID E. SANGER

WASHINGTON — The United States intelligence agencies unveiled Russia's plan. They accurately assessed President Vladimir V. Putin's intentions and, through strategic public releases of information, complicated his efforts to create a pretext to send his armed forces into Ukraine. They got the timing of his invasion right, almost to the hour.

The sources of American intelligence in trading Mr. Putin and his inner circle, the agencies had had substantial implications on the conflict, but they had not been able to do so until now.

It was not enough in the end to deter Mr. Putin from carrying out the broad assault that got underway early on Thursday.

But the depth and quality of the American intelligence strengthened President Biden's hand in bringing the trans-Atlantic alliance into a unified front against

Accurate Assessments Helped Buy Time for Global Response

MOSCOW — It provided time to prepare waves of sanctions and other steps to impose a cost on Russia, dispatch troops to bolster NATO allies and move American troops out of harm's way.

And after high-grade intelligence failures in Afghanistan, Iraq and other global crises over the past several decades, the accuracy of the intelligence gave the C.I.A. and the broader array of U.S. intelligence agencies new credibility at home and abroad.

The result has been a remarkable four months of diplomacy, deterrence and American-led multinational warfare, including the last-ditch effort to deter Mr. Putin's strategy by exposing it publicly. Unless the withdrawal from Afghanistan last year, it was

Continued on Page A5

An Untested President Steps Up To Rally His People in Wartime

By VALERIE HOPKINS

KYIV, Ukraine — He appeared on Ukrainian television early on Thursday morning, as the threat of war was pressing down. First, President Volodymyr Zelensky of Ukraine addressed the 44 million citizens of Ukraine. Then he turned to the 141 million Russians living next door and beseeched them to prevent an attack that evoked the darkest era in Europe since World War II.

"Listen to the voice of reason," Mr. Zelensky said after midnight Thursday in Kyiv. "The Ukrainian people want peace."

It was an impassioned bid to save his country — and it did not work. Hours later, a full-scale Russian invasion had begun, and Mr. Zelensky, a former television actor and comic, had become a wartime leader. And for the moment, as the Russian attack is continuing, Ukrainians have rallied around him.

His dramatic speech on Thursday and his appearance at the Munich Security Conference last

President Volodymyr Zelensky of Ukraine.

weekend, where he warned European allies about "appeasement" of Russia, have given Mr. Zelensky something that even his allies would not normally ascribe to him: gravitas.

He will now face the greatest crisis in his country's modern history, even as he must not lose sight of the Ukrainian people.

Continued on Page A7

NATIONAL A13-D1

3 Cauty in Floyd Rights Case
Three former Minneapolis police officers were convicted of failing to intervene in a fourth video showing a

striking George Floyd. PAGE A1

UNITED HEALTH DEAD TARGETED

A Justice Department suit to stop the purchase of a health tech company by the Biden White House's latest effort to

quash corporate consolidation. PAGE B1

SPORTS B1-B

UEFA Pulls Final From Russia
The invasion into Ukraine proved to be a breaking point for European soccer's governing body, which will relocate the

Champions League final game. PAGE B1

WEEKEND ARTS C1-C6

A New Shine on the Stars
James Turrell, a sculptor of light, is presenting over a dozen paintings by

Ad Reinhardt, a master of darkness, at the Pace Gallery. PAGE C1

OPINION A12-13

David Brooks
PAGE A12

3 14 15 16

"All the News That's Fit to Print"

The New York Times

VOL. CLXXXI No. 59,346

© 2022 The New York Times Company

NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 26, 2022

\$3.00

UKRAINIANS FORTIFY KYIV FOR FULL ATTACK; PRESIDENT URGES CITIZENS TO TAKE UP ARMS

The body of a Russian soldier near Kharkiv, Ukraine's second-largest city, where Ukrainian soldiers destroyed several tanks on Friday.

U.S. and European Allies Impose New Sanctions Directly on Putin

This article is by Viktoriya Shupina, Andrew A. Kramer and Michael Levitsky.

Ukraine — Ukrainian leaders on Friday urged citizens to take up arms as Russian soldiers moved closer to Kyiv, the capital, after a day in which the military blew up a bridge to slow the advance of Russian soldiers, street fighters engaged in a northern district of the city, and the Russian leaders warned residents that Russia wanted to "bring the capital to its knees."

The moves to defend Kyiv occurred on Friday, the second day of a Russian military invasion, as reports of small-scale fires and at least five explosions could be heard in the center of the city, hours after an overnight missile barrage struck it and a rocket crashed into a residential building.

The fighting came as Western governments imposed new sanctions, including on President Vladimir V. Putin of Russia himself, one of thousands of refugees fled the country, and Ukraine's president, Volodymyr Zelensky, appeared in a video warning that Russian forces planned to attack Kyiv and that "the fate of Ukraine is now being decided."

"The night, the enemy will not be the forces available to break our resistance — it is impossible," Mr. Zelensky said in the speech posted on his official Instagram account on Saturday.

Late Edition
Today, mostly sunny, with high 54, tonight, clear, cold, low 38. Tomorrow, overcast, windy, sometime clearing with clouds, not as high 45. Weather map is on Page C-2.

Beijing Finds Itself in a Bind Over How Best to Respond

By CHRIS BUCKLEY
As Russian troops have poured into Ukraine, officials in Beijing have found themselves in a bind over how to respond to the invasion. "Russia's aggression is an invasion," Chinese officials say. "It is a serious violation of international law and the UN Charter." But they also say that China's position on the crisis is perfectly balanced.

Troops in Muddy Trenches Pose Only Shield for a Terrified City

By MICHAEL SCHWARTZ
KHARKIV, Ukraine — The sounds of artillery snarl as a howitzer rumbles, but rather the rattle of machine guns as you get closer. A Russian tank is about to enter the town here as Russian soldiers are trying to hold it off. The city is a mess of mud and blood. The Russian soldiers are in a trench, and the Ukrainian soldiers are in a trench. The city is a mess of mud and blood.

Refugees Surge Into Countries Once Under Moscow's Thumb

By ANDREW BERGSON
MOSCOW, Russia — Cradling her 1-year-old son, who was gravely injured in the invasion, a Ukrainian mother wept as she fled her home. She was one of thousands of Ukrainians who have fled the country since the invasion. The refugees are going to Poland, Hungary, and other countries that were once under Moscow's thumb.

Biden Picks Jackson to Be First Black Woman on Supreme Court

By KATIE HOGAN
WASHINGTON — President Joe Biden on Friday named Ketanji L. Jackson to be the first Black woman on the Supreme Court. The nomination is a historic move for the court and for the country.

In Judge Jackson, 51, Mr. Biden selected a liberal-leaning justice who earned a measure of Republican support when he nominated her last year to the influential U.S. Court of Appeals for the District of Columbia Circuit. "An accomplished jurist, scholar, and leader," Mr. Biden said in announcing the nomination.

Fighting Near Kyiv

Russian forces drew closer to Kyiv on Friday, hammering the capital with missile strikes and pressing closer to the heart of the government. The fighting was intense, and the Russian forces were making significant gains. The Ukrainian forces were trying to hold them off.

A Shift Right in Searches

Senior conservative influencers who say Google is suppressing their views on misleading DuckDuckGo. PAGE 13

Priority: This Experience Is

Iran War: Defense Secretary opening at West Point. World's first history lesson, part of the new game. PAGE 17

OUTRAGED RACE

Oscar-Nominated Actress As Ms. Margaret (Lupita Nyong'o) in "Milk" Is Being Rejected Because of Her Race. PAGE 18

INTERNATIONAL A-13

Scrutinizing Putin's Words In his second inauguration address on the Ukraine conflict with a war, President Vladimir V. Putin had his government's aid and arm. PAGE 14

Outbreak Ravages Hong Kong

COVID has swept through the city's young men, but also residents are among the most vaccinated. PAGE 15

OUTRAGED RACE

Oscar-Nominated Actress As Ms. Margaret (Lupita Nyong'o) in "Milk" Is Being Rejected Because of Her Race. PAGE 18

ARTS C-1

Art During Wartime Chelsea was tracking cultural stars in Ukraine as the U.S. has in supporting modern-day Museum of Modern Art. PAGE 13

Picturing Black Childhood

In light of new anti-black, cruel images in white kids, and has not changed in terms of self-expression. PAGE 15

SPORTS B-1

An Olympic Protest A British sprinter donated one of his gold medals to the daughter of a publisher imprisoned in China. PAGE 16

OPINION A-2

John McWhorter PAGE 18

YÜZÜNDEN EVİNİ SATTI

BÜLENT CANKURT YAZOĞLU

Sevdâ Doğramacı da yaralandı.

REDDEDİYORUZ

ZADAN SORUMLU TUTTU 3 YIL SONRA ÖLDÜRDÜ

KACELİ'NDE Mustafa Şişek'in 3 yıl önce tatile gidenken kazandı. Şişek, aracı kullanan ve kendide feci kalan Belhan Doğramacı'yı 7 suçladı. Şişek, markette rastladı. Doğramacı'yı silahla öldürdü. 37E

POLİSTEN İREM'E DOĞUM GÜNÜ

POLİS memuru Süleyman Alpdoğan, bir ay önce kalp krizinden öldü. Boli Emniyeti, meslektaşlarının 12 yaşına giren kızını İrem'i doğum gününde yalnız bırakmadı. 16DA

Falyalı Kalamışlıta saldırıda öldürüldü.

FALYALI CİNAYETİNDE PEKER'İN İSMİ İFADEDE

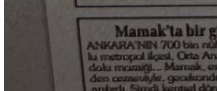
KKTC'DE Halil Falyalı'nın öldürülmesi soruşturmasında, koruması Türkistan Gülcü'ye Falyalı'nın husumetli olduğu kişiler soruldu. Çıkış, üç kişinin ismini verdi. Bunlardan biri Sodat Peker. 37E

Falyalı Kalamışlıta saldırıda öldürüldü.

MART'TA SADECE HASTA OLAN MASKE TAKABİLİR

TARAFSIZ OLMALIYIZ TÜRKİYE olarak tarafsızlığımızı korumak durumundayız. Rusya'ya karşı tutumumuz çok fazla. Ukrayna'ya da böyle. Olayları aktif olarak izliyoruz. 17E

Mamak'ta bir gün...

Mamak'ta bir gün... ANKARA'NIN 700 bin nüfuslu metropol ilçesi. Otuz Ane-daki mamak... Mamak, es-tiden camisiyle, gıcırdağıyla anılır. Şimdi kamusal dön-üşümle bir kamusalıyor. 7DA

Başkan ERDOĞAN: Rusya'nın Ukrayna'ya başlattığı askeri harekâtı kabul edilemez buluyor ve reddediyoruz

BARİSA VURULAN AĞIR BİR DARBE ULUSLARARASI hukuka aykırı gördüğümüz bu adım, bölge-nin barış, huzur ve istikrarına vurulmuş ağır bir darbedir. Her ikisini de dost ülkeler ola-rak gördüğümüz, yakın siya-si, ekonomik, sosyal ilişkiler içinde bulunduğumuz Rusya ve Ukrayna'nın karşı karşıya gel-miş olmasından dolayı samimi olarak üzüntü duyuyoruz.

MÜCADELESİNİ DESTEKLEYİYORUZ DERİN tarihi bağlanmış ve dost-luk ilişkilerimiz olan Rusya ile Ukrayna arasındaki sorunların, Minsk mutabakatları çerçevesinde diyalog yoluyla çözülmesi çağrımızı tekrarlıyoruz. Nitekim Putin'e de bunları ifade ettim. Ukrayna'nın toprak bütünlüğü için verdiği mücadeleyi de des-teklediğimiz Zelenski'yı destekliyorum. ERDOĞAN'IN HABERİ 16-15TE

Erdoğan, Uluslararası Demokrasi Birliği heyeti-tini kabu-lünde önem-li mesajlar verdi.

PUTİN DEPREMİ

NATO: AVRUPA SAVASTA, PLANLARI REVİZE EDİYORUZ

HAZİNE: TEBDİRLİYİZ TL'YE GÜVENİN

PETROL, ALTIN BUGDAY FİYATI ZİRVE YAPTI

ZELENSKI DÜNYADAN DESTEK İSTİYOR

TÜRKLER İÇİN TAHLİYE HAZIRLIĞI

UKRAYNA, ABD'İN UMURUNDA DEĞİL

PUTİN SONUNDA TETİĞİ ÇEKTİ

BU KAOSUN BEDELİNİ AB ÖDEYECEK

HAZİNE 17 ŞUBAT 2022

HAZİNE 17 ŞUBAT 2022

HAZİNE 17 ŞUBAT 2022

HAZİNE 17 ŞUBAT 2022

"All the News
That's Fit to Print"

The New York Times

VOL. CLXXI, No. 59,342

© 2022 The New York Times Company

NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 22, 2022

\$3.00

Late Edition

Today, cloudy, light showers, heavy, mild, high 54. Tonight, cloudy, evening, rain, low 52. Tomorrow, clouds to sunshine, breezy, warm, high 66. Weather map, Page B12.

PUTIN ORDERS FORCES INTO EASTERN UKRAINE

Taking shelter in a basement in eastern Ukraine. The nation's president, Volodymyr Zelenskyy, spoke to President Biden on Monday.

Fiery Speech Claims Nation as Part of Russia and Hints at Wider Aims

This article is by Anton Troianovski, Valeria Hopkins and Steven Erlanger.

MOSCOW — President Vladimir V. Putin on Monday ordered troops into separatist-held eastern Ukraine and hinted at the possibility of a wider military campaign, delivering an emotional and aggressive address to his nation that laid claim to all of Ukraine as a country "created by Russia."

After the speech, state television showed Mr. Putin at the Kremlin signing decrees recognizing the so-called Donetsk and Luhansk People's Republics, which were formed after Russia fomented a separatist war in eastern Ukraine in 2014. The decrees, published by the Kremlin, directed the Russian Defense Ministry to deploy troops in those regions to carry out "peacekeeping functions."

The action by Mr. Putin, who has commanded the world's attention with an enormous deployment of troops along Ukraine's border in recent weeks, was the most blatant yet in a confrontation that Western officials warn could escalate into the biggest armed conflict in Europe since World War II.

It was a momentous decision for Mr. Putin, a reversal of his eight-year-old strategy to use the separatist enclaves the Kremlin backed with arms and money as a means of pressuring Ukraine's government without recognizing them outright as independent from Ukraine itself.

But he continued to keep the world guessing about his next steps, signaling in his hour-long speech that his goals extended beyond the enclaves. He laid out such a broad case against Ukraine — describing its pro-Western government as a direct threat to Russia and to Russians — that he appeared to lay the groundwork for action against the rest of the country.

He even went so far as to describe Ukraine's elected government as a direct threat to Russia and to Russians — that he appeared to lay the groundwork for action against the rest of the country.

He even went so far as to describe Ukraine's elected government as a direct threat to Russia and to Russians — that he appeared to lay the groundwork for action against the rest of the country.

"As for those who captured and are holding onto power in Kyiv, we demand that they immediately cease military action," Mr. Putin said at the end of his speech, referring to Ukraine's capital. "If not, the complete responsibility for the possibility of a continuation of bloodshed will be fully and wholly on the conscience of the regime ruling the territory of Ukraine."

It was a fiery veiled threat against the government of President Volodymyr Zelenskyy.

(Continued on Page A10)

President Vladimir V. Putin recognized separatist regions.

Inside the White House's Race to Prevent an Invasion by Russia

This article is by Michael D. Shear, Julian E. Barnes and Eric Schmidt.

WASHINGTON — In a series of top-secret meetings last October, President Biden's national security team presented a grim intelligence picture that would soon trigger a defense effort to prevent what could become the largest armed conflict in Europe since World War II.

Volodymyr V. Putin, the Russian president, was preparing to invade Ukraine, top intelligence and military officials told Mr. Biden.

Gathering each morning in the Oval Office for the global threat assessment known as the President's Daily Brief, they described satellite images of Russian forces methodically advancing toward Ukraine's border.

Not only did the United States have images of troops moving into position, it also had the Russian military's plans for a campaign against Ukraine — elements of which had already begun. At one of the morning meetings, Mr. Biden dispatched William J. Burns, the C.I.A. director in Moscow with a message for Mr. Putin.

Blunting Provocations While Seeking to Unite Allies

We know what you're planning to do.

Stopping him would be a challenge. Many of America's closest allies were skeptical that Mr. Putin — a master of disinformation — would actually invade. The use of U.S. military force against

Russia was off the table, so the allies would have to threaten Mr. Putin with economic pain so severe it would also have consequences in Europe and the United States. And it was far from certain that Republicans in Congress would back whatever the administration did.

On Monday, after delivering a grievance-filled speech attacking Ukraine's sovereignty, Mr. Putin ordered troops into two Russia-backed separatist regions in the east. (Continued on Page A10)

After Booster, Body's Defense Is Long-Lived

By APOORVA MANDAVITTE

At people across the world grapple with the prospect of living with the coronavirus for the foreseeable future, one question looms large: How soon before they need yet another shot?

Not for many months, and perhaps not for years, according to a flurry of new studies.

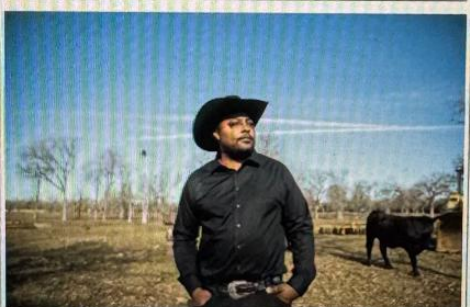
Three doses of a Covid vaccine — or even just two — are enough to protect most people from serious illness and death for a long time, the studies suggest.

"We're starting to see some diminishing returns on the number of additional doses," said John Wherry, director of the Institute for Immunology at the University of Pennsylvania. Although people over 65 or at high risk of illness may benefit from a fourth vaccine dose, it may be unnecessary for most people, he added.

Federal health officials have said they are not planning to recommend fourth-dose shots soon.

The Omicron variant can dodge antibodies — immune molecules that prevent the virus from infecting cells — produced after two doses of a Covid vaccine. But a third shot of the mRNA vaccines made by Pfizer-BioNTech or by Moderna prompts the body to make a much wider variety of antibodies, which would be difficult to dodge.

(Continued on Page A12)

Brandon Smith, a rancher, applied for debt relief. Instead, he received a foreclosure warning.

Debt Relief Blocked, Black Farmers Fear Ruin

By ALAN RAFFAPORT

WASHINGTON — For Brandon Smith, a fourth-generation cattle rancher from Texas, the \$1.9 trillion stimulus package that President Biden signed into law nearly a year ago was long-awaited relief.

Little did he know how much longer he would have to wait. The legislation included \$4 billion of debt forgiveness for Black

and other "socially disadvantaged" farmers, a group that has endured decades of discrimination from banks and the federal government. Mr. Smith, a black father of four who owns about 120,000 in outstanding loans on his ranch, quickly signed and returned documents to the Agriculture Department last year, finally accepting the debt relief. He then purchased more equipment for his ranch, believing that he had been given a financial lifeline.

Instead, he has fallen deeper into debt. Months after signing the paperwork he received a notice informing him that the federal government intended to "accelerate" foreclosure on his 40-acre property and cattle if he did not start making payments on loans he believed had been forgiven.

"I trusted the government that we had a deal, and down here at the end of the day, the rug gets pulled out from under me," Mr. Smith said.

(Continued on Page A12)

Jury to Decide Whether Racism Motivated 3 Men to Kill Arbery

By TAKIRO MEZZEWA and RICHARD FALSTUT

BRUNSWICK, Ga. — A federal prosecutor in the hate crimes trial for the three white men who murdered Trayvon Arbery told the jury in closing arguments on Monday that the defendants had targeted Mr. Arbery because of his race and did not help him after he was shot because they considered him a Black man.

Defense attorneys argued that their clients had chased Mr. Arbery because they thought he might have committed a crime. And despite cogent evidence that the men harbored bigoted be-

liefs — including referring to Black people as animals — and that two of them repeatedly used racist slurs, defense lawyers said there was not enough evidence to prove that racism was the reason they had pursued Mr. Arbery, a 25-year-old Black man, through their neighborhood on a Sunday afternoon in February 2020.

On Monday afternoon, a jury began deliberating on whether the five-minute pursuit, which ended in the fatal shooting of Mr. Arbery, amounted to a crime of hate.

(Continued on Page A17)

INTERNATIONAL A4-14

Japan's Past With South Korea
A bid for a UNESCO World Heritage designation in the latest flashpoint over World War II colonial abuses. PAGE A4

Colombia to Allow Abortion
A court's decision to decriminalize the procedure follows significant steps to the region's legal landscape. PAGE A4

NATIONAL A10-18

An Uproar Over 'Crack Pipes'
"Hate reduction" is a key pillar of President Biden's drug policy agenda, but the effort is threatened by a conservative backlash. PAGE A10

BUSINESS B1-7

Fallout for the Global Economy
Countries dependent on Ukraine's rich supply of energy, wheat and nickel could face spikes in prices. PAGE B1

Crypto Scams via Romance
When loved ones express concern about scammers by letters on a dating app, have not life savings. PAGE B1

SPORTS B4-12

A Winning Horse No Longer
Medina Spirit, who failed a post-race drug test, was stripped of last year's Kentucky Derby victory. PAGE B4

Taking On the Cold and Dark
In a Northwest Tennessee town where the Arctic Circle, women find mental health relief in curling. PAGE B4

ARTS C1-6

Paths to New Social Visions
MoMA explores an era of renewal and change, when South Asian architects — pioneering women among them — redefined the postcolonial era. PAGE C1

OBITUARIES A10-22

Giant of Global Public Health
Dr. Paul Farmer, who cared for some of the world's poorest people, influenced strategies for combating tuberculosis, HIV and Ebola. He was 83. PAGE A10

DEFINITION A20-21
Thomas L. Friedman PAGE A10

SCIENCE TIMES D1-4

Protecting Gorillas From Covid
A preliminary report suggests that mask wearing and social distancing may curb the spread of disease from humans to great apes. PAGE D4

Protecting Gorillas From Covid
A preliminary report suggests that mask wearing and social distancing may curb the spread of disease from humans to great apes. PAGE D4